

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallituksen TILINPÄÄTÖS 2022

Sisällys

1.	Toimintakertomus	1
1.1.	Opetushallitus-kirjanpitoyksikkö	1
1.2.	Johdon katsaus	1
1.3.	Tuloksellisuus.....	5
1.4.	Vaikuttavuus	5
1.4.1	Opetushallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen – toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus	6
1.5.	Toiminnallinen tehokkuus	34
1.5.1	Toiminnan tuottavuus	36
1.5.2	Maksullinen toiminta.....	42
1.5.3	Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta.....	44
1.5.4	Liiketaloudellinen maksullinen toiminta	46
1.5.5	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma.....	50
1.6.	Tuotokset ja laadunhallinta	51
1.6.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	51
1.6.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	53
1.6.3	Valtion oppilaitosten keskeiset tuotokset	54
1.6.4	Opetushallituksen erillisyyksiköiden keskeiset tuotokset	63
1.7.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	69
1.7.1	Henkilöstön määrä ja rakenne.....	70
1.7.2	Työtyytyväisyys, työhyvinvointi ja työsuojelu	71
1.7.3	Toimitilat.....	72
1.8.	Tilinpäätösanalyysi	73
1.8.1	Rahoituksen rakenne	73
1.8.2	Siirtomenojen rahoituslähteet ja kohdistuminen tuensaajittain	74
1.8.3	Talousarvion toteutuminen	75
1.8.4	Tuotto- ja kululaskelma	76
1.8.5	Tase.....	78
1.9.	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	79
1.10	Arviointien tulokset	81
1.11	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	81
1.11.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	81

1.11.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	82
2. Opetushallituksen talousarvion toteutumalaskelma	83
3. Opetushallituksen tuotto- ja kululaskelma.....	97
4. Opetushallituksen tase	98
5. Allekirjoitukset.....	112

TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEET

Liite 1	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
Liite 2	Nettoutetut tulot ja menot
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
Liite 8	Rahoitustuotot ja -kulut
Liite 9	Talousarviotaloudesta annetut lainat
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat
Liite 12	Valtiontakaukset, -takuu sekä muut monivuotiset vastuut
Liite 13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 14	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 15	Velan muutokset
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio
Liite 17	Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot
Liite 18	Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

MUUT LIITTEET

Liite 19	Opetushallituksen (virasto ja erillisyyksiköt) ja valtion oppilaitosten henkilöstöä koskevat tunnusluvut
----------	--

1. Toimintakertomus

1.1. Opetushallitus-kirjanpitoyksikkö

Opetushallitus on opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virasto, jonka organisaatio käsittää neljä (4) päätoimintoa pääjohtajan ja viestinnän toiminnon lisäksi. Opetushallituksen toimintaa sääntelee laki Opetushallituksesta (564/2016).

Opetushallituksen yhteydessä toimii kolme (3) erillisyyksikköä, joista säädetään erikseen. Opetushallituksen erillisyyksikköinä toimivat: Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetussa laissa (1295/2013) tarkoitettu Kansallinen koulutuksen arviointikeskus, Ylioppilastutkinnosta annetun lain (502/2019) 2 §:ssä tarkoitettu ylioppilastutkintolautakunnan kanslia ja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetussa laissa (682/2021) tarkoitettu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus.

Opetushallitus vastaa valtion oppilaitosten tulohajautuksesta. Tulohajautuksen piiriin kuuluu kuusi (6) valtion oppilaitosta, joita ovat Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Helsingin ranskalais-suomalainen koulu, Suomalais-venäläinen koulu, Helsingin eurooppalainen koulu, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus Meriturva.

Opetushallitus (myöh. myös Opetushallitus-virasto), erillisyyksiköt sekä valtion oppilaitokset muodostavat yhdessä Opetushallitus-kirjanpitoyksikön (myöh. myös Opetushallitus KPY).

1.2. Johdon katsaus

Vuosi 2022 oli opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisen nelivuotisen tulossopimuskauden (2020–2023) kolmas toimintavuosi. Toimintaympäristössä tulossopimuskauden aikana tapahtuneet muutokset ovat haastaneet kasvatuksen, koulutuksen ja kansainvälistymisen toimialaa maailmanlaajuisesti. Helmi-kuussa 2022 Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti yhdessä koronapandemian kanssa monihäiriötilanteen, jossa haasteet ovat edelleen lisääntyneet ja monimuotoistuneet. Nämä muutokset ovat edellyttäneet tulossopimuksessa määriteltyjen vaikutustavoitteiden mukaisen työn toteuttamista olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Kuluneen vuoden aikana varmistimme osaltamme hallituksen ja eduskunnan päätösten ja linjausten toimeenpanon yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, muiden hallinnonalan toimijoiden, sidosryhmien ja verkostojen kanssa.

Opetushallituksessa jatkoimme poikkeusolojen tiimien ja koronakoordinaatioryhmän työtä. Koronakoordinaatio muuttui tilannekoordinaatioksi, joka on koronatilanteen lisäksi hoitanut Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan aiheuttamia kasvatuksen, koulutuksen ja kansainvälistymisen kysymyksiä sekä toimialan varautumista Suomen turvallisuussympäristön muutoksessa. Turvallisuudentunteen luominen ja ylläpitäminen lapsen ja nuoren elämässä on tullut entistä tärkeämmäksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa. Kuluneen vuoden aikana olemme valmistelleet toimialalle ohjeistuksia ja tukimateriaaleja sekä järjestäneet webinaareja ja keränneet tietoa maassa olevien ukrainalaislasten ja -nuorten varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestämisestä. Keväällä julkaisimme Ukrainasta paenneille opiskelijoille ja tutkijoille suunnatun keskitetyn opiskelumahdollisuuksista Suomessa kertovan tiedotussivuston. Lisäksi olemme osallistuneet valmisteluun, joka on liittynyt ukrainalaisten tilapäistä suojelua saavien edellytyksiin saada Suomessa kotikuntaoikeus. Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen johdosta kaikki Opetushallituksen ja sen rahoitusohjelmien puitteissa tapahtuva institutionaalinen yhteistyö Venäjän kanssa keskeytettiin. Venäjä-yhteistyöhön alun perin tarkoitettua

rahoitusta kohdennettiin uudelleen Ukrainan tukemiseen ja Opetushallitus käynnisti apurahaohjelman Ukrainasta Suomeen paenneiden väitöskirjatutkijoiden tukemiseksi. Koronapandemian jatkumiseen on varauduttu päivitetyin ohjeistuksin ja pandemiasta palautumiseen on tuotettu tukimateriaaleja eri kasvatusta- ja koulutusasteilla. Kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjiä on tuettu energiansäästöön kasvatuksessa ja koulutuksessa sekä varautumisessa sähköpulaan. Toiminnan jatkuvuus ja mahdollisimman hyvä arki luovat hyvinvointia, tulevaisuudenuskkoa, turvaa ja kriisinkestävyyttä oppijoiden ja henkilöstön elämään.

Vuonna 2022 Opetushallitus päivitti varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vastaamaan varhaiskasvatustilanteen muutoksia. Päivitetyissä perusteissa kolmiportaisen tuen mallin tarkoituksena on varmistaa, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa kehityksen ja oppimisen tuen myös varhaiskasvatuksessa. Opetushallitus jatkoi vuonna 2018 aloitettua oppimisen ja osaamisen arvioinnin kehittämistyötä ja valmisti arviointikriteerit koulukokemuksen vuosiluokan lukuvuosiarviointia varten. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutoksen myötä Opetushallitus uudisti opetussuunnitelmien perusteet ja määräyksen ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista sekä opiskelijahuollon tavoitteista lain mukaisiksi. Osana Kansallisen lapsistrategian toimenpideohjelmia Opetushallitus julkaisi kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyä tukevia aineistoja. Sitouttava kouluyhteistyö –hankkeessa yhtenäistettiin ja vahvistettiin koulujen keinoja puuttua poissaoloihin kehittämällä sitouttavan kouluyhteistyön malli ja tukemalla sitä täydennyskoulutuksin. Lisäksi Opetushallitus osallistui Oikeus oppia ja Oikeus osata -kehittämishelmiin sekä lukiokoulutuksen laatustrategian valmisteluun yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sekä jatkoi mm. mm. oppivelvollisuuden laajentamisen ja jatkuvan oppimisen uudistuksen toimeenpanon tukea ja seuranta- ja opetusalan henkilöstökoulutuksen kehittämistä. Oppivelvollisuuden laajentamisen osalta työ keskittyi pääosin ns. TUVA koulutuksen käynnistysvaiheen tukemiseen. Lisäksi oppivelvollisuusuudistuksen tilastosivu avattiin Vipunen.fi-palvelussa.

Vuonna 2022 vietettiin Erasmus+ -ohjelman 35-vuotisjuhlavuotta. Ohjelma mahdollistaa monipuolisen kansainvälisen yhteistyön kaikilla koulutusasteilla sekä nuorisotalon ja urheilun sektoreilla. Opiskelijavaihtoon lähtevien suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä on laskenut vuodesta 2017 alkaen. Suomi on yksi harvoista Euroopan maista, joissa kehitys on jo ennen pandemiaa ollut negatiivista. Monihäiriötilanteessa kansainvälinen liikkuvuus sekä Suomeen että Suomesta on edelleen vähentynyt merkittävästi. Samanaikaisesti kansainväliseen liikkuvuuteen ja yhteistyöhön on kehitetty digitaalisia ratkaisuja. Erasmus+ - ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmat ovat osoittaneet erityistukia Ukrainalle ja ukrainalaisille. Vuonna 2022 vietettiin Euroopan nuorison teemavuotta ja Opetushallitus toimi teemavuoden koordinaattorina Suomessa. Tavoitteena oli luoda nuorille positiivisia tulevaisuudennäkymiä nuoria laajasti osallistaen. Euroopan komissio on sijoittanut Opetushallitukseen uuden SALTO Digital -resurssikeskuksen, jonka toiminta tukee koulutuksen ja nuorisotoiminnan digitalisaatiota Erasmus+ - ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmissa koko Euroopan tasolla. Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus (FinCEED) toiminta käynnistyi osana Opetushallitusta. FinCEED on vakiinnuttanut paikkansa nopeasti ja useat maat ovat olleet toimintamallista kiinnostuneita.

Olemme jatkaneet vaikutustavoitteiden mukaista työtä 13 vaikutustason muodossa sekä edistäneet tulospäätöksessä vuosille 2022–2023 määriteltyjä 11 kehittämisen painopisteitä. Opetushallituksen vaikuttavuustyöstä toteutettiin ulkoinen arviointi, jonka tuloksia hyödynnämme toimintamme tulevien vuosien suunnittelussa. Olemme vahvistaneet tutkimusyhteistyötä ja olemme mukana kolmessa Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston tukemassa konsortiossa vuorovaikutuskumppanina tavoitteenamme tutkimustiedon systemaattisempi hyödyntäminen toiminnassamme, toimintamme kehittämisessä ja päätöksenteossa.

Opetushallitus maksoi vuonna 2022 erilaisina kehittämistoimintaa tukevin valtionavustuksina ja apurahoina yhteensä 262,7 milj. euroa (vuonna 2021 204 milj. euroa ja vuonna 2020 187 milj. euroa). Kansainvälistymistä edistävissä ohjelmissa toteutettiin yhteensä 24 580 ulkomaan jaksoa. Vuonna 2021 toteutettiin yhteensä 12 789 ja vuonna 2020 yhteensä 24 702 jaksoa, ennen koronapandemiaa vuonna 2019 yhteensä 32 601 ulkomaan jaksoa.

Opetushallituksen vuoden 2021 VMBaro-henkilöstökyselyn tulosten perusteella henkilöstön kehittämistyön painopisteiksi nostettiin johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen sekä epäasiallisen käytöksen vähentäminen. Vuoden 2022 VMBaron tulokset kertovat myönteisestä kehityksestä edellä mainituilla osa-alueilla. Tulosten pohjalta kehittämistyötä painopistealueilla on kuitenkin tarpeen edelleen jatkaa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kolmatta vuotta jatkunut pandemia kuormittivat viraston henkisiä voimavaroja, osaa henkilöstöä myös lisääntyneiden työtehtävien myötä. Koronapandemian aikana etä- ja hybridityö vakiintuivat työskentelymuodoiksi. Syksyllä 2022 toteutetussa toimitilojen käyttöastemittauksessa käyttöaste jäi varsin alhaiseksi. Alhaisen käyttöasteen ja nousevien vuokratkustannusten johdosta Opetushallitus esitti Senaatti-kiinteistöille vuoden 2022 lopulla, että se luopuu osasta tiloistaan.

Opetushallituksen taloudelliseen tilanteeseen kytkeytyvää rakenteellista alijäämää on käsitelty viime vuosien aikana useissa eri yhteyksissä. Lukuisat koulutuksen uudistushankkeet kuten oppivelvollisuuden laajentaminen, oppilasarviointin uudistaminen perusopetuksessa, lukion opetussuunnitelmauudistus sekä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen käynnistäminen ja niiden toimeenpanon tuki, tulossopimuksissa osoitetut uudet tehtävät sekä laajasti yhteiskuntaa hyödyttävien digitaalisten palvelujen voimakas kehitys ovat kasvattaneet Opetushallituksen tehtäväkenttää viime vuosina merkittävästi. Samalla perustoimintamenoihin osoitetut määrärahat ovat jatkuvasti alentuneet. Tämä on haasteellista erityisesti Opetushallituksen toiminnan pidemmän aikavälin suunnittelussa.

Yhteistyötä Opetushallituksen yhteydessä toimivien erillisyyksiköiden Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi), Ylioppilastutkintolautakunnan (YTL) ja Jotpan kanssa on entisestään tiivistetty opetus- ja kulttuuriministeriön konsernin kehittämishankkeen (Sivistyshallinto 2030) myötä. Opetushallitus osallistuu yhdessä viiden muun viraston kanssa valtiovarainministeriön joulukuussa 2022 asettamaan Virastoarviointi 2022–2023 -hankkeeseen, jonka tavoitteena on luoda yhteistä tietopohjaa virastouudistuksista.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) toiminta kattoi vuonna 2022 yhteensä 59 koulutusjärjestelmän toimivuutta ja laatua, koulutuksellista tasa-arvoa ja osaamista koskevaa arviointia. Vuonna 2022 arviointitoiminta painottui oppimistuloksiin perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa, laatujärjestelmien arviointeihin korkeakoulutuksessa, varhaiskasvatuksen laatuun ja laatukriteereiden kehittämiseen sekä yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin teemakohtaisiin ja koulutusjärjestelmätasoisii arviointeihin. Kansallisen arviointitiedon tuottamiseen osallistui noin 3 300 toimijaa, jotka edustivat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä, oppilaitoksia ja korkeakouluja. Karvi järjesti yhteensä 165 arviointitiedon käyttöä ja vaikuttavuutta edistävää tilaisuutta eri toimijaryhmille paikallisella ja kansallisella tasolla. Tilaisuudet järjestettiin webinaareina sekä lähi- ja etäosallistumisen mahdollistavina hybriditilaisuuksina, mikä mahdollisti aiempaa suuret osanottajamäärät ja paremman alueellisen kattavuuden. Osanottajia tilaisuuksissa oli yhteensä yli 6 000.

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian keskeiset tavoitteet vuodelle 2022 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä uuden tutkintorakenteen ja oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttämien maksuttomien kokeiden käyttöönotto. Koronavirustilanteen jatkuminen edellytti lautakunnalta tiivistä yhteistyötä muiden

viranomaisten kanssa. Ylioppilastutkinnosta annetun lain mukaan keväällä 2022 tai sen jälkeen tutkinnon aloittavien kokelaiden tulee suorittaa vähintään viisi koetta. Oppivelvollisuuden piirissä oleva kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen ja niiden hylättyjen arvosanojen uusimiseen. Maksuttomien ilmoittautumisten toteuttaminen on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä Opetushallituksen ja lukioiden kanssa.

Uutena viranomaisena 1.9.2021 aloittanut Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen ohjauksesta vastaavat yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Toimintaa ohjaa myös Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden neuvosto, jonka jäsenistöön kuuluvat keskeisten ministeriöiden ja työelämäjärjestöjen edustajat. Rahoitusinstrumentteina palvelukeskuksella on käytössä valtionavustukset sekä hankinta. Rahoituksen painopisteet on asetettu työelämän tarpeiden pohjalta. Kaikki rahoitushaut on suunniteltu kiinteässä yhteistyössä työelämäjärjestöjen kanssa. Rahoitettavat osaamispalvelut ovat pääosin käynnistyneet syksyn 2022 aikana, ja niiden toteuttamisaikataulut päättyvät vuoden 2024 loppuun mennessä. Vuoden 2022 rahoituksella toteutettavilla osaamispalveluilla tavoitellaan suunnitelmien mukaan kokonaisuudessaan yhteensä noin 17 000 henkilöä. Koulutukset ovat tutkinnon osia tai sitä lyhyempiä kokonaisuuksia ja työn ohessa suoritettavia.

Jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön, asiakkaiden kasvavien tarpeiden sekä koulutuksen ja kasvatuksen toimialan merkityksen ymmärryksen syveneminen on keskeistä toimialan kehittämiseksi ja Opetushallituksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämiselle. Tämä vaatii entistä syvempää yhteistyötä toimialan toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa, mutta myös viraston sisäistä kehittämistä kohti parempaa tiedolla johtamista ja sujuvampaa toimintaa. Olemme panostaneet erityisesti asioinnin kehittämiseen ja palvelujen parantamiseen yhdessä asiakkaiden kanssa. Tavoitteena on tarjota palveluja, jotka tukevat oppijoita, koulutuksen järjestäjiä ja muita palveluidemme käyttäjiä mahdollisimman hyvin. Keväällä 2022 valmistuneessa Opetushallituksen strategisessa asiakaskokemuksen tiekartassa sitoudumme edistämään näitä tavoitteita hyödyntämällä keräämäämme asiakasymmärrystä tehokkaasti, osallistamalla asiakkaitamme ja sidosryhmiämme tarkoituksenmukaisesti, hyödyntämällä muotoilua palveluidemme kehittämisessä ja sujuvoittamalla asiointia kanssamme.

Tunnistamme Opetushallituksessa, että viestintä on yksi merkittävimmistä johtamisen ja vaikuttavuuden välineistä. Jokainen viestintäteko on keino edistää tavoitteitamme ja viestinnällisillä valinnoilla rakennamme virastolle nykymaailmassa äärimmäisen tärkeää pääomaa: luottamusta. Haluamme varmistaa, että Opetushallituksen viestintä edistää viraston tavoitteita entistäkin paremmin. Viestintästrategiamme valmistui vuoden 2022 lopulla. Strategiassa saamme kaikille käyttöön yhteisen sanoituksen ja periaatteet siitä, minkälainen viestintä edistää viraston tavoitteita ja visiota ja on yhteisten arvojemme mukaista sekä kuvaamme, miten viestintävästuu arjessa jakautuvat. Vuoden 2022 Luottamus&Maine -tutkimus osoitti, että Opetushallituksen maineella on suuri yhteys sidosryhmiemme ja suuren yleisön käyttäytymiseen. Kokonaisuudessaan maineemme on hienoisessa laskussa, mutta edelleen keskitasoa valtionhallinnon toimijoiden keskuudessa. Samaan aikaan halu kuunnella Opetushallituksen kantoja ja puhua virastosta hyvää on kuitenkin kasvanut. Viestintästrategian käyttöönotolla eri toimenpiteineen tavoitteenamme on vastata esimerkiksi juuri siihen, että olemme entistä kykenevämpiä aktiiviseen julkiseen keskusteluun sekä virasto, jonka suunta ja tarkoitus on kirkas yhteiskunnassamme.

Opetushallituksen uusi, tasapainotettu organisaatorakenne tuli voimaan 1.3.2022. Organisaation tasapainottamisen keskeisinä tavoitteina olivat päälliköiden esihenkilötyön entistä parempi mahdollistaminen yk-

sikkökokoja tasaamalla, kansainvälisyysasioiden keskittäminen yhteen päätoimintoon ja organisaatorakenteen selkeyttäminen asiakkaille ja sidosryhmille. Tasapainottamisessa päätoimintojen määrä väheni viidestä neljään ja keskeisten päätoimintojen koko yhdenmukaistui. Kehittämistoimiin kuului myös johtamisjärjestelmän uudistaminen sekä koko henkilöstön osallistuminen valmentavan ja oppivan työotteeseen valmennukseen (2022–2023).

1.3 Tuloksellisuus

Opetushallitus on pystynyt toimimaan vuoden 2022 aikana laadukkaasti, tehokkaasti ja pääosin myös taloudellisesti. Opetushallituksen toiminta palautui vuoden 2022 aikana lähes koronaa edeltävälle tasolle ja tämä näkyi taloustilanteen kehityksessä; erilaiset tapahtumat, matkustaminen, työympäristöhankkeen jälkeisen vuokratason palautuminen sekä lisääntyneet rekrytoinnit lisääntyneiden vastuiden myötä lisäsivät kustannuksia. Opetushallituksen perustoimintaan osoitetusta toimintamenosta vuodelle 2023 siirtyy 3,88 milj. euroa, joka on 2,3 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2022 käytettävissä ollut siirtyvä erä. Opetushallituksen perustoimintamenoissa on eri yhteyksissä todettu olevan rakenteellinen vaje, joka vaikeuttaa pidemmän aikavälin suunnittelua sekä haastaa uusien velvoitteiden tuloksellista hoitamista. Opetushallituksen talouden suunnittelu rakentuu siirtyvien erien varaan, koska Opetushallituksen pitkän aikavälin kehysrahoitukseen ei ole tullut muutosta. Opetushallitukselle on osoitettu vuoden 2023 talousarviossa kertaluonteinen 1,65 milj. euron lisäys perustoiminnan rahoittamiseen, joka auttaa vuoden 2023 suunnittelua, mutta ei poista pidemmän aikavälin haastetta.

Opetushallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisessä vuosille 2020–2023 tehdyssä tulossopimuksessa toiminnalliset tavoitteet on asetettu viiden vaikutustavoitteen ympärille. Näiden tavoitteiden toteutusta on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen luvussa 1.4. Lisäksi toiminnallisen tuloksellisuuden mittareiden toteutumista suorituskyvyn ja laadun osalta on kuvattu luvussa 1.6.

1.4 Vaikuttavuus

Opetushallituksen vaikuttavuustyön nelivuotisen tulossopimuskauden 2020–2023 tavoitteet on kirjattu opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen väliseen tulossopimukseen. Vaikutustavoitteet ovat 1) Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat, 2) Hyvinvointi paranee, 3) Kansainvälisyys lisääntyy, 4) Osaamistaso nousee ja 5) Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät.

Vuonna 2022 jatkoimme tulossopimuksen vaikutustavoitteiden mukaista työtä kahden edellisen vuoden kokemusten perusteella kehitetyn mallin mukaisesti vaikutustekoina sekä yksiköiden vaikutustyönä. Päätoiminto- ja yksikkörajoja ylittäviä vaikutustekoa muotoiltiin 13 kappaletta. Kullekin vaikutusteolle määriteltiin vastuuhenkilöt ja toteuttamiseen osallistuvat tiimit. Vaikutustekojen välillä tehtiin yhteistyötä. Osa vaikutustekojen oli luonteeltaan Opetushallituksen oman työn kehittämistä, osa asiakkaita palvelevaa työtä ja osa asiakkaiden kanssa tehtävää yhteiskehittämistä. Vaikutustavoitteiden mukainen työ jatkuu ja sitä kehitetään edelleen vuonna 2022 toteutetun Opetushallituksen vaikuttavuustoiminnan ulkoisen arvioinnin suositusten pohjalta. Tarkempi kuvaus vuosien 2020–2022 vaikutustyön arvioinnista on luvussa 1.10.

Tässä luvussa kuvaamme keskeisimpiä toimia, joilla olemme osaltamme vahvistaneet vaikutustavoitteiden mukaista kehitystä kasvatuksen, koulutuksen ja kansainvälistymisen toimialalla. Vaikutustavoitteilla on yhteiskunnallista muutosta kuvaavat ylätasoinen mittarit, joille on asetettu tavoitteet. Osa tavoitteista on suuria

ja muutokset vaativat toteutuakseen aikaa. Tavoitteiden toteutumiseen vaikuttaa Opetushallituksen toimien lisäksi myös moni muu tekijä. Kaikkien mittareiden tietoja ei myöskään kerätä tai ole mahdollista kerätä vuosittain. Kokonaisuutena käytettävissä oleva mittaristo on puutteellinen ja vaatii jatkossa kehittämistyötä. Tästä syystä hyödynnämme tässä luvussa myös laadullista asiakaspalautetta sekä asiantuntijatiimimme it-searviointia.

1.4.1 Opetushallitukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen – toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vaikutustavoite 1. Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat

Tavoitteena on, että Opetushallitus on

- tukenut oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista
- uudistanut tapaansa toimia suuntaamalla työn painopistettä ohjaukseen ja tukeen sekä oppimisen johtamiseen
- vahvistanut valmentavaa ja mahdollistavaa johtamista

Olemme tukeneet oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista uudistamalla kasvatus- ja koulutusalan johtajuuden verkostoja perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa osana Oikeus oppia- ohjelman tavoitteita. Olemme järjestäneet kuukausittain ammatillisen koulutuksen johdolle aamukahviwebinaareja ajankohtaisista teemoista. Eri hankkeissa on muodostettu laajoja verkostoja tukemaan hankkeiden tavoitteiden toteutumista ja saatu hyviä käytäntöjä yhteiskehittämisen ja osallisuuden muodoista. Oikeus oppia ja Oikeus osata -ohjelmien tavoitteiden mukaisesti olemme kehittäneet ohjauksen muotoja perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Olemme käynnistäneet Opetushallituksen koko henkilöstölle suunnatun valmentavan ja oppivan työotteen VALOT-valmennuksen. Valmennuksen keskeisinä tavoitteina on saada käytännön työkaluja valmentavan ja oppivan työkalutuurin toteuttamiseksi.

Taulukko 1. Vaikutustavoitteelle 1 asetetut mittarit ja tarkempi kuvaus toteutuneesta toiminnasta

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 toteuma	2023 tavoite
Vaikutustavoite 1: Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat *					
1.1 Osallisuus ja vaikuttamis- mahdollisuudet oppilaitoksissa: Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	12,4		10,8 (13,0)		14,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	13,8		10,5 (14,5)		15,0
Ammatillinen koulutus	27,8		25,9 (28,5)		29,0
1.2. Kasvu ympäristön turvallisuus: tavoitteena vähentää koulukiusaamista. Kokemukset koulukiusaamisesta, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	5,5		6,0 (5,2)		4,9
Lukio 1. ja 2. vuosi	1,1		1,0 (1,1)		0,9
Ammatillinen koulutus	3,6		2,9 (3,3)		3,0
1.3 Oppivan yhteisön ja oppilaitosjohtamisen tilannekuva	Selvityksen perusteella laadittu tilannekuva	Johtajuus-selvitys valmistunut (n=1603)			Kehitys edennyt myönteiseen suuntaan tilannekuvasta

*Taulukon luvut perustuvat kansalliseen kouluterveyskyselyyn, joka toteutetaan joka toinen vuosi.

Opetushallitus on tukenut oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista

Vuoden 2021 kyselyn mukaan oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat laskeneet perusopetuksessa ja toisella asteella vuodesta 2019. Opetushallitus koordinoi valtakunnallista demokraattista osallisuutta ja ihmisoikeuskasvatusta edistävien pedagogisten käytänteiden koulupilottihanketta (2022–2023). Pilottihanke toteuttaa lapsistrategian toimenpidettä 17. Pilottihankkeessa on mukana yhdeksän koulutuksen järjestäjää, joista kaksi on ruotsinkielistä. Koulut ovat kehittäneet ja toteuttaneet monenlaisia osallistumisen ja vaikuttamisen muotoja yhteistyössä lähiyhteisön, muiden koulujen, eri järjestöjen ja organisaatioiden sekä viiden yliopiston opettajankoulutuslaitoksen kanssa. Pilottihanketta, jonka toiminnot jäivät osaksi ko. koulujen toimintakulttuuria ja vakiintuneita käytänteitä, on esitelty perusopetuksen ja lukiokoulutuksen seminaareissa. Koulupilottihankkeet tulokset ja hyvät käytänteet on tarkoitus skaalata valtakunnallisesti levitettäväksi hyviksi käytänteiksi.

Kouluterveyskyselyn mukaan kiusaamisen kokemukset ovat lisääntyneet perusopetuksessa. Osana vaikutustavoitetta 2. Oppijoiden ja oppimisyhteisöjen hyvinvointi paranee, olemme edistäneet lapsiin ja nuoriin kohdistuvan kiusaamisen, häirinnän, väkivallan ja syrjinnän vastaista työtä. #EiKaikelleVäkivallalle! -hankkeessa kehitettiin uusia lasten ja nuorten kokemaan kiusaamiseen, häirintään, syrjintään ja väkivaltaan liittyviä tukimateriaaleja sekä verkkosivusto. Opetushallitus kokosi näihin ilmiöihin liittyvän tiedon ja ohjeet samaan paikkaan. Tämä verkkosivustokokonaisuus on kansainvälisestikin ainutlaatuinen. Tavoitteena oli saada aikaan helposti saavutettava ja käytettävä, tutkimustietoon ja lainsäädäntöön perustuva sivusto, joka saa aikaan muutoksia ajattelussa ja toimintatavoissa, ja rohkaisee toimimaan yksin ja yhdessä näiden ongelmien ratkaisemiseksi. Viime kädessä tavoitteena on, että kiusaamisen kokemukset vähenevät kaikilla koulutusasteilla ja että oppijoiden hyvinvointi paranee. Vaikuttavuustavoitteen toteutumista on mahdollista arvioida tulevaisissa kouluterveyskyselyissä. Kehitetty sivusto, ohjeet ja työkalut on tarkoitettu kasvatuksen ja koulutuksen ammattilaisille, kuten opettajille, rehtoreille ja muulle henkilöstölle varhaiskasvatuksesta ammatilliseen ja lukio-koulutukseen, sekä vanhemmille/huoltajille.

Opetushallituksessa 2021 käynnistynyt Ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen kehittämishanke jatkui vuonna 2022 tarjoten tukea kasvatuksen ja koulutuksen toimintakulttuurin muutokseen kohti ekologisesti kestävämpää tulevaisuutta. Vuonna 2022 hanke toteutti muun muassa tutkimusyhteistyötä ekososiaalisuutta ja kestävyttä tutkivan ECF4CLIM - Competences for sustainability -tutkimushankkeen kanssa, ekosysteemyötä useiden eri toimijoiden kanssa ja kokosi tilannekuvaa kestävyyskasvatuksesta kansallisesti ja kansainvälisesti. Jaoimme valtioneritysavustuksia peruskoulujen ja toisen asteen oppilaitosten toimintakulttuurin muutokseen kohti ekologisesti kestävämpää elämäntapaa ja osaamisen vahvistamiseksi ilmastonmuutoksen hillinnästä yhteensä 4,2 milj. euroa. Käynnissä on 58 hanketta eri puolilla Suomea. Hankkeista perusopetukseen kohdentuu 40 ja 18 toiselle asteelle, sekä ammatilliseen että lukiokoulutukseen. Hankkeissa korostuvat koulujen toimintakulttuurin kehittäminen sekä pedagogiset ratkaisut kestävyys- ja ilmastokasvatukseen. Opetushallitus koordinoi ja seuraa rahoitettavien hankkeiden toimintaa ja yhteistyötä valtakunnallisella tasolla ja kerää tietoa kestävyyskasvatuksen kehittämiseksi kansallisesti.

Käynnistimme vuosiksi 2022–2023 Ammatillisen koulutuksen kestävä kehityksen ja vihreän siirtymän kehittämisohjelman osana Ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen kehittämiskokonaisuutta. Kehittämisohjelmassa tuetaan yhteensä 10 hanketta valtionavustuksilla. Hankkeilla tuetaan koulutustoimijoiden verkostoitumista, toisilta oppimista ja yhteiskehittämistä. Isoin on VASKI - Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus -verkostohanke, johon osallistuu hanketoimijoina 61 oppilaitosta ja lisäksi hanke on toteuttanut lukuisia kaikille avoimia työpajoja. Opetushallitus on osallistunut yhdessä hanketoimijoiden kanssa ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan valmisteluun ohjaamalla ja tukemalla verkostoyhteistyötä ja yhteiskehittämistä.

Ammatillisen koulutuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelma Oikeus osata päättyi vuoden 2022 lopussa. Ohjelman puitteissa rahoitetuissa valtionavustushankkeissa kehitettiin henkilökohtaistamisen ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen käytänteistä vastavuoroisia ja asiakaslähtöisiä toimintatapoja, uudistettiin hyvän ohjauksen kriteerit ja sujuvoitettiin ohjauksen käytäntöjä sekä digitaalisen alustojen hyödyntämistä. Hankkeissa myös vahvistettiin opiskelijoiden perustaitoja ja jatko-opintovalmiuksia sekä monipuolistettiin yhteisten tutkinnon osien suorittamistapoja. Hankkeiden tuloksena opiskelijakuntatoiminta vahvistui, Liikkuva Amis -toiminta laajeni kattamaan myös ruotsinkieliset koulutuksen järjestäjät ja Ammattiosaajan työkykypassin käyttöönotto laajeni. Oppilaitosjohdon johtajuutta tuettiin muun muassa teemoissa valmentava johtajuus, palveluprosessien asiakaslähtöisyys ja palvelumuotoilu sekä yhteiskehittelyn keinoin.

Jaoimme Oikeus osata -ohjelman puitteissa vuoden 2022 lopussa valtionavustuksia 5,4 miljoonaa euroa sosiaalisesti kestävämmän ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Tavoitteina on vahvistaa opiskelijoiden osallistumis- ja vaikuttamistoimintaa, tukea oppilaitosyhteisöjen hyvinvointia yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi, vahvistaa opiskelijoiden arjenhallintataitoja sekä kehittää hyvinvointijohtamista.

Opetushallitus on uudistanut tapaansa toimia suuntaamalla työn painopistettä ohjaukseen ja tukeen sekä oppimisen johtamiseen

Vuonna 2022 päättyneessä Zoomi – sujuvia siirtymiä edistämässä -hankkeen koordinoimissa hankkeissa luotiin, pilotoitiin ja levitettiin valtakunnallisia ja alueellisia siirtymävaiheiden palveluita ja toimintamalleja ammatilliseen koulutukseen. Näiden tuottaminen edellytti koulutuksen järjestäjien ja muiden toimijoiden yhteistyön tiivistämistä sekä moniammatillisten yhteistyön rakenteiden ja toteutuksen pohdintaa. Erityisesti pyrittiin vaikuttamaan yhteistyötahojen toimintakulttuuriin. Hyvinvoiva amis -menetelmäpankkiin tallennettiin hankkeen aikana yhteensä 120 hyvää käytäntöä tai mallia. Hankkeen aikana julkaistiin selvityksiä hankeverkoston sekä koulutuksen järjestäjien työn tueksi. Selvitysten tuloksia hyödynnettiin myös oppivelvollisuuden laajentamisen valmistelussa ja siinä erityisesti jatko-ohjausvelvoitteen valmistelussa.

Olemme uudistaneet kasvatus- ja koulutusalan johtajuuden verkostoja osana Oikeus oppia -ohjelman tavoitteita. Sivistyshallinnon johtajien ja asiantuntijoiden verkostossa on noin 200 jäsentä, johtamisen Majakka -rehtoriverkostossa noin 650 jäsentä ja aamu- ja iltapäivätoiminnan johtajat ja kehittäjät -verkostossa noin 100 jäsentä. Näiden lisäksi edelleen jatkaa varhaiskasvatuksen johtajaverkosto. Johtajuuden tukemiseksi Opetushallitus järjesti Toivon johtaminen monihäiriötilanteessa -seminaarin. Verkkosivuille on tuotettu tukimateriaalia sekä varhaiskasvatuksen että esi- ja perusopetuksen johtamiseen. Olemme toteuttaneet ajan-kohtaisista ja keskustelua herättävistä teemoista ammatillisen koulutuksen johdolle aamukahviwebinaareja noin kerran kuukaudessa. Lukioiden kehittämisverkoston seminaari järjestettiin toukokuussa 2022, jossa käsiteltiin lukiokoulutuksen kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä teemoja. Lukioiden kehittämisverkoston yhteyteen perustettiin ohjauksen verkosto, jonka aloitustapahtumana oli marraskuussa järjestetty seminaari "Laadukasta ohjausta lukioverkostoissa". Aloitimme loppuvuodesta 2022 yli 30 LOPS-tuunaamon sarjan. Näillä matalan kynnyksen webinaareilla tuetaan paikallisten opetussuunnitelmien toimeenpanoa ja kehittämistä.

Olemme tukeneet kasvatus- ja koulutusalan johtajien ura- ja osaamista opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutusvaltionavustuksella. Avustusta jaettiin vuonna 2022 johtamisosaamisen ja yhteisöllisen kehittämisen vahvistamisen hankkeille yhteensä noin 2,0 milj. euroa 29 hankkeelle. Näillä koulutuksilla vahvistetaan johtamisen yhteisöllistä luonnetta ja edistetään inklusiivisuuden johtamista sekä yhteisöllisen toimintakulttuurin johtamista ja kehittämistä.

Opetushallitus on vahvistanut valmentavaa ja mahdollistavaa johtamista

Syyskuussa 2022 käynnistyi Opetushallituksen ja erillisyyksiköiden johtamisvastuullisille ja koko henkilöstölle suunnattu valmentavan ja oppivan työotteiden VALOT-valmennus, joka kokonaisuudessaan kestää elokuuhun 2023 saakka. Valmennuksen keskeisinä tavoitteina on rakentaa yhteistä ymmärrystä, oppia yhdessä ja saada käytännön työkaluja valmentavan ja oppivan työkulttuurin toteuttamiseksi. Valmennus koostuu johtamisvastuullisten valmennuspäivistä, itsenäisestä opiskelusta Valmentavat taidot -verkko-oppialustalla, koko henkilöstölle avoimista teemakohtaisista Kohtaamispaikka-tilaisuuksista, arjen kokeiluista ja ohjatuista

keskusteluista lähityöyhteisöissä. Lisäksi Opetushallitus osallistui Valtiokonttorin Valmentava ja oppiva työ-kulttuuri valtionhallinnossa VALOA-sivuston suunnittelutyöhön. Sivusto avattiin vuonna 2022.

Vaikutustavoite 2. Oppijoiden ja oppimisyhteisöjen hyvinvointi paranee

Tavoitteena on, että Opetushallitus on

- tukenut oppimisyhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä
- kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämisessä ja uusien toimintatapojen luomisessa vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen turvallinen arki vuorovaikutussuhteineen on lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on keskeistä. Monihäiriötilanteessa turvallisuudentunteen luominen ja ylläpitäminen lapsen ja nuoren elämässä on tullut entistä tärkeämmäksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa. Sivistyksellä, kasvatuksella ja koulutuksella on henkisen kriisinkestävyyden ylläpitämisessä erityinen merkitys lapsille, oppilaille ja opiskelijoille. Olemme laatineet runsaat tukimateriaalit ja tukeneet webinaarein kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjiä Venäjän hyökkäys -teemassa. Tukimateriaaleista löytyy ukrainalaisten lasten, nuorten ja aikuisten kasvatuksen ja koulutuksen tukemisesta Suomessa, Venäjän hyökkäyksen käsittelystä kasvatuksessa ja koulutuksessa, hybridi- ja kyberuhkien ja informaatiovaikuttamisen torjumisesta, henkisen kriisinkestävyyden ylläpitämisestä sekä Venäjän hyökkäyksen vaikutuksista kansainvälisiin hankkeisiin ja vaihto-ohjelmiin.

Opetushallitus on tukenut opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia turvallisissa oppimisympäristöissä. Oppilas- ja opiskeluhuoltolain muutosten myötä, olemme tehneet tarvittavat muutokset esi- ja perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmien perusteisiin ja ammatillisen koulutuksen määräyksiin. Määräykset koskevat opetustoimen säädöksiä turvallisesta oppimisympäristöstä. Olemme tuottaneet Opetushallituksen verkkosivuille koulujen ja oppilaitosten tueksi tukimateriaalia toimivista pedagogisista käytänteistä osallisuuden lisäämiseksi. Oppilaiden fyysistä toimintakykyä on tarkasteltu vuosittaisen Move! -mittauksen avulla. Olemme kehittäneet tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä muun muassa laatimalla yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa datan hyödyntämisen ja analytiikan tiekartan, vahvistaneet henkilöstön data-analytiikkaosaamista koulutuksilla, käynnistäneet Vipusen tulevaisuustyön sekä saattaneet loppuun tiedon hyödyntämistä koskevan verkkosivuu-
distuksen.

Taulukko 2. Vaikutustavoitteelle 2 asetetut mittarit ja tarkempi kuvaus toteutuneesta toiminnasta

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 to- teuma	2020 to- teuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 tavoite	2023 tavoite
Vaikutustavoite 2: Hyvinvointi paranee					
2.1 Osallisuus: Kokee olevansa tärkeä osa luok- kayhteisöä, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	56,6		54,7 (57,2)		58,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	56,6		52,4 (57,1)		58,0
Ammatillinen koulutus	64,8		62,3 (65,7)		66,3

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 to- teuma	2020 to- teuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 tavoite	2023 tavoite
2.2 Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi					
2.2.1 Koettu terveydentila (keskinkertainen tai huono, %)					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	20,9		25,7 (20,3)		19,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	21,2		26,5 (20,5)		19,7
Ammatillinen koulutus	23,2		27,9 (22,5)		21,7
2.2.2 Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	21,9		24,3 (23,2)		24,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	13,9		17,5 (14,8)		15,5
Ammatillinen koulutus	15,0		15,4 (16,2)		17,4
2.2.3 Kouluruokailun ulkopuolelle jäämisen vähentäminen (ei kouluruokailuun osallistuneet, %)					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	36,5		34,4*		30,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	30,3		30,0*		23,0
Ammatillinen koulutus	36,4		38,1*		27,0
2.2.4 Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	31,4		30,8 (32,0)		32,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	28,7		28,7 (29,3)		30,0
Ammatillinen koulutus	29,7		29,1 (30,4)		31,0
2.2.5 Pitää koulunkäynnistä, %					
Perusopetuksen 8.–9. -luokat	60,0		58,0 (60,8)		62,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	70,8		65,8 (72,5)		73,0
Ammatillinen koulutus	81,5		76,9 (82,3)		83,0

Taulukon luvut perustuvat kansalliseen kouluterveyskyselyyn, joka toteutetaan joka toinen vuosi.

* toteuma päivitetty 2022.

Opetushallitus on tukenut oppimisyhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä

Olemme tukeneet kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjiä monihäiriötilanteessa. Tuimme järjestäjien koronatilanteessa varautumista ja terveysturvallisuutta sekä koronatilanteesta palautumista tukimateriaaleilla, webinaareilla sekä jakamalla valtionavustuksen lukiolaisten oppimisvajeiden tukemiseen. Venäjän Ukraina-

hyökkäyksen johdosta Opetushallitus on tukenut kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjiä tukimateriaaleilla ja webinaareilla, kuinka keskustella hyökkäyksestä sekä miten ukrainalaisia voidaan tukea eri koulutusasteilla. Tuotimme myös ukrainalaisten kotikuntaoikeuteen liittyvää tukimateriaalia kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjille ja ukrainankielistä materiaalia ukrainalaisille. Lisäksi valmistelimme materiaalia sähkönsäästön käsitteeseen kasvatuksessa ja opetuksessa sekä sähköpulaan varautumiseen. Koronatilanteen, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sähköpulaan varautumisen toimia on suunniteltu yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja aluehallintovirastojen kanssa.

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain muutosten myötä, olemme tehneet tarvittavat muutokset esi- ja perusopetuksen sekä lukion opetussuunnitelmien perusteisiin ja ammatillisen koulutuksen määräyksiin. Peruste uudistuksella on täsmennetty opetustoimen säännöksiä, jotta kiusaamiseen voitaisiin puuttua oikea-aikaisesti, vahvistaa oppilaan oikeusasemaa ja turvata kaikkien koulussa toimivien turvallinen oppimisympäristö. Määräysuudistukset ovat valmistuneet toukokuussa (8 määräysmuutosta) ja joulukuussa (10 määräysmuutosta). Näihin liittyen olemme toteuttaneet toimeenpanon tukea eri muodoissa. Olemme antaneet koulutusta ja neuvontaa sekä laatineet tukimateriaalia. Lisäksi opiskeluhuoltoa koskevien verkkosivujen, oppaiden ja ohjausmateriaaleja on aloitettu ajantasaistamaan.

Opetushallitus on toteuttanut lapsistrategian toimenpidettä 16, jonka tavoitteena on laatia varhaiskasvatukseen ja kouluun ajantasaista oppituntipakettia lapsistrategiasta ja lasten oikeuksista. Opetushallituksen sivuille laaditaan uusi Lapsen oikeuksien sivusto, jonne kootaan kattavasti materiaalia lapsen oikeuksista. Olemme koonneet tavoitteen edistämiseksi tukiryhmän, jossa on kattavasti asiantuntijoita myös lapsia ja nuoria edustavista järjestöistä. Syksyn aikana laadittiin oppituntimateriaalipaketit sekä kuvattiin seitsemän uutta videota. Yksi videoista on tarkoitettu vanhempainiltoihin. Kaikki oppimateriaalit ja videot tullaan kääntämään tavoitteiden mukaisesti yhdeksälle kielelle, jotka ovat suomen lisäksi ruotsi, englanti, inarinsaame, koltansaame, pohjoissaame, venäjä, viro, arabia ja somalia.

Move! –mittauksen mukaan valtakunnallisesti noin 40 prosentilla oppilaista fyysinen toimintakyky on tasolla, joka voi vaikeuttaa arjessa jaksamista. Valtakunnallinen tilanne on pysynyt kuitenkin edellisvuoden tasolla, ja muutokset edelliseen vuoteen ovat pieniä. Tuloksissa on merkittävää vaihtelua sekä kuntien että hyvinvointialueiden välillä. Maaseutumaisissa kunnissa on kaupunkimaisia kuntia enemmän oppilaita, joiden fyysinen toimintakyky on tasolla, joka voi vaikeuttaa arjessa jaksamista. Oppilaiden ja opiskelijoiden liikkumista edistäviä keskeisiä toimia ovat olleet Move!-mittauksen kautta saadut kansalliset 5.- ja 8.-luokkalaisten oppilaiden fyysisen toimintakyvyn tulokset ja niistä tehdyt johtopäätökset sekä Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu -ohjelmat sekä Harrastamisen Suomen mallin edistäminen.

Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu -ohjelmia sekä Harrastamisen Suomen mallin yhteyspisteen toimintaa toteutetaan Opetushallituksesta käsin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamana. Ohjelmat muodostavat oman kokonaisuutensa, mutta ne ovat myös osa kaikkia valtakunnallisia liikunnan edistämishankkeita, joista käytetään nimitystä Liikkuvat-kokonaisuus. Ohjelmat koordinoivat mm. valtakunnallisia koordinaattoriverkostoja, joiden avulla luodaan mahdollisuuksia toimenpiteiden vakiintumiselle kunnissa, yksiköissä ja oppilaitoksissa. Yksiköiden, koulujen ja oppilaitosten henkilökunnalle sekä kuntien henkilöille jaetaan valmiita toimintamalleja ja autetaan ratkaisemaan toiminnan ongelmia. Vuoden 2022 lopussa Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa oli mukana 2 949 varhaiskasvatuksen toimipaikkaa, joka on noin 65 % hallinnollisista varhaiskasvatussyksiköistä, Liikkuvassa koulussa noin 2 139 peruskoulua (noin 90 % kouluista) 289 Suomen kunnassa (93 % kunnista) ja Liikkuvassa opiskelussa 337 oppilaitosta (66 % lukioista, 62 % ammatillisista oppilaitoksista, 53 % korkeakouluista). Yhteensä näiden toimenpiteiden piirissä oli yli miljoona lasta

ja nuorta. Ohjelmat järjestivät yhteensä 37 tilaisuutta, joissa oli 3682 ilmoittautunutta osallistujaa. Tilaisuuksista kahdeksan oli kaikille kolmelle ohjelmalle yhteisiä. Ohjelmat julkaisivat erilaisia julkaisuja (mm. tutkimusraportteja, tiivistelmiä, toiminnallisen opetuksen materiaali).

Harrastamisen Suomen mallin yhteyspisteen toiminnan tavoitteena on kuntien ja harrastusten järjestäjien tukeminen malliin osallistumisessa, toteuttamisessa sekä kehittämisessä. Malli on käytössä 249 kunnan alueella kattaen yli 90 % manner-Suomen kunnista ja toiminnan piirissä on noin 400 000 lasta ja nuorta. Edistimme kuntien ja harrastusten järjestäjien yhteistyötä kokoamalla ja koordinoimalla valtakunnallisia verkostoja, keräämällä ja jakamalla tietoa sekä hyviä käytänteitä sekä auttamalla kuntia löytämään harrastusten järjestäjät lasten ja nuorten toivomiin harrastuksiin. Löydä harrastuksen järjestäjä palveluun oli vuoden loppuun mennessä lisätty 239 harrastuksen järjestäjää, jotka tarjosivat 167 harrastusta. Vuoden aikana järjestettiin 12 tilaisuutta (verkostotapaamista ja seminaaria), joissa oli yhteensä 749 osallistujaa. Harrastamisen Suomen mallia esiteltiin eri tilaisuuksissa Suomessa, Saksassa ja Belgiassa. Tilaisuuksissa tavoitettiin tuhansia osallistujia. Lasten ja nuorten toivoma harrastusviikko toteutettiin yhdessä harrastusverkoston kanssa. Lisäksi tuotimme kuntien ja harrastusten järjestäjien toiminnan tueksi Harrastuksia kouluihin -oppaan sekä harrastuspelikortit.

Opetushallitus on kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämisessä ja uusien toimintatapojen luomisessa

Olemme laatineet opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa yhteistyössä datan hyödyntämisen ja analytiikan tiekartan. Opetushallituksen data-analytiikkaosaamista on vahvistettu kolmen henkilöstölle suunnatun koulutuskokonaisuuden avulla. Olemme käynnistäneet Vipusen tulevaisuustyön ja toteuttaneet kaksi priorisoitua kehittämiskokonaisuutta. Vipusen tulevaisuustyö on edennyt tiekartan mukaisesti ja kehittämiskokonaisuuksia on toteutettu kolme (arkkitehtuuriauditointi, raporttien karsinta ja rajapinnat). Ennakointitoiminnan digitalisointisuunnitelma ja kehittämisen määrittelytyö on valmistunut. Tiedon hyödyntämistä koskevien osioiden uudistus oph.fi-verkkopalvelussa on valmistunut. Sivusto auttaa oppilaitoksia organisoimaan omaa toimintaansa niin, että oppilaitokset saisivat sivustolta kootusti tietoa siitä, mitä tiedonkeruita on tulossa ja millaisia tuloksia niistä on saatu. Kootun tiedon avulla tutkijat ja viranomaiset voivat hyödyntää toistensa tiedonkeruita ja niistä syntyviä aineistoja entistä paremmin. Luupin alla -juttusarjan julkaisuilla on vuodessa 10 000 lukijaa.

Olemme osallistuneet opetus- ja kulttuuriministeriön selvitykseen varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen peruspalveluiden tiedonkeruun tilasta. Selvitys julkistettiin 30.9.2022.

Olemme mukana vuorovaikutuskumppanina Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston tukemassa kolmessa konsortiossa, joissa tavoitteina tutkia mm. miten tukea koulutuksen toimijoita, vanhempia ja oppilaita toipumisessa pandemian vaikutuksista; miten lasten ja nuorten yksinäisyyden kokemuksia voidaan vähentää erilaisissa ympäristöissä, kuten kouluissa sekä tutkia miten lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sen edistämisen keinoja voidaan tukea koulun oppimisympäristöissä.

Vaikutustavoite 3. Kansainvälisyys lisääntyy

Tavoitteena on, että Opetushallitus on

- vahvistanut kansainvälistä yhteistyötä, osaamista ja liikkuvuutta Erasmus+ -ohjelman ja muiden vastuullaan olevien ohjelmien, toimintojen ja verkostojen tehokkaalla toimeenpanolla
- edistänyt koulutusvientiä ja rakentanut maakuvaa niin, että Suomi näyttäytyy kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana
- vahvistanut toimijuuttaan kansainvälisissä verkostoissa ja kansainvälistymiseen liittyvän tiedon tuottajana lisännyt avarakatseisuuden, Agenda 2030:n sekä kotikansainvälistymisen ymmärrystä ja toteutumista yhteiskunnassa.

Opetushallitus on tukenut kansainvälisten hankkeiden toteuttamista ja liikkuvuutta lukuisilla toimilla eri kouluasteilla sekä nuoriso-, kulttuuri- ja liikunta-alalla. Vuonna 2022 kansainväliseen toimintaan vaikutti edelleen koronapandemia ja uutena Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainaan. Näistä huolimatta EU:n Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien hankehakemuskäärät ovat nousseet lähes pandemiaa edeltävälle tasolle. Myös liikkuvuustoimintaan osallistuvien organisaatioiden lukumäärä kasvoi. Samaan aikaan virtuaalinen kansainvälisyystoiminta on vahvistunut erityisesti hanketoiminnassa. Koulutusviennin kasvua on jatkettu Education Finland -ohjelmalla. Ohjelman jäsenmäärä väheni vuonna 2022, mikä johtui koronapandemian vaikutuksista toimintaan. Tästä huolimatta koulutusvientiliiketoiminta kasvoi merkittävästi. Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus FinCEED jatkoi aktiivista toimintaansa asiantuntijatuella, tilaisuuksilla ja muulla tuella. Suomen maakuvatyötä ja kansainvälisten osaajien houkuttelua jatkettiin onnistuneesti Talent Boost -toimenpideohjelmalla. Vuonna 2022 lisäsimme avarakatseisuutta muun muassa panostamalla antirasmin ja kotoutumisen tuen kysymyksiin. Agenda 2030 -tavoitteita olemme edistäneet kasvatuksessa, koulutuksessa ja kansainvälistymisessä muun muassa suuntaamalla näihin hankerahoitusta sekä järjestämällä aiheesta useita tilaisuuksia ja verkostoitumismahdollisuuksia.

Taulukko 3. Vaikutustavoitteelle 3 asetetut mittarit ja tarkempi kuvaus toteutuneesta toiminnasta

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 toteuma (tavoite)	2023 tavoite
Vaikutustavoite 3: Kansainvälisyys lisääntyy					
3.1 Liikkuvuusohjelmiin osallistuneiden määrä	32 601	24 702	12 789 (34 000)	24 580 (37 000)	40 000
Kansainvälinen opiskelija- ja oppilasliikkuvuus					
- yliopistot	4 465	2 434 (2800)	1 686 (2 800)	- (4 500)	4 725
- ammattikorkeakoulut	3 428	1432 (1 900)	1 203 (1 900)	- (3 400)	3 570
- ammatilliset oppilaitokset	4 426	600	262	- (4 500)	4 725
- lukiot	6 604	2 233	45	2061 (6 900)	7 300
Korkeakouluissa tai ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon suorittaneiden kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen 1. ylempi korkeakoulututkinto, 2. amk-tutkinto, 3. ammatillinen tutkinto; * luvut vuonna 2017 valmistuneet ja 2018 työllistyneet ** vuonna 2018 valmistuneet ja 2019 työllistyneet *** vuonna 2019 valmistuneet ja 2020 työllistyneet	1) 47* 2) 51 * 3) 69*	1) 49** 2) 57 ** 3) 70**	1) 49*** 2) 51*** 3) 63***		
Uudet ulkomaiset opiskelijat (vuosittain)					
- Ammattikorkeakoulu	2 904	3225	3963		
- Yliopisto	1 926	2586	3138		
Peruskoulujen ja lukioden osallistuminen kansainväliseen opettajaliikkuvuuteen % kouluista					
- peruskoulut	18,7	11,9	0,3	4	
- lukiot (vuodesta 2021 eteenpäin)			1,0	22	
3.2 Osuus EU-komission jakamasta, keskitetystä Erasmus+ -rahoituksesta (%)	3,0	3,4	2,28 (3,5)	(4,0)	4,0
3.3 Koulutusvienti					
Education Finland -ohjelmaan hyväksytyjen ja jäsenmaksun maksaneiden yritysten ja organisaatioiden määrä	120	122	133 (150)	122 (150)	150
Asiakkaiden (jäsenyritysten) tyytyväisyys palveluiden laatuun (1–5)	4,0	4,0	3,8 (4,0)	3,8 (4,0)	4,0
Koulutusviennin arvo Suomen taloudessa	960 M€			Selvitys	
Arvioitu liikevaihto yrityksissä	182 M€		294 M€	tehty 2022	

Erasmus+ -rahoituksen toteumatiedot vuodelta 2021 saatiin viime vuonna. Vuoden 2021 toteuma jää tavoitteesta, mutta ylittää Suomen laskennallisen kansallisen rahoitusosuuden 1,8 %. Vuonna 2022 kansallinen

toimisto on lisännyt panostuksia keskitettyjen hankkeiden tukemiseen. Erasmus+ -rahoituksen päivitettyt tiedot vuodelta 2022 saadaan EU-komissiolta syksyllä 2023. Liikkuvuusohjelmiin osallistuneiden määrä lisääntyi vuodesta 2021, mutta edelleen pandemia vaikutti liikkuvuustoimintaan huomattavasti. Koulutusviennin kasvattamiseen keskittyvän Education Finland -ohjelman jäsenmäärä pieneni vuonna 2022, mutta liiketoiminta jatkoi kasvuaan.

Opetushallitus on mahdollistanut liikkuvuuden kasvun ja yhteistyön lisääntymisen

Vuonna 2022 Erasmus+ -ohjelma juhli 35 vuotta kestänyttä taivaltaan. Suomalaiset ovat olleet mukana 30 vuotta ohjelmassa, joka nykyisin mahdollistaa monipuolisen kansainvälisen yhteistyön kaikilla koulutusasteilla sekä nuorisovalan ja urheilun sektoreilla. Euroopan maiden välisestä liikkuvuudesta toiminta on laajentunut myös alueellisesti, sillä nykyisin mukana ovat lähes kaikki maailman maat. Kansainvälisyys on vuosien mittaan muuttunut yhä useampien mahdollisuudeksi, ja kansainvälisyys on entistä keskeisempää linkittyneessä maailmassa. Opetushallituksen asiakkailleen ja sidosryhmille järjestämässä juhlaseminaarissa pohdittiin empatian merkitystä, kansainvälisten kokemusten vaikutuksia sekä kansainvälisestä yhteistyöstä syntyvää osaamista.

Vuonna 2022 koulutus- ja nuorisosektoreilla kansainvälinen toiminta elpyi, joskin edelleen toimintaan vaikutti pitkittynyt pandemia ja Venäjän hyökkäyksen aiheuttama monihäiriötilanne. EU:n Erasmus+ - ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien hankehakemusmäärät ovat nousseet melkein pandemiaa edeltävälle tasolle ja kiinnostus organisaatioiden ja instituutioiden väliseen kehittämis-yhteistyöhön lisääntyi. Myös liikkuvuuden akkreditoitujen organisaatioiden lukumäärä lisääntyi selvästi, mikä mahdollistaa suunnitelmallisen, monivuotisen ja strategisen kansainvälisen toiminnan kehittämisen. Henkilöliikkuvuudessa esiintyi yhä kuitenkin sektoreiden välisiä eroja ja esimerkiksi aikuiskoulutuksen liikkuvuuden osalta on yhä paljon kehitettävää. Samaan aikaan virtuaalinen toiminta on tullut yhä kiinteämmäksi osaksi kaikkea kansainvälistä toimintaa, erityisesti yhteistyöhankkeissa. Virtuaaliliikkuvuus ja monimuotoliikkuvuus sen sijaan hakevat vielä muotoaan.

EU:n Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmat tarjosivat vuodesta 2022 lähtien erityistukia Ukrainalle ja ukrainalaisille. Erasmus+ -ohjelman puitteissa myönnettiin tukea 217 Ukrainasta Suomeen paenneelle korkeakouluopiskelijalle opintojen jatkamiseen suomalaisessa korkeakoulussa, pääosin yliopistoissa. Muilla sektoreilla tätä mahdollisuutta ei ole vielä käytetty yhtä mittavasti, esimerkiksi ammatillisessa koulutuksessa kaksi oppilaitosta hyödynsi KA1-rahoitusta Ukrainasta paenneiden liikkuvuusjaksojen rahoittamiseen ja nuorisosektorilla on rahoitettu vapaaehtoisjaksoja. Yhteistyö venäläisten organisaatioiden kanssa loppui Erasmus+ -ohjelmassa vuoden aikana kokonaan.

Tuimme korkeakouluja koronapandemian ja Venäjän hyökkäyksen aiheuttamassa monihäiriötilanteessa mukauttamalla korkeakouluyhteistyön rahoitusohjelmien reunaehtoja ja toimeenpanoa vallitsevaan tilanteeseen. Kaikki institutionaalinen yhteistyö Venäjän kanssa katkaistiin ja osin tästä säästyneillä määrärahoilla käynnistettiin uusi kansallinen rahoitusinstrumentti, jonka avulla on tuettu vuoden 2022 aikana 19 Ukrainasta paenneen väitöskirjatutkijan tutkimustyön jatkamista suomalaisissa yliopistoissa. Tuimme Ukrainasta Suomeen paenneita opiskelijoita ja tutkijoita keskitetyin viestintä- ja neuvontatoimin yhteistyössä SIMHE-korkeakoulujen kanssa. Keräsimme yhteistä tilannekuvatietoa ukrainalaisiin opiskelijoihin ja korkeakoulujen tukitoimiin liittyen, kokosimme säännöllisesti korkeakoulutoimijoita keskustelutilaisuuksiin aiheen ympärillä (vuoden kuluessa tapaamisissa lähes 300 osallistujaa) ja jaoimme kyselyiden ja yhteisen keskustelun kautta syntynyttä tilannekuvatietoa päättäjille ja korkeakoulutuksen sidosryhmille.

Vahvistimme osallisuutta Erasmus+ -ohjelmassa kaikilla sektoreilla. Korkeakoulutuksessa korotimme opiskelijoille maksettavia kuukausiapurahoja ohjelman mahdollistamalle maksimitasolle ja laajensimme korotetun tuen saajien ryhmää kattamaan perheellisten lisäksi omaishoitajat, vammaiset, terveysongelmaiset ja kansainvälistä, tilapäistä tai toissijaista suojelua saaneet opiskelijat. Toimien vaikuttavuutta voidaan arvioida tulevina vuosina.

Vuonna 2022 lisääntyi pitkäjänteinen EU:n Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien kansallisten toimistojen välinen temaattinen yhteistyö. Olemme mukana monessa yhteistyöverkostossa, joissa edistään mm. osallisuutta, kestävästä kehityksestä, Erasmus+ -ohjelman vaikuttavuutta, nuorisotyön digitaalisuutta sekä nuorten hyvinvointia ja mielenterveyttä.

Loppuvuodesta Opetushallitukseen perustettiin SALTO Digital, jonka tehtävänä on tukea komissiota koulutuksen ja nuorisotoiminnan digitalisaatiotoimissa sekä kaikkien Erasmus+ -maiden kansallisia toimistoja, jotta ne osaisivat tukea oman maansa hankehakijoita ja -toteuttajia hyödyntämään digitaalisuutta entistä paremmin.

Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kansainvälinen toiminta vilkastui vuonna 2022. Erasmus+ -rahoitusta liikkuvuuteen ja yhteistyöhankkeisiin myönnettiin 8,8 milj. euroa. Liikkuvuuden akkreditointia hakeneiden määrä kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta. Akkreditoituja yleissivistävän koulutuksen organisaatioita tai konsortioita on nyt yhteensä 150. Koulujen, lukien ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle tarjottiin mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja osaamisen kehittämiseen ja jakamiseen. Myönsimme Erasmus+ -ohjelman Training and Cooperation Activities (TCA) -apurahoja kurssiosallistumisiin ja kontaktiseminaareihin, ja järjestimme kansainvälisen TCA-seminaarin koulujen roolista kestävästä kehityksestä opettamisen ja ilmastotietoisuuden teemasta. ETwinning-toiminnassa otettiin käyttöön uusi verkkoalusta, jonka käyttöönottoa tuimme käyttäjiä viestinnällä ja käyttäjätuelle. Kansainväliseen toimintaan liittyvää viestintää ja neuvontaa kohdennettiin kansainvälisissä hankkeissa aliedustetuille alueille, muun muassa järjestämällä pohjoisen Suomen ammatillisen ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille kansainvälistymistapahtuma. Käynnistimme Opetushallituksen ja Suomen Yhdysvaltain suurlähetystön yhteisesti toteuttaman ja rahoittaman ohjelman lukiokoulutuksen transatlanttisen yhteistyön vahvistumisen tukeen. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen kansainvälisyystoimintaa tuettiin myöntämällä 0,6 milj. euroa valtionavustuksia hankkeisiin, joilla vahvistetaan muun muassa kulttuurisen lukutaidon kehittymistä ja globaalikansalaisuuteen liittyvien tietojen, taitojen ja arvopohjan omaksumista.

Myös ammatillisissa oppilaitoksissa kansainvälinen toiminta lähti vuonna 2022 kasvuun. Erasmus+ -rahoitusta liikkuvuuteen ja kumppanuushankkeisiin jaettiin 10,6 miljoonaa euroa. Liikkuvuuden akkreditoinnin piirissä on nyt 73 ammatillisen koulutuksen järjestäjää. Vähimmäisaloituspaikkojen perusteella laskettuna akkreditoinnin piirissä on 95 % ammatillisen koulutuksen opiskelijoista. National VET team -toiminnon avulla vahvistettiin ammatillisen koulutuksen toimijoiden tietoisuutta ammatillisen koulutuksen eurooppalaisista työkaluista, kuten osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen työkaluista, laadunvarmistuksesta sekä pienistä osaamiskokonaisuuksista osana Erasmus+ -hankkeita. Erasmus+ keskitetyissä hankkeissa lanseerattiin uutena toimintona ammatillisen koulutuksen kapasiteetin vahvistamishankkeet Erasmus+ -ohjelman ulkopuolisissa maissa. Näissä suomalaishankkeiden osuus oli 5,1 % kokonaismyönnöstä.

Aikuis-koulutuksen liikkuvuutta ja yhteistyöhankkeita tuettiin Erasmus+ -rahoituksella 2,3 milj. eurolla. Aikuis-koulutuksen uusia toimijoita tavoitettiin esimerkiksi kohtaamalla heitä erilaisissa aikuisopettamisen tapahtu-

missa ja foorumeilla ympäri maata sekä aikuisoppimisen verkkoyhteisön EPAEn kautta. Ensimmäiset aikuis-koulutuksen kansainvälistymispäivät järjestettiin yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Liityimme Saksan kansallisen toimiston koordinoimaan tutkimusryhmään Research-based Impact Analysis of Erasmus+ Programmes in Adult Education, jonka tehtävänä on selvittää Erasmus+ -ohjelman vaikuttavuutta aikuiskou-lutuksessa ohjelmakaudella 2021–2027. Tutkimukseen osallistuu sen alkuvaiheessa 11 ohjelmamaata.

Laadimme selvityksen aikuiskoulutuksen ja yleissivistävän koulutuksen akkreditointihakemusten Erasmus+ -suunnitelmien hyvistä käytännöistä. Selvityksellä tuetaan akkreditoinnin hakemista suunnittelevia ja jo ak-kreditoinnin saaneita oman toiminnan kehittämisessä.

Vuonna 2022 korkeakoulujen opiskelijaliikkuvuus palasi osin kohti normaalia, mutta vuoden lopulla tekemäs-tämme tiedonkeruusta nousee esiin havainto kokonaisuudessaan laskevista liikkuvuusluvuista. Trendinä tämä näkyi jo ennen pandemiaa. Opiskelijaliikkuvuuden tilanne näyttäytyy kahtiajakautuneena: samalla kun yliopistoissa opiskelijaliikkuvuus on palautunut, niin ammattikorkeakouluista vaihtoon lähtevien opiskelijoiden määrä on suhteessa matalampi. Syksyn 2022 lähtevistä vaihto-opiskelijoista 63 % oli yliopistoista ja 37 % ammattikorkeakouluista. Käynnistimme pandemia-ajan tauon jälkeen yhteisen kehittämistyön korkeakoulu-jen kanssa opiskelijaliikkuvuudesta. Järjestimme muun muassa elokuussa Oulun korkeakoulujen kanssa yh-teiset Korkeakoulujen kv-asioiden syyspäivät, joihin osallistui kattavasti edustajia korkeakouluista.

Erasmus+ -ohjelmassa suomalaiskorkeakoulut menestyivät erinomaisesti vuoden 2022 Eurooppalaiset yli-opistot -haussa. Kolmen hakukierroksen jälkeen suomalaiset korkeakoulut ovat mukana kaikkiaan 14:ssä Eu-roopan 44 korkeakouluverkostosta. Korkeakoulujen määrään suhteutettuna Suomi on yksi parhaiten edus-tetuista maista. Myös korkeakoulutuksen kapasiteetinvahvistamishankkeiden (CBHE) vuoden 2022 hakukier-roksella suomalaiset korkeakoulut menestyivät erinomaisesti. Kaikkiaan rahoitetuista 145 hankkeesta 11 on suomalaisten korkeakoulujen koordinoimia.

Tuimme digitaalisten Erasmus+ työkalujen käyttöönottoa korkeakouluissa. Käyttöönoton tilanne kehittyi myönteiseen suuntaan vuoden kuluessa, ja tällä hetkellä valtaosa korkeakouluista käyttää ohjelman digitaal-isia vaihtosopimuksia, opintosuunnitelmia ja opiskelijatunnisteita.

Vuoden 2022 lopulla saatiin päätökset uusista rahoituskausista sekä pohjoismaisen Nordplus Korkeakoulutus (2023-2027) että kehitysyhteistyövaroista rahoitettavan Higher Education Partnership -ohjelmien (2023-2026) osalta. Nordplus Korkeakoulutus -ohjelmassa Opetushallitus vastaa jatkossakin päähallinnoijana ohjel-man toimeenpanosta Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Ohjelman kehittämistyössä on vahvistettu ohjelman houkuttelevuutta ja lisäarvoa suhteessa Erasmus+ -ohjelmaan.

Selvitimme päättyneiden FIRST+ (Venäjä) - ja Aasia-ohjelmasta rahoitusta saaneiden hankkeiden tuloksia ja pitkäaikaista vaikuttavuutta kyselyn sekä hankkeiden loppuporttien avulla. Selvityksen mukaan yhteistyö hankkeissa on ollut onnistunutta ja sitä on usein jatkettu myös hankkeiden päättymisen jälkeen. Vastauksista käy ilmi, että hyvin harkittu ja osallistuville korkeakouluille merkityksellinen teema sekä toimiva ja luotta-muksellinen yhteistyö edistivät hankkeiden vaikuttavuuden toteutumista. Hankkeiden myönteiset vaikutuk-set ulottuvat opiskelijoihin, henkilöstöön, korkeakouluihin ja yhteiskuntaan laajemmin.

Opetushallitus on lisännyt ja monipuolistanut yhteistyötä kehittyvien alueiden ja erityisesti Afrikan kanssa monin tavoin. Opetushallitus on toteuttanut Suomen kansallisen Afrikka-strategian toimeenpanosuunnitel-man toimenpiteitä. Yhteisillä viestintätoimilla on koottu tilannekuvaa suomalaisten toimijoiden kumppa-

nuuksista kehittyvillä alueilla ja edistetty suomalaisten toimijoiden osallistumista kansallisen sekä kansainvälisen rahoituksen ja monitoimijayhteistyön kautta tehtävään koulutusyhteistyöhön. Tilannekuvaa on täydennetty yhteisellä karttavisualisoinnilla sekä päivittämällä Yhteistyö globaalin etelän kumppaneiden kanssa - verkkosivustoa. Uusina hankeaihioina osallistuimme Ukrainan koulutussektorin jälleenrakennushankkeiden kokoamiseen sekä monitoimijayhteistyön käynnistämiseen Afrikassa ja Keski-Aasiassa.

Afrikka-painotus näkyy rahoitusohjelmissa ja koulutusviennissä. Education Finland -ohjelman vuosittaisen jäsenkyselyn mukaan vuonna 2022 jopa 42 % vastanneista ohjelman jäsenistä ovat kiinnostuneet tai toimivat jo Afrikan markkinoilla. Erasmus+ -ohjelmassa Saharan eteläpuolisen Afrikan budjettiosuus on suurin Euroopan ulkopuoliseen yhteistyöhön kohdennettu osuus. Opetushallitus on tukenut suomalaisia toimijoita käyttämään rahoitusta mm. korkeakoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen liikkuvuudessa ja kapasiteetin vahvistamishankkeissa.

Opetushallitus vahvisti yhteistyötä eri toimijoiden välillä myös erilaisten tapahtumien avulla, kuten FinCEED Forumilla, korkeakoulutussektorin Focus on Africa -koordinaattoritapaamisella sekä Education Finland-webinaarilla eteläisen Afrikan koulutusmarkkinan tilanteesta ja mahdollisuuksista.

Team Finland Knowledge -ohjelmassa toteutettiin ensimmäinen Latinalaisen Amerikan ja Eteläisen Afrikan kanssa tehtävää korkeakouluyhteistyötä koskeva hakukierros. Rahoitetuissa hankkeissa ratkotaan mm. ilmastonmuutoksen aiheuttamia haasteita sekä edistetään kestävää kehitystä, terveysalaa sekä nuorten taitoja työelämän tarpeisiin. Hakukierroksella jätetystä 90 hakemuksesta 30 voitiin rahoittaa ja näistä 13 kohdistui Eteläisen Afrikan ja 13 Latinalaisen Amerikan kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Opetushallitus tuki monikanavaisen viestinnän sekä erilaisten tiedotus- ja neuvontatilaisuuksien avulla suomalaisen kulttuuri- ja luovien alojen mahdollisuuksia osallistua EU:n Luova Eurooppa -ohjelmaan. Suomeen kotiutettiin 3,7 miljoonaa euroa. Erityisesti pienten hankkeiden sekä ensimmäistä kertaa osallistuvien ja pääkaupunkiseudun ulkopuolisten osallistujien määrä kasvoi vuonna 2022. Edesautoimme kansainvälisten kulttuurihankkeiden toteutusta käyttämällä täysimääräisesti sille osoitetun määrärahan suomalaisten hanketoimijoiden kansallisiin vastinrahoihin.

Liikunta- ja urheilusektori on hyödyntänyt yhä moninaisemmin keskitettyä EU-rahoitusta. Vuonna 2022 unioni myönsi myös rahoitusta 17 urheilualan pilottihankkeelle, joista Suomelle allokoitiin yhteensä 10 % koko avustussummasta. Euroopan urheiluviikolla liikkui yhteensä lähes 100 000 lasta ja nuorta eri tapahtumissa ympäri Suomea yhteistyössä liikuntayhteisön kanssa. Suomalaiset organisaatiot ovat muutenkin hyvin edustettuina Euroopan komission EACEA:n suoraan jakamissa ns. keskitetyissä avustuksissa. Suomen osuus 2,28 % EU-kokonaisrahoituksesta ylittää selkeästi kansallisen laskennallisen osuutemme, vaikka se jääkin yhä tulosopimuksen tavoitetasosta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimitti Opetushallituksen Euroopan nuorison teemavuoden kansalliseksi koordinaattoriksi. Teemavuotta on toteutettu EU:n Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien puitteissa yhdessä nuorten ohjausryhmän ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Nuorten osallisuus ja heidän äänensä kuuluminen oli keskeinen elementti teemavuoden toteutuksessa. Suomessa on järjestetty yhteensä 129 tapahtumaa ja vuoden toiminnot ovat tavoittaneet suoraan lähes 20 000 ihmistä. Nuoret saivat rahoitusta omiin pienimuotoisiin projekteihinsa, mikä mahdollisti eurooppalaisten arvojen, kuten rauhan ja solidaarisuuden puolustamisen ja vaalimisen. Teemavuosi toi nuoria ja päättäjiä yhteen rakentamaan vuoropuheluun yhteiskunnallisen osallisuuden edistämiseksi ja nuorten aidon osallisuuden kehittämiseksi. Teemavuonna suomalaisen nuorisotyön osaaminen on nostettiin esiin toteuttamalla Euroopan nuorisovuoden

Awards – Suomen parhaat osallistajat -kilpailu. Voittaja palkittiin nuorten osallisuuden kehittämisestä systemaattisesti ja laadukkaasti.

Opetushallituksen isännöimä RAY-verkoston koordinaatio, joka vastaa eurooppalaisen nuorisotutkimusverkoston RAY (Research-based analysis of European Youth programmes) toiminnasta, kasvatti vuonna 2022 verkoston kumppanuuksien (kansallinen toimisto ja kansalliset tutkimuskumppanit) lukumäärän 35:een. Yhdessä eurooppalaisen tutkimuskoordinaation kanssa RAY koordinoi seitsemää meneillään olevaa tutkimushanketta. Vuonna 2022 RAY koordinaatio johti nuorisotyön elvytyskonferenssin valmistelua, toteutusta ja seuranta. Kesäkuussa 2022 toteutettiin noin 130 kansainvälisen osallistujan konferenssi, jossa tuotettiin Beyond Recovery Action Plan -toimintasuunnitelma, joka sisältää viisi konkreettista toimea Euroopan nuorisotyön elpymisen auttamiseksi. Tulosten levittäminen saavutti eri hallinnon alojen, politikkojen ja politiikan päättäjiä eri puolilla Eurooppaa sekä Euroopan toimielimissä.

Opetushallituksen kansallisissa yksilöapurahaohjelmissa rahoitettuja liikkuvuuksia toteutui aiempaa vähemmän. Apurahajaksojen siirtojen tai peruuntumisten määrä oli edelleen pandemian vaikutusten vuoksi tavanomaista suurempaa. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vuoksi joitain liikkuvuuksia ja tukimuotoja ei toteutettu ollenkaan tai ne jouduttiin keskeyttämään. Opetushallitukseen työsuhteessa olevista ulkomaisiin yliopistoihin lähetetyistä suomen kielen lehtoreista valtaosa pystyi jatkamaan töitään asemamaassaan. Venäjällä yliopistoissa palvelleet kolme lehtoria kutsuttiin takaisin Suomeen, ja heille kaikille järjestettiin uudet työtehtävät Opetushallituksesta määräaikaistuuksien loppuun. Julkaisimme EDUFI-harjoitteluohtelman vuodesta 2015–2018 tehdyn vaikuttavuusselvityksen, jonka tulokset kertoivat toiminnan merkityksellisyydestä harjoittelijoille, korkeakouluille, työnantajille ja yhteiskunnalle sekä antoivat evästyksiä toiminnan kehittämis-kohteisiin.

Opetushallitus on edistänyt koulutusvientiä ja rakentanut maakuvaa niin, että Suomi näyttäytyy kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana

Koulutusviennin kasvattamiseen keskittyvä Education Finland -ohjelma on jatkanut toimintaansa Opetushallituksen yhteydessä. Ohjelman jäsenmäärä laski vuoden 2022 aikana kahdeksalla yrityksellä. Vähennys johtui yritysten vaikeuksista jatkaa toimintaansa koronapandemian aikana. Education Finland -ohjelman jäsenyritysten liikevaihto vuonna 2021 oli yhteensä 648 milj. euroa, mikä osoitti koulutusviennin liiketoiminnan jatkavan edelleen ripeää kasvua (ohjelman jäsenyritysten vuoden 2022 tilinpäätöstiedot kootaan seuraavan kerran helmi-maaliskuussa 2023). Elokuussa 2022 Työn ja talouden tutkimus Labore kokosi ohjelman tilauksesta selvityksen koulutusviennin arvosta Suomen taloudessa. Selvityksen mukaan koulutusviennin arvo on jo lähes miljardi euroa (vuoden 2019 tilastot). Kesäkuussa valittiin Suomen paras koulutusvientiratkaisuksi KIDE Science Oy:n palvelu lasten tiedekasvatuksen tueksi. Koulutusviennin tiekartan 2020–2023 toimeenpano eteni suunnitellusti.

Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus FinCEED vahvisti Suomen maakuvaa kansainvälisesti korkean osaamisen maana lähettämällä kolme kansallista opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijaa Euroopan Unionin toimielimiin Abujassa, Addis Abebassa ja Brysselissä, järjestämällä kansainvälisen asiantuntijoiden verkostoitumistapahtuman FinCEED Forumin sekä osallistumalla ainoana suomalaisena näyttelileasettajana European Development Days -tapahtumaan Brysselissä. Lisäksi koordinoimme Suomen asiantuntijadelegaation osallistumista Afrikan mantereeseen suurimpaan opetusalan kehittämistapahtumaan ADEA Triennaleen Mauritiusella. Vuoden 2022 aikana toteutimme ja valmistelimme noin 15 kumppanimaahan tai kansainväliselle järjestölle suuntautuvaa lyhytaikaista asiantuntijatukimissiota, joilla tuettiin koulutusvientiä ja tuotiin esiin

suomalaista opetusalan osaamista. Koordinoimme myös Suomen kantoja kahden Saharan eteläpuolisen Afrikan maihin suuntautuvan alueellisen Team Europe -aloitteen valmistelussa ja olemme mukana näiden aloitteiden toteuttajakonsortioissa tukien suomalaisia toimijoita eurooppalaisissa tarjouskilpailuissa.

Opetushallitus jatkoi vuonna 2022 monikansallisen Ukrainan ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeen ”EU4Skills Better Skills for Modern Ukraine” toteutusta. Venäjän hyökkäyssodan jälkeen hanke ohjelmoitiin uudelleen. Uudet aktiviteetit kohdistuivat psykososiaaliseen tukeen, jälleenrakentamiseen tarvittavan osaamiseen ja tutkimuksiin, ammatilliseen opettajien ja koulun johdon verkkokursseihin sekä digitaalisiin oppimateriaaleihin ja lyhytkursseihin.

Opetushallitus edisti Talent Boost -toimenpideohjelman mukaisia tavoitteita kansainvälisten osaajien houkuttelussa, ja osallistui muun muassa osaajien houkuttelun prioriteettimaiden analysointiin ja valintaan. Study in Finland tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen kanssa perustamalla yhteistyöalustan, järjestämällä yhteisen suunnittelupäivän sekä osallistumalla yhdessä korkeakoulujen kanssa kansainväliseen koulutusagentti-tapahtumaan. Study in Finland tavoitti tapahtumissa ja webinaareissa sekä markkinointikampanjoilla miljoonia Suomessa opiskelusta kiinnostuneita potentiaalisia opiskelijoita. Study in Finland -brändin uudistaminen käynnistyi loppuvuonna 2022. Uudistuksen tavoitteena on kertoa potentiaalisille opiskelijoille jo alkuvaiheessa, että Suomi tarjoaa työskentelymahdollisuuksia opintojen jälkeen. Kansainvälisten opiskelijoiden kiinnostus suomalaisten korkeakoulujen vieraskielisiin ohjelmiin kasvoi merkittävästi. Kansainvälisten hakijoiden määrä tämän vuoden ensimmäisessä yhteishaussa yli kaksinkertaistui viime vuoteen verrattuna. Hakijoita oli yli 29 000 enemmän kuin vuonna 2022. Mielenkiintoa suomalaista korkeakoulutusta kohtaan ovat lisänneet korkeakoulujen ja kansallisten toimijoiden yhdessä tekemä aktiivinen opiskelijarekrytointi ja maakuva työ sekä kevään 2022 opiskelijan oleskelulupauudistus.

Opetushallitus on lisännyt avarakatseisuutta ja ymmärrystä kansainvälistymisen eri muodoista yhteiskunnassa ja työelämässä sekä edistänyt Agenda 2030:n tavoitteita

Opetushallitus vahvisti toiminnallaan antirasismia ja yhteiskunnan vastaanottavuuden edistämistä. Opetushallitus osallistui Hyvin sanottu -keskustelufestivaaleille sekä Sisäministeriön koordinoimiin maahanmuuttodialogeihin, joissa molemmissa käsiteltiin osallisuuden kokemuksia. Lisäksi Opetushallitus osallistui kotoutumisen tukemisen ammattilaisten Integration2022-messujen Yhteiskunnan vastaanottavuus -kaistan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Julkaisimme toiminnastamme ensimmäisen vastuullisuusraporttimme vuonna 2022. Raportissa kuvataan sekä toimintamme kädenjälki eli vaikuttavuus kasvatuksen, koulutuksen ja kansainvälistymisen kestävä kehityksen vahvistamiseen sekä jalanjälkemme eli toimintamme välittömät vaikutukset. Raportti laadittiin Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan ja sen julkaistiin sekä Opetushallituksen omilla verkkosivuilla että eri virastojen raporttien koonnissa.

Kestävää kehitystä ja ympäristövastuullisuutta on edistetty vuoden 2022 aikana sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä. Järjestimme muun muassa Lahden kaupungin kanssa yhteisen kansainvälisen koulujen ilmastotyötä käsittelevän seminaarin. OPH:n julkaisu Kestävä tulevaisuus on käännetty englanniksi ja hankehakijoita on kannustettu toimimaan ympäristövastuullisesti hankkeiden kaikissa vaiheissa. Vuonna 2021 valmistui Erasmus+ -ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien ympäristövastuullisuusstrategia, joka ohjaa ohjelmien Suomen kansallisen toimiston päätöksentekoa ja toimintaa ympäristö- ja ilmastotavoittei-

den saavuttamiseksi. EU-ohjelmien mahdollisuuksia edistää ympäristövastuullisuutta on edistetty yhteistyön, tiedotuksen ja koulutusten avulla. Olemme tuottaneet hankehakijoille ja toimijoille ohjelmien painopisteistä tukimateriaalia ja käytännön vinkkejä. Tilaisuuksien tarjoiluissa on painopiste siirtymässä kasvis-, kausi- ja lähiruokiin eikä jakotavaroita enää juuri jaeta. Tavoite on saada vihreä matkustaminen ja ympäristövastuullinen toiminta vielä selkeämmäksi osaksi kaikkea Erasmus+-hanketoimintaa.

Vaikutustavoite 4. Osaamistaso nousee

Tavoitteena on, että Opetushallitus on kumppaneidensa kanssa

- uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja
- joustavoittanut koulutustarjontaa ja toteuttamistapoja vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakointitiedon avulla kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista.

Olemme jatkaneet tavoitteellista työtä eri koulutusasteilla henkilöstön ajantasaisen osaamisen ja tavoitetietoisuuden työn kehittämisessä. Olemme esimerkiksi toteuttaneet koulutus- ja informaatiotilaisuutemme pääosin verkossa ja ne ovat saavuttaneet osallistujat erinomaisesti ja palaute on ollut hyvin positiivista. Myös perusteiden toimeenpanoa tukevassa materiaalissa hyödynnetään digiteknologian mahdollisuuksia aiempaa enemmän. Tukimateriaalit ja julkaisut ovat käyttäjäystävällisempiä ja tarjoavat apua yhteiskehittämiseen toimialamme työyhteisöissä. Ylläpitämämme laajat yhteistyöverkostot eri koulutusasteilla tarjoavat väylän käydä keskustelua ajankohtaisista osaamis- ja kehittämistarpeista sekä etsiä ja jakaa toimivia ratkaisuja. Vaikka yhteiskunnallinen epävarmuus on heijastunut monin tavoin koulujen ja oppilaitosten työhön, on verkostoissa ja lähitilaisuuksissa tapahtuville kohtaamisille ollut selvästi tarvetta.

Taulukko 4. Vaikutustavoitteelle 4 asetetut mittarit ja tarkempi kuvaus toteutuneesta toiminnasta

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 toteuma (tavoite)	2023 tavoite
Vaikutustavoite 4: Osaamistaso nousee					
4.1 Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuus 1–6-vuotiaista (31.12.2021)	73,9	77,0	74,9 (74,6)	– (74,8)	75,0
4.2 Esiopetusta saavien lasten osuus esiopetusikäisten ikäluokasta, % Vuosi 2021: 6-vuotiaat esiopetuksessa olevat suhteessa 6-vuotiaisiin väestössä 2021 (5-vuotiaita tai muun ikäisiä esiopetuksessa olevia ei ole laskettu mukaan).	99,0	98,2*	96,5*	– (99,6)	99,6
4.3 Keskeyttäminen 2019/2020 (tuorein), %					
Lukiokoulutus	1,6	1,8*	– (1,2)	– (1,1)	– 1,0
Ammatillinen koulutus	8,7 *	12,3*	– (6,3)	– (6,1)	– 5,9
Ammattikorkeakoulutus	6,6*	6,4*	– (5,7)	– 5,6	– 5,5
Yliopistokoulutus	5,1*	4,8*	– (4,8)	– (4,7)	– (4,6)
4.4 Läpäisy: koulutuksen suorittaneiden osuus kolmen vuoden päästä aloittamisesta (aloitusluku vuosi 2017/2018)					
Lukiokoulutus (aloitusluku vuosi 2017/18)	66,8*	70,5	69,2	65,8 (69,9)	70,0
Ammatillinen koulutus (aloitusvuosi 2017/2018)	61,8*	54,6	57,3	58,4 (65,5)	66,0
4.5 Ammatillisen koulutuksen opiskelijajälähte: Opintojen aikana muualla hankkimani osaaminen (muut opinnot, työkokemus, harrastukset, muutoin hankittu osaaminen) selvitettiin ja sen perusteella HOKSia tarvittaessa päivitettiin. (1–5)	3,8	3,9	4,0	3,9 (4,1)	4,2

* toteuma päivitetty 2022.

Pandemian vaikutukset näkyvät edelleen varhaiskasvatuksen ja koulutuksen osallistumisasteissa sekä koulutuksen läpäisyä koskeissa mittareissa. Todennäköisesti vaikutukset ovat olleet suurimmillaan vuosina 2020 ja 2021, mutta heijastuvat vielä vuodelle 2022. Varhaiskasvatuksen tilastointiin liittyy mahdollisia tilastoviranomaisen ja -järjestelmän muutokseen liittyviä epävarmuuksia. Käytettävissä olevien tietojen perusteella 1–6-vuotiaiden osallistujien osuus on noussut mutta vaihtelee. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu alkoi

vuonna 2021. Kokeilun vaikutuksista osallistumisasteeseen ei ole vielä luotettavaa tietoa käytettävissä. Perinteisesti esiopetuksessa olevien 6-vuotiaiden osuus on ollut hyvin korkea.

Opetushallitus on kumppaneidensa kanssa uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja

Olemme jatkaneet vuonna 2022 tiiviissä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä koulutuksen järjestäjien kanssa oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvää työtä. Asiakaspalautteen perusteella Opetushallituksen oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon tukeen liittyvät toimet ovat saavuttaneet uudistuksen parissa toimivat ja osallistujat kokevat saamansa tuen oikea-aikaiseksi ja onnistuneeksi. Uudistusta tukeva, toisen asteen tutkintoon valmistava TUVA –koulutus alkoi elokuussa 2022. Opetushallitus on tukenut uuden koulutusmuodon käynnistymistä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteiden mukaisesti. Seuraamisen ja valvonnan työkaluksi luotu VALPAS-järjestelmä on toiminut luotettavasti. Elinikäisen ohjauksen strategian mukaisesti olemme kiinnittäneet työssämme erityisesti huomiota moniammatilliseen yhteistyöhön eri kouluasteiden välillä sekä nivelvaiheiden laadukkaaseen toteuttamiseen.

Toinen koulutusjärjestelmän uudistamiseen tähtäävä kehittäminen, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu alkoi elokuussa 2021. Laajassa kokeilussa on mukana 105 kokeilukuntaa ja noin 15 000 lasta. Kokeilukuntien lisäksi on kuntia, jotka toimivat verrokkikuntina. Verrokkiryhmässä on noin 20 000 lasta. Esiopetus ja siihen liittyvät etuudet, kuten lasten kuljetus, on perheille maksutonta. Tällä pyritään lisäämään koulutuksellista tasa-arvoa ja nostamaan varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrää. Kokeilu vahvistaa esiopetuksen tunnettuutta ja antaa mahdollisuuden kehittää esiopetuksen pedagogiikkaa. Pidämme yllä laajaa pedagogista verkostoa, jossa on mukana noin tuhat ammattilaista. Verkosto tarjoaa ideoita ja vertaistukea kehittämiseen sekä maksutonta tutkimusperustaista koulutusta. Mahdollisuus kokeilla kaksivuotista vaihtoehtoa on otettu kunnissa innostuneesti vastaan. Palaute kokeilun opetussuunnitelman perusteista ja pedagogisista painopisteistä on ollut positiivista. Opetushallitus ylläpitää kokeiluun liittyvää rekisteriä ja toimii tiiviissä yhteistyössä kokeilun tutkimusseurannasta vastaavan korkeakoulukonsortion kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama monitieteinen seurantatutkimus on ainutlaatuinen. Tutkimuksen tuloksia kokeilun vaikuttavuudesta on odotettavissa vuodesta 2024 alkaen.

Olemme jatkaneet opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteprosessien ja niiden toimeenpanon tuen muotojen kehittämistä vuonna 2022. Opetushallitus vastaa noin 180 perusteasiakirjan ajantasaisuudesta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja vapaaseen sivistystyöhön. Kokosimme eri yksiköiden perusteohjeet ja valmistelimme yhteisen perustekuvauksen sekä päivitimme sisäiseen käyttöömme norminto-ohjeen. Näin varmistamme yhtenäistä toimintatapaamme sekä avointa ja osallistavaa perusteiden uudistamista. Perusteiden toimeenpanon tuen toimien asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi olemme koonneet tietoa eri kouluasteiden perusteiden toimeenpanon tuen tarpeita. Tätä työtä on tarpeen jatkaa edelleen vuonna 2023, jotta kohdennamme tukitoimiamme resurssitehokkaasti ja asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Olemme jatkaneet valtionavustustoiminnan kehittämistä yhdessä valtionavustusten ja kansainvälistymisrahoitusten asiantuntijoiden sekä asiakkaiden kanssa. Kehittäminen on synkronoitu valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin Valtionavustustoiminnan kehittäminen ja digitalisointi -hankkeen kanssa ja Opetushallitus osallistuu hankkeeseen aktiivisesti osana hankkeen virallisia kokoonpanoja. Vuonna 2022 keskiössä oli erityisesti henkilöhakijoiden avustusten kehittäminen ja osallistuminen henkilöhakijajaoston toimintaan. Työn loppuraporttiluonnos valmistui lausuntoja varten joulukuussa 2022. Lisäksi Opetushallitus on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionavustustoiminnan kehittämis- ja käyttöönottoprojektissa

(2022–2024), jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa ja tehostaa hallinnonalamme valtionavustustoimintaa. Opetushallituksen omaa valtionavustusjärjestelmää on kehitetty uusien toiminnallisuuksien, jotka lisäävät merkittävästi avustusprosessin automatisaatioastetta, tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä. Olemme vakiinnuttaneet Opetushallituksen sisäisen valtionavustustoiminnan koordinaatio- ja organisoitumismallin, jossa valtionavustusprosessista vastaavat valtionavustuskoordinaattorit ja avustuksista vastuuvalmistelijat esihenkilöineen. Toimintamallin seurauksena valtionavustustoimintamme on yhdenmukaisempaa, tehokkaampaa ja asiakasystävällisempää, ja olemme hyvin valmistautuneita sekä hallinnonalan että valtionhallinnon hankkeista tulevien uudistusten toimeenpanoon.

Avasimme vuoden 2022 opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen haun kaikille koulutusmuodoille yhteisin teemoin. Tavoitteena on kannustaa koulutus- ja kasvatustyyliä ylittävään yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen ja siten edistää avustusten tehokkaampaa käyttöä. Avustuksia haettiin yhteensä 24,5 milj. euron edestä. Avustusta myönnettiin 204 hankkeelle, yhteensä 12,8 milj. eurolla.

Otimme käyttöön ammatillisen koulutuksen perustutkintojen yhteisissä tutkinnon osissa yhtenäisen osaamisen arvioinnin arviointikriteeristön. Kaikkiin 42 perustutkintoon tulivat uudet tutkinnon perusteet voimaan elokuussa 2022. Yhteisten tutkinnon osien arviointikriteereitä uudistettiin osana laajempaa ammatillisten perustutkintojen uudistamisprosessia. Vuosien 2020–2024 aikana yhteinen arviointikriteeristö otetaan vaiheittain käyttöön myös ammatillisille tutkinnon osille. Saadun palautteen perusteella arviointi on helpottunut, luotettavuus parantunut ja ammatillisten tutkintojen perusteiden laatiminen on sujuvoitunut.

Opetushallituksen aloitteesta syntynyt hoiva-avustajakoulutus vakiintui sosiaali- ja terveysministeriön koulutuksesta antaman suosituksen myötä. Opetushallitus toteutti hoiva-avustajakoulutuksen järjestämisen edellyttämät muutokset sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon muodostumiseen laajassa sidosryhmä- ja poikkiallisessa yhteistyössä. Kahteen sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon tutkinnon osaan perustuva hoiva-avustajakoulutus on esimerkki pienestä osaamiskokonaisuudesta, jonka vaikuttavuus työmarkkinoiden kohtaantoon, työllistymiseen ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksiin on omalla toimialallaan merkittävä, pitkäkestoinen ja uutta mallia luova.

Kehitimme yhteistyössä asiakkaiden kanssa toimintamallin tutkinnon perusteiden laadunvarmennukseen. Kokosimme asiakkailta näkemyksiä siitä, mitkä seikat tekevät tutkinnon perusteista laadukkaan. Lisäksi kokosimme palautetta siitä, millä tavoin sidosryhmät haluavat jatkossa olla vaikuttamassa perusteiden uudistamiseen. Saimme myönteistä palautetta eurooppalaisilta verstaatoimijoilta tavastamme toimia tutkinnon perusteiden laadunvarmistuksessa yhteisessä laadunhallinnan projektissa. Kehittämistyö toteutettiin Euroopan unionin rahoituksella.

Julkaisimme työelämätoimikuntien tuottamat tilannekuvat näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta Opetushallituksen verkkosivuilla. Tilannekuvien mukaan koulutuksen järjestäjien osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat ovat kehittyneet parempaan suuntaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön teettämän työelämäkuntien ulkoisen arvioinnin mukaan niille asetetut tavoitteet toteutuvat pääsääntöisesti hyvin näyttöjen järjestämisen ja osaamisen arvioinnin kohdalla.

Opetushallitus perusti kaksi uutta ammatillisen koulutuksen kehittämisverkostoa: Digitalisaatio ammatillisessa koulutuksessa –verkoston, johon liittyi vuoden kuluessa noin 730 jäsentä, sekä Toisen asteen koulutuksen työelämäyhteistyöverkoston, jonka ensimmäinen tapaaminen pidettiin loppuvuonna, ja jonka kokoami-

nen on käynnissä. Kumpikin verkosto kokoaa yhteen asiantuntijoita ja koulutuksen järjestäjien edustajia keskeisten yhteisten teemojen ympärille jakamaan tilannekuvaa, kehittämään toimintaa ja sen vaikuttavuutta sekä luotaamaan tulevaisuuteen.

Opetushallitus on joustavoittanut koulutusjärjestelmää vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakointitiedon avulla

Ennakointikauden 2021–2024 tavoitteena on ennakoida osaamis- ja koulutustarpeita sekä arvioida työvoiman tarjontapotentiaalia. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon ennakoinnin ohella etsitään myös keinoja kohtaannon parantamiseksi. Sekä ennakointimallin että kvalifikaatioluokituksen kehittämistä toteutetaan EU:n vuosille 2021–2023 myöntämällä RRF-rahoituksella. Tähän kokonaisuuteen sisältyy myös ennakoinnin digitaalisen tietojärjestelmän kehittäminen. Vuoden 2022 aikana olemme tilanneet kartoituksen järjestelmän eri toteutusmahdollisuuksia sekä tehneet sisäisenä työnä järjestelmään liittyvää vaatimusmäärittelytyötä.

Vuoden 2022 aikana edistimme uuden keskipitkän aikavälin (5–9 v.) ennakoinnin kohtaantomallin kehittämistä merkittävästi, tuotettu malli julkistetaan kevään 2023 aikana. Myös pitkän aikavälin (10–15 v.) ennakointityötä on edistetty suunnitelmien mukaisesti. Alkuvuodesta 2022 koottiin yhteen ja analysoitiin syksyllä 2021 Osaamisen ennakointifoorumille (OEF) tehty koronapandemiakysely. Lisäksi teetettiin lisäselvitys. Tulosten koonti osoittaa, että erityisesti käytännönläheinen koulutus on kärsinyt ja pandemia on vaikuttanut eniten heikoimmassa asemassa oleviin henkilöihin. Pandemia-ajan opit ovat edistäneet koulutuksen digitalisaatiota ja opetuskäytäntöjä. Tarvitaan kuitenkin pitkän aikavälin seurantaa, sillä lyhyen aikavälin negatiiviset vaikutukset voivat kehittyä pitkän aikavälin vaikutuksiksi.

Kesä-syyskuussa 2022 toteutimme OEF:n jäsenille ja myös muille vastaajille suunnatun osaamiskyselyn, jonka tulosten pohjalta teimme osaamislukittelutyötä. Vastauksia kyselyyn saatiin 1075 kappaletta. Tähän kyselyyn liittyviä ensimmäisiä tuloksia julkistetaan tammikuussa 2023. Tässä työssä on em. kyselyn ohella koottu yhteen eri lähteistä osaamistarvetietoa noin 130 ammattialalle.

Ennakointiin liittyvän tietojärjestelmämme kehitys on sidottu tiiviisti Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden (JOD) sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen tuleviin digitaalisiin ratkaisuihin. Lisäksi olemme tiivistäneet ennakointiin liittyvää yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalojen välillä, Työ-, koulutus- ja elinkeinoasiain neuvoston vuonna 2020 antamien suositusten mukaisesti. Tavoitteena on rakentaa yhteistä näkemystä ja lähestymistapaa työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden ennakoinnille sekä tunnistaa yhteiset intressit esimerkiksi tietojärjestelmien kehittämisen osalta, sekä toisaalta välttää päällekkäistä toimintaa. Opetushallituksen ennakointitiimi antoi vuoden 2022 aikana asiantuntija-apua myös työ- ja elinkeinoministeriön koordinoimaan toimialojen tiekartat-hankkeeseen liittyen.

Kotoutumiskoulutuksen ajantasaisuus ja laatu on merkittävää koulutuksen osallistujien opintoihin ja työelämään suuntautumisen ja kiinnittymisen kannalta. Perusteiden toimeenpanon tuki jatkui vuonna 2022.

Opetushallitus on kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista

Olemme useiden vuosien ajan tukeneet opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä oppilaitoksia etä- ja hybridiopetuksen kehittämisessä informaatio-ohjauksella sekä valtionavustuksilla. Pandemia-aika on muuttanut

yleisesti työn tekemisen tapoja ja pakottanut opetusalaan aiempaa enemmän käyttämään työssään ja opetuksessaan etäratkaisuja. Vaikka puutteita opetushenkilöstön osaamisessa ja sovellusten toimivuudessa oli, on kokemus myös rohkaissut kokeilemaan ja kehittämään etä- ja hybridiopetusta, etäkampus toimintaa ja digipedagogiikkaa. Kehittämistyötä jatketaan vaikutustekotyönä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa vuonna 2023.

Järjestimme kasvatuksen ja opetuksen ammattilaisille tapahtumia ja lyhytkestoista koulutusta eri alojen ajankohtaisista teemoista. Koulutukset ja tapahtumat kehittävät osaamista ja tarjoavat tukea päivittäiseen työhön. Niitä järjestetään kaikille koulutusasteille, niin kotimaiselle kuin kansainvälisellekin yleisölle. Osa tapahtumista ja koulutuksista on maksullista palvelutoimintaa ja osa julkisoikeudellista maksutonta palvelua.

Maksullisena palvelutoimintana toteutettavien koulutusten ja tapahtumien asiakastyytyväisyys säilyi erittäin hyvällä tasolla (4,2/5). Asiakkaat olivat tyytyväisiä sekä koulutussisältöihin että tapahtumien järjestelyihin. Tapahtumista seitsemän järjestettiin verkkototeutuksena, neljä lähitapahtumana ja kahdeksan hybriditapahtumana. Koulutettavapäivät laskivat ja niiden osalta tavoitetta ei saavutettu (toteutuma 5 578, tavoite 8 000). Analyysi tarkemmin luvussa 1.6.2.

Maksullisia ja maksuttomia tapahtumia varten kilpailutettiin ja hankittiin videoiden tekstityspalvelu, yhteiskäyttöinen virtuaalinen valkotaulu ja striimauspalvelu. Lisäksi virtuaalisissa asiakaskohtaamisissa hyödynnettävä yhteistyöalusta kilpailutettiin uudestaan sen aktiivisen käytön ja suuren tarpeen takia.

Uuden oppimisalustan kehittäminen ja käyttöönotto tehostaa oppimateriaalituotantoamme. Alustalla tullaan julkaisemaan Opetushallituksen ensimmäiset maksulliset digimateriaalit vuoden 2023 aikana, mikä lisää materiaalien saavutettavuutta.

Maksuttomien tilaisuuksien tarjontamme on ollut monipuolista. Perusteudistukset ja muut ajankohtaiset teemat ovat houkutelleet ennätysmäärän osallistujia. Suurin osa tilaisuuksista on toteutettu etätilaisuuksina, mikä on vahvistanut saavutettavuutta. Hyvästä palautteesta huolimatta tilaisuuksien laatuun, erityisesti vuorovaikutteisten menetelmien käyttöön ja ohjelmien monipuolisuuteen täytyy jatkossa kiinnittää huomiota.

Olemme jatkaneen Opinto-ohjauksen kehittämisohjelman mukaisia toimia. Laadukkaalla opinto-ohjauksella on tärkeä rooli oppimismotivaation ja mielekkäiden opiskelumahdollisuuksien löytämisessä. Julkaisimme tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen oppaan keväällä 2022. Hyvän ohjauksen kriteerien luonnos on julkaistu ja sitä on esitelty eri foorumeilla. Kriteerien valmistelu jatkuu palautteen perusteella ja ne julkaistaan helmikuussa 2023. Olemme tukeneet opinto-ohjauksen kehittämistä järjestämällä muun muassa ohjauksen päivät sekä jatkamalla ohjauksen aamukahveja. Vapaamuotoinen verkostotyö on osoittautunut toimivaksi, osallistujia kahveilla on ollut satoja.

Toimiva työelämäyhteistyö vahvistaa oppijoiden opiskelumotivaatiota ja tarjoaa aitoja oppimisympäristöjä. Jatkoimme työelämäyhteistyön kehittämistä tiiviissä yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen sekä koulutuksen työelämäverkoston kanssa. Verkostoon osallistuu myös opiskelijajärjestöjen edustajia. Kansallisen yhteistyön valmistelussa olemme hyödyntäneet sisäistä työelämäyhteistyön tiimiä. Työelämätoimikunnat ovat jatkaneet toimintaansa ammatillisen koulutuksen laadun varmistamisessa.

Vaikutustavoite 5. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tavoitteena on, että Opetushallitus on

- tukenut toimijoita niin, että varhaiskasvatus ja koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet, alueelliset ja kielelliset erityispiirteet sekä eriarvoisuuden vähentäminen.
- kehittänyt opetushallinnon kansallisia digitaalisia palveluita ja niiden vaikuttavuutta tavoitteena kansainvälinen edelläkävijyys ja tasa-arvon turvaaminen tukenut toimijoita päättöarvioinnin kriteerien käyttöönotossa

Olemme kiinnittäneet työssämme huomiota alueellisen eriarvoistumiskehitykseen. Huoleen, joka nousee väestömuutoksista sekä yhteistyökumppaneittemme näkemyksistä. Verkossa toteutettava informaatio-ohjaus vahvistaa tilaisuuksien ja materiaalien saavutettavuutta. Helposti saavutettava informaatio ei kuitenkaan takaa oppijoiden yhdenvertaisuutta. Tämä käy ilmi muun muassa Opetushallituksen tilaamassa arvioinnissa kansainvälistymisohjelmien hyödyntämisestä sekä kansainvälistymisestä eri puolilla maata. Oppijoiden ja opetuksen ammattilaisten mahdollisuudet kansainvälisyyteen vaihtelevat. Arvioinnin tarkemmat tulokset ovat käytettävissä vuoden 2023 aikana. Olemme tukeneet myös muun muassa kielivähemmistöjen asemaa tuottamalla romanikielen elvytysohjelman sekä tukemalla monikielisten lasten opetusta materiaaleilla ja koulutuksella. Digitaalisten palveluiden saavutettavuus direktiivin mukainen kehittämistyö sekä kieliversiot tukevat toimijoita. Perusopetuksen oppimisen ja osaamisen arviointityö on edennyt suunnitellun aikataulun mukaan ja vuonna 2022 valmistuivat kuudennen vuosiluokan arviointikriteerit tukemaan opettajien työtä ja oppilaiden yhdenvertaista palautetta.

Tekemämme selvitys lakisäätöisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus suunnitelman pohjaksi nostaa useita kehittämisen kohteita Opetushallituksen omassa sekä asiakkaidemme työssä. Työ jatkuu vuonna 2023 ja sitä seurataan.

Taulukko 5. Vaikutustavoitteelle 5 asetetut mittarit ja tarkempi kuvaus toteutuneesta toiminnasta

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 to- teuma(t avoite)	2023 tavoite
Vaikutustavoite 5: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät					
5.1 Varhaiskasvatukseen osallistuminen alueittain (2021) Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuudet 1–6-vuotiaista, maakuntien osuuksien keskihajonta . Vuonna 2021 maakuntaosuuksien vaihteluväli 64,3–82,1 %; valtakunnan keskiarvo 74,9 % (Viipuseen ja TK:n väestötilastoon pohjautuva estimaatti).	4,5	4,2	4,3	(4,2)	4,1

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 to- teuma(t avoite)	2023 tavoite
5.2 Koulutukseen siirtyminen perusasteen jälkeen alueittain					
Lukiokoulutukseen siirtyminen. Perusopetuksesta suoraan lukiokoulutukseen siirtyneiden osuudet, (2021) maakuntien keskihajonta . Vuonna 2021 maakuntien vaihteluväli oli 43,3–61,7 %, pl. Ahvenanmaa. Valtakunnan keskiarvo 52,8 %,	3,2	3,4*	3,8**	— (3,2)	3,2
Ammatilliseen koulutukseen siirtyminen. Perusopetuksesta suoraan ammatilliseen koulutukseen siirtyneiden osuudet (2021), maakuntien keskihajonta . Vuonna 2021 maakuntien vaihteluväli oli 31–52 % pl. Ahvenanmaa. Valtakunnan keskiarvo 44 %.	3,4	3,7*	4,2**	— (2,7)	2,5
Perusopetuksen päättäneiden osuudet (2021), jotka eivät välittömästi siirtyneet mihinkään koulutukseen, maakuntien keskihajonta . Vuonna 2021 maakuntien vaihteluväli oli 0–3,68 %, pl. Ahvenanmaa. Valtakunnan keskiarvo oli 1,8 %.	0,8	0,7*	0,7**	— (0,6)	0,6
5.3 Digilaitteiden, välineiden ja oppimateriaalien käyttö opettajilla ja oppilailla yleisopetuksessa Opeka -itsearvioinnin perusteella (valtakunnallinen keskiarvo 2022)					
Arvio yleissivistävien oppilaitosten teknologisista valmiuksista (0–4)	2,99	3,03	3,1	3,14 (3,35)	3,40
Arvio yleissivistävien oppilaitosten tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytöstä (0–4)	1,63	1,65	1,67	1,76 (1,8)	1,85
5.4 Muodollisesti kelpoisten opettajien osuus, % (tuorein tiedonkeruu 2019)					
Esi- ja perusopetus	95,1		(96,0)		96,5
Lukiokoulutus	97,0		(98,5)		99,0
Ammatillinen koulutus	93,1		(91,0)		92,0
Vapaa sivistystyö	82,2		(83,0)		83,5
5.5 Tasa-arvoinen arviointi: Perusopetuksen päättötodistuksessa annettujen arvosanojen vastaavuus oppimistulosten arvioinneissa saatuihin tuloksiin	Oppimistulosten arvioinnit osoittavat eroja	Perusteita uudistettu arvioinnin osalta.	Toimeenpanon tuen saavutettavuutta vahvistettu	Yhdeksän luokan kriteerit käytössä	Erot ovat pienentyneet oppimistulosten arviointien perusteella

* Toteuma päivitetty 2022, maakuntien osuuksien keskihajonta, pl. Ahvenanmaa ja Satakunta.

**Toteuma päivitetty 2022, maakuntien osuuksien keskihajonta, pl. Ahvenanmaa. Satakunta mukana.

Taulukon 5 mittareiden mukaan varhaiskasvatukseen osallistumisen alueelliset erot ovat pienemään päin. Ikävä kyllä perusopetuksen jälkeisessä siirtymisessä on edelleen alueellisia eroja, eivätkä erot ole laskeneet tavoitellusti vuoden 2021 loppuun mennessä. On mahdollista, että pandemia-aika heijastuu näihinkin to-teumiin. Digitaalinen osaaminen ja opetuskäyttö on yleissivistävien oppilaitosten henkilöstön itsearvioinnin perusteella edelleen hieman vahvistunut.

Opetushallitus on tukenut toimijoita niin, että varhaiskasvatus ja koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet sekä alueelliset ja kielelliset erityispiirteet

Perusopetuksen oppimisen arvioinnin kehittämistyötä on jatkettu. Kehittämistyön lähtökohtana on, että op-pilaiden osaamisen arvioinnista tulee yhdenvertaisempaa koulujen ja kuntien välillä sekä kansallisesti. Sa-malla opettajat saavat tukea arviointityöhönsä. Päättöarvioinnin uudet ohjeet ja kriteerit ovat käytössä. Vuo-den 2022 aikana Opetushallitus on laatinut 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit. Viimeistelimme kri-teerit lausunnoista ja avoimen verkkokommentoinnin kautta saadun palautteen pohjalta. Ulkoisten asian-tuntijoiden näkemyksiä on hyödynnetty arvioinnin uudistamisessa laajasti muun muassa kriteerityöryhmissä sekä seminaareissa. Kriteerit otetaan käyttöön kouluissa 1.8.2023, ja niitä käytetään ensimmäistä kertaa kuu-desluokkalaisten lukuvuosiarvioinnissa keväällä 2024. Opetushallitus on Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen johdosta reagoinut myös ukrainalaisten lasten ja nuorten oppimisen ja osaamisen arviointiin osana opetuksen järjestämisen toimeenpanon ohjausta ja neuvontaa. Perusopetuksen toisen vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin uudistustarpeiden kartoitus on aloitettu.

Olemme vahvistaneet oppijoiden yhdenvertaisuutta tukemalla lukutaitoa, kielitietoisuuden opetuksen kehittä-mistä, kielitarjonnan monipuolistamista sekä maahanmuuttotasaisten koulutustason nostamisessa. Kes-keisinä toimenpiteitä ovat olleet muun muassa vahva tuki kielitietoisuuden opetuksen kehittämiselle eri koulu-tusasteilla. Työtä tukee eurooppalaisessa yhteistyössä valmisteltu kielitietoisuuden opetuksen kehittämis-malli (Roadmap). Romanikielen elvytysohjelma valmistui ja toimii perustana pitkäkestoiselle kehittämiselle. Työ kaksikielisen opetuksen kehittämisessä sekä vieraiden kielten valintojen lisäämisessä on jatkunut.

Olemme jatkaneet Lukuliike -työtä lasten, nuorten ja aikuisten lukutaidon vahvistamiseksi. Lukuliikkeen toi-minnan perustana on Kansallinen lukutaitostrategia, jonka toimeenpanoa on viety eteenpäin Lukutaito-oh-jelman avulla. Lukeva koulu -malli on julkaistu perusopetuksen kouluille suomeksi ja ruotsiksi. Myös saamen kielet on otettu huomioon. Mallin tueksi kouluille on tuotettu monipuolista materiaalia. Perusopetuksen kou-luille on kehitetty yhteistyössä Niilo Mäki Instituutin kanssa alkuvuodesta 2023 julkaistava lukutaitotyön ar-viointityökalu. Lukuliike on jakanut yhteensä neljä erillistä valtioneuvoston lukutaitostrategian toimeenpa-non tueksi (yhteensä 1,1 euroa). Kansallisesta lukutaitostrategiasta on julkaistu selkokielliset versiot suo-meksi, ruotsiksi, inarinsaameksi, koltansaameksi, pohjoissaameksi ja romanikielellä. Lisäksi koko lukutai-tostrategia on käännetty englanniksi ja julkaistaan alkuvuodesta 2023. Lukeva varhaiskasvatus -pilottitoimin-taa on suunniteltu ja se käynnistyy keväällä 2023. Mukaan on valittu 27 päiväkotia tai perhepäivähoidon yk-sikköä ympäri Suomea.

Uudet lukutaidot -ohjelman osaamiskuvaukset ja niiden ylläpitomalli valmistui. Digitaalisen osaamisen ku-vaukset julkaistiin varhaiskasvatussuunnitelman sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden toimeenpanon tueksi suunnitellusti kesäkuussa 2022. Osaamisen kuvaukset on julkaistu suomeksi, ruot-siksi, englanniksi ja saamen kielillä. Osaamisen kuvausten käyttöönoton tueksi ja digitaalisen osaamisen edis-tämiseksi Opetushallitus on tuottanut sisältöjä suunniteltua enemmän. Olemme julkaisseet aineistoja muun

muassa kyberturvallisuudesta. Kehittämistyö Kansallisen audiovisuaalisen instituutin kanssa on jatkunut sisältöasioissa ja toimeenpanon tuessa. Uudet lukutaidot -kehittämishjelman nettisivun käyttöä on jatkettu. Sivuston siirto toteutuu vasta keväällä 2023, kun ohjelma päättyy. Sivuston sisältö siirretään Opetushallituksen sivuille ja ePerusteisiin. Vuodelle 2022 oli asetettu tavoitteita aikana, jolloin ohjelman oletettiin päättyvän kesällä 2022. Ohjelman sai jatkoa kolmannelle kaudelle 2022–2023, toimenpiteistä päätetään keväällä 2023. Digitaalisen osaamisen kuvausten ylläpitomallista sopiminen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa odottaa ministeriön päätöstä.

Perusopetuslain muutoksen vuoksi opetuksen järjestäjät ovat jatkossa velvollisia poissaolojen seurannan lisäksi ennalta ehkäisemään ja puuttumaan poissaoloihin suunnitelmallisesti. Olemme osallistuneet perusopetuksen sitouttava kouluyhteistyö -kehittämiseen. Sitouttavalla kouluyhteistyöllä vähennetään ja ennalta ehkäistään koulupoissaoloja yhteistyössä kotien kanssa, tuetaan oppilaiden kiinnittymistä kouluun vahvistamalla myönteistä koulukulttuuria ja -hyvinvointia, tunnistetaan ja autetaan oppilaita, joilla on haasteita säännöllisessä koulunkäynnissä ja vahvistetaan perustaitojen saavuttamista ja oppimistuloksia. Sitouttavan kouluyhteistyön kehittäminen on osa opetus- ja kulttuuriministeriön kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyn toimintaohjelman toteutusta. Kehittämistyö liittyy oleellisesti myös hyvinvointi paranee -vaikutustavoitteeseen. Sitouttavan kouluyhteistyön mallia on kehitetty pilotoimalla, ja pilotointi jatkuu keväälle 2023 saakka. Pilotteihin on osallistunut vuodesta 2021 alkaen oppilaita ja opettajia 126 opetuksen järjestäjän alueelta. Sitouttavan kouluyhteistyön malli valmistuu keväällä 2023. Mallin käyttöönotto edellyttää perusopetuksen perustemuutosta sekä vahvaa toimeenpanon tukea.

Olemme osallistuneet aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön johtaman lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimintaan. Osana ohjelmaa on valmisteltu laajassa sidosryhmäyhteistyössä lukiokoulutuksen laatustrategia, joka on tarkoitettu pitkäjänteisen laadun kehittämisen työvälineeksi koulutuksen järjestäjille ja niiden henkilöstölle sekä lukiokoulutuksen sidosryhmäyhteistyölle. Avasimme loppuvuodesta 2022 haettavaksi laatu- ja saavutettavuusohjelman 8,4 miljoonan euron valtioavustuksen lukiokoulutuksen ohjaustoiminnan kehittämiseen. Avustukset tukevat paikallisen laadunhallinnan ja laaja-alaista osaamista edistävän toimintakulttuurin kehittämistä.

Taiteen perusopetuksen indikaattorityö on jatkunut vuonna 2021 valmistuneen suunnitelman mukaan. Strategisten ja pedagogisten indikaattoreiden valmistelutyö on jatkunut yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Indikaattoreiden validoinnissa hyödynnetään asiakaspalautetta ja -kokemuksia ennen varsinaista käyttöönottoa 2023.

Pandemian vuoksi hitaasti edennyt tilannekuvaselvityksemme koulujen ja oppilaitosten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tukemisessa eteni. Lakisääteistä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteuttamisen toiminnallista osuutta koskeva tilannekartoitus valmistui. Kootun tiedon pohjalta laadimme selvityksen, mikä osoittaa lukuisia kehittämiskohteita sekä opetushallituksen oman henkilöstön osaamisessa että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kehittämistoiminnassamme. Selvityksen mukainen toimeenpano alkaa vuonna 2023.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan (LAPE) liittyvässä työssä olemme tukeneet STM:n ja OKM:n hallinnonalojen hankkeiden välistä yhteistyötä. Tavoitteena oli edistää sellaisten hankkeiden yhteistyötä, joiden yhdyspinnat edellyttävät vahvaa monialaisuutta ja poikkihallinnollista yhteistyötä. Tällaisia hankkeita olivat LAPE-muutosohjelma (mukaan lukien mm. Lastensuojelun monialainen kehittäminen ja OT-keskus -hankkeet), Oppimisen tuen ja inklusion valtionavustushankkeet, Sitouttava kouluyhteistyö ja VIP-verkoston hanke. Hankkeiden yhdyspinnat ovat liittyneet monialaisen yhteistyön kehittämiseen esimerkiksi palveluprosesseissa ja -poluissa sekä lapsen ja oppilaan hyvinvoinnin ja koulunkäynnin tukemiseen. Tuimme yhteistyötä

ensisijaisesti hanketapaamisilla ja vierailuilla alueellisissa kehittämisverkostoissa. Työtä on tehty myös tiiviissä yhteistyössä LAPE-muutosohjelman strategisesta ohjauksesta vastaavien STM:n asiantuntijoiden ja THL:n hankepäällikön kanssa. Yhteistyön tiivistämiselle oli suuri tarve ja se koettiin onnistuneeksi.

Olemme tuottaneet yhteistyössä MDI:n kanssa selvitystyön ja raportin, joka tarkastelee Opetushallituksen kansainvälistymisen tuen vaikuttavuutta alueellisen tasa-arvon näkökulmasta. Selvityksessä analysoitiin neljän sivistystoimen sektorin kansainvälistymistä. Sektorit ovat yleissivistävä koulutus (varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus), aikuiskoulutus, ammatillinen koulutus sekä nuorisoala. Työssä hyödynnettiin sekä määrällistä tilasto- ja seuranta-aineistoa että hankkeessa kerättyä laadullista haastatteluaineistoa kansainvälistymisestä. Kokonaisuudessaan selvityksen tuloksena syntyi tilannekuva kansainvälistymisen alueellisen tasa-arvon tilanteesta, sitä edistävästä ja estävästä tekijöistä sekä kehittämistoimista. Kansainvälinen toiminta on hyvin levinnyt eri puolille Suomea, mutta selvityksen mukaan löytyy myös alueita, joilla aktiivisuutta ei ole melkein ollenkaan. Selvitystyön tuloksia ja raportin suosituksia käytetään kohdennettujen jatkotoimien pohjana tulevien vuosien aikana, joilla pyritään erityisesti vahvistamaan heikosti edustettujen alueiden osallistumista kansainvälisyystoimintaan, tukemaan toimijoita tasapuolisesti löytämään heille ominaisia keinoja kansainvälistyä sekä edelleen kehittämään seurantaa kansallisella tasolla. Alueselvityksen lisäksi analysoitiin vuoden aikana myös aikuis- ja yleissivistävän koulutuksen kansainvälisyysstrategioita pohjaksi jatkotyötä varten.

Opetushallitus on kehittänyt opetushallinnon kansallisia digitaalisia palveluita ja niiden vaikuttavuutta tavoitteena kansainvälinen edelläkävijäys ja tasa-arvon turvaaminen

Olemme jatkaneet aktiivisena toimijana kansallisissa kasvatus- ja opetusalan digitaalisten palveluiden ja toimialan digitaalisen ekosysteemin kehittämishankkeissa, keskeisimpänä Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden (JOD) kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, KEHA-keskuksen ja Opetushallituksen yhteistyössä kehitettävä kokonaisuus on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa. Kehittyvä JOD-kokonaisuus muodostuu toisiinsa kytkeytyvistä sähköisistä palveluista ja tietovaranoista.

Digitaalisten palvelujen avulla ihmiset voivat jatkossa aiempaa paremmin saada tietoa koulutus- ja työmahdollisuuksista ja ohjausta päätösten tueksi. Digitaaliset palvelut tukevat myös ennakointia ja tiedon hyödyntämistä. Osallistuimme vuonna 2022 JOD-hankkeen valmisteluun, arkkitehtuurityöhön sekä toimimme aktiivisesti hankeorganisaatiossa. Olemme käynnistäneet JOD-hankkeen ohjausryhmän linjauksen mukaisesti Opintopolku.fi-palvelun koulutustarjonnan jatkokehityksen kattamaan laajemmin julkisrahoitteisen koulutuksen. Olemme jatkaneet säännöllistä yhteistyötä Korkeakoulujen digivisio 2030 –hankkeen ja kuntavetoisen DigiOne-hankkeen toimijoiden kanssa. Pitkäjänteinen aktiivinen osallistuminen ja suunnitelmallinen yhteistyö Opetushallituksen sisällä ja kumppaneiden kanssa on vahvistanut toimialan digitalisaation tilannekuvan hallintaa Opetushallituksessa. Kokonaisarkkitehtuurityö on edennyt hyvin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja luottamuksellinen yhteistyö on tehnyt mahdolliseksi ekosysteemin hallintamallin laatimisen. Lisäksi olemme osallistuneet aktiivisesti Suomen digikompassin valmisteluun erityisesti Digitaalisesti osaava väestö ja työvoima tavoitteen kirkastamiseen.

Jatkoimme ePerusteet-palvelun ylläpitoa ja kehitystyötä käyttäjälähtöisesti laajentamalla palvelua eri koulutusmuotoihin (kotoutumiskoulutus, vapaa sivistystyö, Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittamat koulutukset), uudistamalla julkinen sivusto sekä tukemalla perustemuutosten viemistä perustesiin ja paikallisiin työkaluihin koulutuksenjärjestäjien hyödynnettäväksi. Vuoden aikana otimme lisää askelia

tukemaan osaamisperusteisuutta (vapaan sivistystyön osaamiskuvausten linkittäminen KOSKI-tietovarannon suorituksiin) sekä jatkuvaa oppimista ja siten koulutuksellista tasa-arvoa.

Uudistamamme Opintopolku otettiin käyttöön marraskuussa 2021 alkaen portaittain. Noin 90 % vuoden 2022 hauista toteutettiin uudistuneessa palvelussa. Oppijoiden ja muiden palvelua käyttävien näkökulmasta tärkeimmät uudistukset liittyvät koulutusten käytettävyyteen, löydettävyyteen ja selkeyteen. Oppilaitosten näkökulmasta koulutustarjontaa on mahdollista julkaista joustavammin eri koulutustyyppit mahdollistaen. Opetushallituksen näkökulmasta uusi koulutustarjonta on toteutettu niin, että uusia koulutustyppejä on mahdollista lisätä kustannustehokkaasti ja mahdollinen kehittäminen pystytään toteuttamaan kaikille koulutustyypeille helposti. Tämä kaikki tukee myös jatkuvan oppimisen digitaalisten palveluiden kehittämisen tavoitteita.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan tietojen käyttö laajentui. Vuonna 2022 aloimme luovuttamaan Vardasta tietoja Tilastokeskukselle tieto- ja tilastotuotantoa sekä niiden ja tilastotietovarantojen kehittämistä varten. Julkaisimme Vardan keskeiset tunnusluvut kokoavan Pulssi-palvelun. Ensimmäinen Varda-pohjainen varhaiskasvatuksen vuosiraportti, joka sisälsi vuoden 2021 toimija-, toimipaikka-, lapsi- sekä asiakasmaksutiedot, julkaistiin opetushallinnon tilastopalvelu Vipusessa. Vuonna 2022 Vardasta tehtiin seitsemän yksittäistä tietojenluovutusta viranomais- ja tutkimuskäyttöön. Lisäksi toukokuusta 2022 lähtien luovutimme Vardasta 1–2 kertaa kuukaudessa varhaiskasvatuksessa olevien ukrainalaisten lasten lukumäärät tilannekuvan muodostamista varten.

Opetushallituksen tunnistuksenvälityspalvelun MPASSid käyttö lisääntyi merkittävästi 2022. Palvelun avulla oppijat, opettajat ja muu kouluhenkilökunta voivat kirjautua eri sähköisiin oppimispalveluihin käyttämällä omia koulusta saamiaan käyttäjätunnuksia. Palvelu tekee kouluarjesta sujuvampaa ja vähentää käyttäjätunnuksien pyörittämiseen liittyvää hallinnollista työtä niin koulutuksen järjestäjien kuin palveluntarjoajien päässä. Viime vuoden aikana MPASSid:n kautta kirjaututtiin eri oppimispalveluihin yli viisitoista miljoonaa kertaa, mikä on lähes kaksi kertaa edellisvuoden kirjautumismäärä. MPASSid on tällä hetkellä käytössä yli 300 koulutuksen järjestäjäorganisaatiossa. Palvelu on käytössä noin 65 prosentissa Suomen oppilaitoksista (n. 70 % peruskouluista, 90 % lukioista). Helppokäyttöisyyden lisäksi käyttöä ovat lisänneet erityisesti maksuton toinen aste ja sähköisiin oppimateriaaleihin siirtyminen.

KOSKI-tietovarannossa (opetuksen ja koulutuksen valtakunnallinen tietovaranto) tietosisältöjä laajennettiin neljän uuden koulutusmuodon osalta:

- Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) (tallennusvelvollisuus 1.8.2022 alkaen)
- Helsingin eurooppalainen koulu (tallennusvelvollisuus 1.1.2023 alkaen)
- Taiteen perusopetus (ei tallennusvelvollisuutta, vaan mahdollisuus tallentaa taiteen perusopetuksen opiskeluoikeus- ja suoritustietoja 1.1.2023 alkaen)
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittamat opinnot (tallennusvelvollisuus 1.1.2022 alkaen).

Olemme kehittäneet KOSKI-tietojen hyödyntämistä viranomaiskäytössä ja muussa käytössä vuoden 2022 aikana monella tavalla. Teimme esimerkiksi reaaliaikaista KOSKI-dataa päätöksenteossa käyttävien Kelan ja Maahanmuuttoviraston viranomaisrajapintoihin teknisiä ja sisällöllisiä muutoksia ja parannuksia. Lisäksi luokiopetuksen valtionosuusrahoitus on vuoden 2022 aikana ensimmäistä kertaa määritetty KOSKI-datan perusteella. Vuoden 2022 aikana seurasimme KOSKI-datan avulla muun muassa ukrainalaisten pakolaisten siirtymistä koulutukseen. Lisäksi toteutimme oppivelvollisuuden seuranta- ja valvontapalvelu Valppaaseen

ja oppivelvollisuusrekisteriin oppivelvollisuuslain edellyttämät muutokset. Oppivelvollisuusrekisterin käytettävyyttä lisäsi se, että tiedot siirrettiin Vipunen-tietopalveluun.

Lisäsimme eHOKS-palvelussa tietosisältöihin Tutkintokoulutukseen valmentava koulutuksen (TUVA) opiskelijalle laaditun henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) tietoja. TUVA-koulutuksen opiskelijalle laaditun HOKSin tietojen tallennusvelvollisuus alkoi 1.8.2022. Olemme vahvistaneet eHOKSin teknistä ylläpitoa sekä käytettävyyttä valtakunnallisten opiskelijapalautteiden ja työelämäpalautteiden osalta. Jatkossa valtakunnallisten palautteiden keräämisessä hyödynnetään eHOKSiin tallennettuja tietoja.

Toteutimme Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) edellyttämät useat muutokset Opintopolun palvelukokonaisuuden eri palveluissa. Kehitimme KOSKI-palvelua Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus JOTPA:n rahoittamien ammatillisen koulutuksen opiskeluoikeus- ja suoritustietojen tallentamisen mahdollistamiseksi. Lisäksi uudistimme palveluamme niin, että uusien, jatkuvaan oppimiseen suunnatun vapaan sivistystyön sekä muun kuin säännellyn koulutuksen oppijoiden opiskeluoikeus- ja suoritustietojen tallentaminen on mahdollista. ePerusteet-palvelussa on kehitetty vapaan sivistystyön koulutusten kuvauksien julkaisussa tarvittavaa paikallista työkalua ja mahdollistettu uusien, muun kuin säännellyn koulutuksen kuvausten julkaisu palvelussa. Oppijoiden näkökulmasta palveluissa tehty kehitystyö edistää koulutus- ja opintosuoritustietojen käytettävyyttä ja näkyvyyttä ja lisää välillisesti koulutuksellista tasa-arvoa. Uutena palveluna otettiin käyttöön Organisaatioiden rekisteröintipalvelu muuta kuin säänneltyä koulutusta järjestäville uusille koulutustoimijoille. Käyttäjälähtöisesti kehitetty palvelu on tarkoitettu uusien koulutustoimijoiden työkaluksi organisaation rekisteröitymiseen ja käyttöoikeuksien hallinnan prosessiin sekä JOTPA:n virkailijoiden työkaluksi.

Opintopolun Koulutustarjonta-palveluun kehitimme uusia koulutustyyppejä. Jo aiemmin luotujen koulutustyyppien lisäksi kehitystyöllä mahdollistettiin muun muassa tutkintoon johtamattoman korkeakoulutuksen sekä JOTPA-rahoitteisen koulutustarjonnan tallentaminen. Lisäksi kehitettiin uusia tarjonnan tallentamisen ominaisuuksia (ns. kahden tarjoajan malli) ja hakurajaimien ja koulutushaun toimintaa. Koulutustarjonnan tilastoinnin ja näkyvyyden edistämiseksi luotiin Tarjonta-pulssi niminen palvelu, josta näkee reaaliaikaista dataa Opintopolun koulutustarjonnasta ja esimerkiksi JOTPA-rahoitteisen koulutustarjonnan laajuuden. Lisäksi toimintavuoden aikana parannettiin palvelumuotoilun avulla JOTPA:n koulutusten löydettävyyttä.

1.5 Toiminnallinen tehokkuus

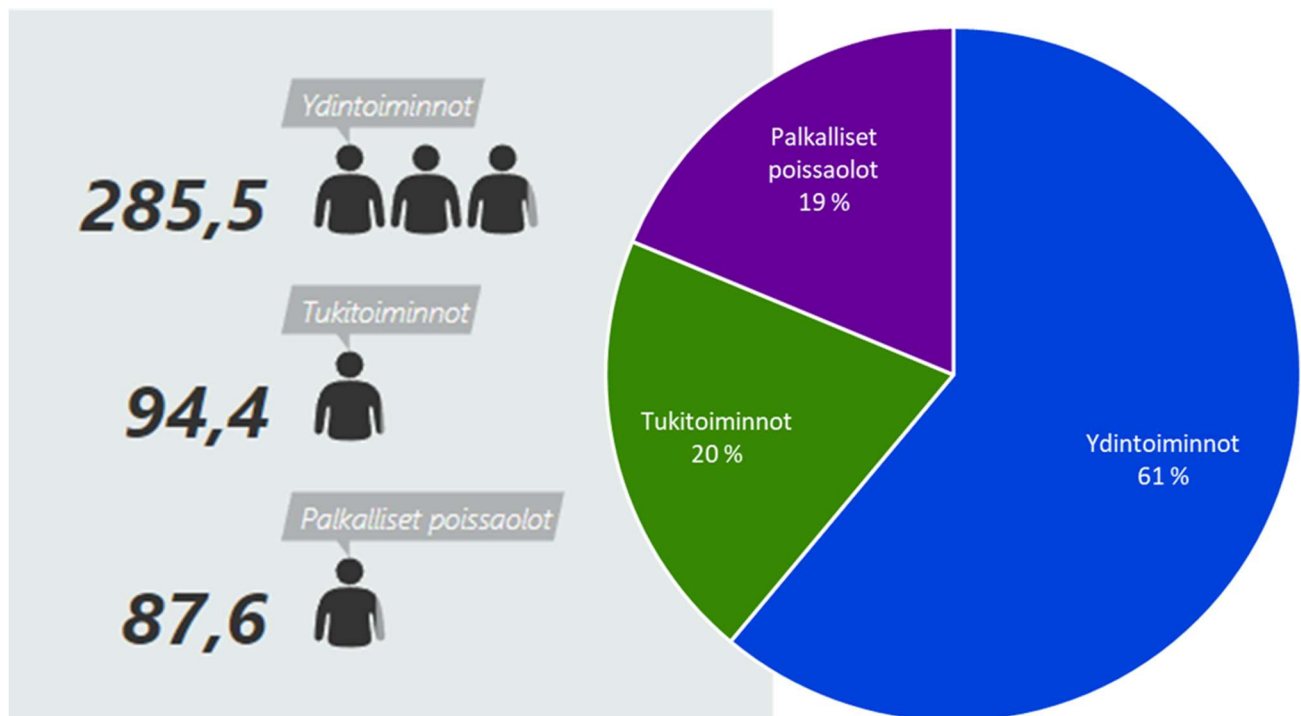
Opetushallituksen toiminnallisen tehokkuuden, tuottavuuden ja taloudellisuuden kuvaaminen tuotetaan kustannuslaskennan tietojen pohjalta. Tietoja tuotetaan työpanoksen kohdistumisena Opetushallituksen ydintoiminnoille sekä vastaavien toimintojen kokonaiskustannuksina (kuvat alla), näiden yhdistämisenä selkeisiin, mitattaviin suoritemääriin.

Kokonaisuudessaan Opetushallituksen henkilötyövuodet ovat kasvaneet noin 33 henkilötyövuodella. Kasvuun vaikuttavat osaltaan Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskuksen ja Jatkuvan oppimisen ja osaamisen palvelukeskuksen rekrytointien loppuun saattaminen. Kansainväliseen liikkuvuuteen ja yhteistyöhön kohdistui kokonaisuutena edelleen eniten Opetushallituksen henkilötyövuosia, toimintavuoden aikana käynnistyi myös EU-ohjelmien digitalisaation resurssikeskuksen toiminta. Pandemia ja Ukrainan sotatilanne näkyvät kasvavana työpanoksen kohdistumisena erityisesti informaatio-ohjaukseen ja lisääntyneiden, laajojen verkkopalvelujen kehittämistehtävinä, jotka tukevat koulutustoimialalla tapahtuneita uudistuksia. Informaatio-ohjaukselle kohdistunut työpanos kasvoi 23 prosenttia vuodesta 2019, sen sijaan muissa lakisäätteisissä tehtävissä työpanokset säilyivät ennallaan.

Opetushallituksen (virasto ja erillisyyksiköt) henkilötövuodet 467,5 jakautuivat lähes samoin kuin edellisvuonna ydintoimintaan (ao. graafin kohteet), tukitoimintaan ja palkalliseen poissaoloon.

Taulukko 6. Opetushallituksen (virasto ja erillisyyksiköt) henkilötövuodet toiminnoittain

Toiminto	2022	2021	2020	2019
KV-liikkuvuus ja yhteistyö	111,0	108,5	104,3	100,9
Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä informaatio-ohjaus	102,4	79,0	76,1	82,6
Seuranta ja tietopalvelut	48,8	52,0	54,5	62,6
Arviointitoiminta	47,7	49,6	49,5	47,5
Oppijan verkkopalvelut	42,0	33,7	25,4	29,8
Perusteprosessi	33,5	32,8	29,9	33,9
Ylioppilastutkinto	24,2	24,7	24,7	24,9
Liiketaloudellinen maksullinen palvelutoiminta	20,1	21,8	25,6	25,1
Jatkuva oppiminen ja työllisyys	10,0	0,0	0,0	0,0
Valtionapuviranomaistehtävät	8,6	10,6	9,9	11,9
Viranomaispalvelut	8,3	9,2	9,2	6,9
Maksullinen palvelutoiminta	4,4	3,2	1,3	1,1
KV-verkostotoiminta	2,5	2,5	2,6	2,6
KV-toimintojen vaikuttavuus	1,8	3,6	4,6	6,0
Muut	2,4	2,7	0,0	0,0
Toiminnot yhteensä	467,5	434,2	417,6	435,6

Kuva 1. Opetushallituksen (virasto ja erillisyyksiköt) henkilötövuosien kohdistuminen ydintoimintoihin, tukitoimintoihin ja palkallisiin poissaoloihin vuonna 2022

Taulukossa 7 esitetyt toimintojen kokonaiskustannukset kasvoivat 9,4 milj. euroa vuodelle 2022 verrattuna edelliseen vuoteen. Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvän informaatio-ohjauksen panostukset lukuisten uusien erillisrahoitteisten kehittämishankkeiden myötä aiheuttivat suurimman kasvun (4,6 milj. euroa); em. oppijan verkkopalvelujen uudistaminen kasvatti kustannuksia osaltaan 2 milj. eurolla. Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä informaatio-ohjaus sisältää myös kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot (14,7 milj. euroa), joka yksittäisenä eränä vaikuttaa merkittävästi toimintokustannuksiin.

Taulukko 7. Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) toimintojen kokonaiskustannukset (1 000 eur)

Toiminto	2022	2021	2020	2019
Koulutuksen ja opetuksen kehittämiseen liittyvä informaatio-ohjaus	28 465	23 927	23 682	25 425
Kv-liikkuvuus ja yhteistyö	12 810	11 402	10 510	12 095
Ylioppilastutkinto	10 425	10 715	11 162	11 411
Oppijan verkkopalvelut	9 405	7 305	6 299	7 056
Arviointitoiminta	5 065	4 576	4 521	4 853
Seuranta ja tietopalvelut	4 989	5 608	5 780	7 044
Perusteprosessi	3 215	3 091	3 170	3 938
Liiketaloudellinen maksullinen palveluto	2 635	2 800	3 532	4 136
Viranomaispalvelut	1 544	1 072	861	741
Jatkuva oppiminen ja työllisyys	1 369	0	0	0
Valtionapuviranomaistehtävät	990	1 140	939	921
Maksullinen palvelutoiminta	596	394	125	130
Kv-verkostotoiminta	508	407	274	682
Kv-toimintojen vaikuttavuus	227	341	420	520
Muut	29	50	0	0
Toiminnot yhteensä	82 272	72 827	71 277	78 950

1.5.1 Toiminnan tuottavuus

Valtionavustuspäätöksiä Opetushallituksessa tehtiin 2 306 kpl, sis. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen avustuspäätöksiä 374 kpl, ja kansainväliseen toimintaan liittyviä apurahapäätöksiä 2 728 kpl (2021/2 099 kpl). Kansallisista valtionavustuspäätöksistä kielteisten osuus oli 32 prosenttia (733 kpl). Nämä suhteutettuna ko. toiminnolle käytettyyn työpanokseen osoittavat myönteistä kehitystä tuottavuuden kasvuna. Toisaalta myös valtionavustuksina jaettava määrärahaa on ollut käytettävissä edellisvuotta enemmän. Tuottavuus kasvoi kaikkien mittareiden osalta, mutta tavoitearvo ylitettiin vain kansallisten valtionapujen käsittelyssä. Pandemian johdosta kansainvälinen liikkuvuus taantui jyrkästi, joskin on toipumassa apurahapäätösten lukumäärissä mitaten, kasvu edellisvuoteen verrattuna on 30 prosenttia. Samoin elpyminen on alkanut näkyä koulutuspalveluissa koulutettavapäivien kasvuna ja sitä kautta myös tuottavuuden kasvuna.

Taulukko 8. Toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Valtionavustuspäätökset kpl/htv	265	203	269	250
Kansainvälisten toimintojen apurahapäätökset kpl/htv	43	19	25	60
Koulutettavapäivät/htv	224	346	782	860

Toiminnan taloudellisuutta kuvaavat indikaattorit alittivat asetetun tavoitteen. Molemmat toiminnot perustuvat edelleen manuaaliseen tekemiseen, sitoen näin työpanosta ja lisäten siten toiminnolle kohdistuvia kustannuksiakin. Valtionavustustoiminnan koordinoinnin kokoaminen yhteen yksikköön, keskittyminen laadulliseen sekä enemmän prosessimaiseen toimintatapaan yhdessä seurannan parantamiseen ohella, vaikuttanevat indikaattoriin heikentävästi. Sähköistämisellä ja toimintaa kehittämällä sekä yhdenmukaistamalla valtiotasoisesti toimintojen taloudellisuudenkin odotetaan kohentuvan. Toisaalta mittareiden tavoitearvot on asetettu vaiheessa, jolloin Opetushallituksen omat kehittämistoimenpiteet kohdistuivat lähinnä järjestelmän kehittämiseen ja sen taloudellisuus tuli ulosmitattua jo aiempina vuosina. Kansainvälisten liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmien prosessi on puolestaan vahvasti kiinnittynyt EU-proseduureihin järjestelmäratkaisuihin.

Taulukko 9. Toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Valtionavustusprosessi 1 000 euroa/htv	95	107	115	75
Kansainväliset liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmat 1 000 euroa/htv	101	105	115	95

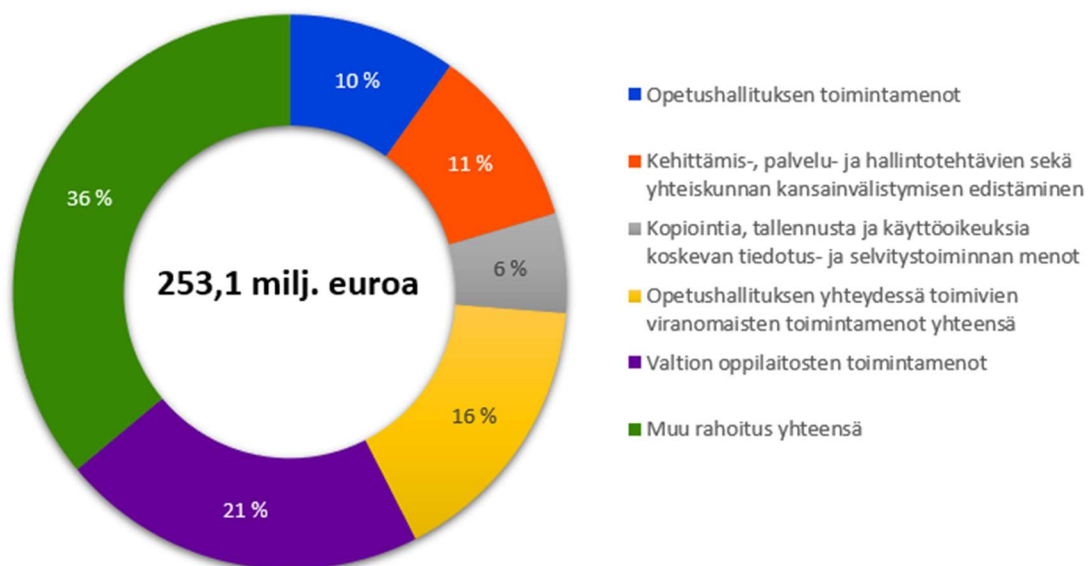

Taulukko 10. Koko kirjanpitoyksikön talousarviomäärärahojen käyttö (netto) ja käytön jakauma

	Käyttö 2021	siirtynyt vuodelta 2021	TA 2022	käytettävissä 2022	%-osuus koko määrä-rahasta	Käyttö 2022	%-osuus koko käytöstä	Siirtyy vuodelle 2023
Opetushallituksen toimintamenot	24 188 018	6 122 245	22 677 300	28 799 545	8,45 %	24 921 333	10 %	3 878 212
Kehittämisen-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen	24 623 445	6 718 637	26 997 000	33 715 637	9,90 %	26 795 526	11 %	6 920 111
Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menot	14 670 155	17 081	14 676 700	14 693 781	4,31 %	14 674 700	6 %	19 081
Opetushallituksen toimintamenomomentti yhteensä	63 481 618	12 857 963	64 351 000	77 208 963	23 %	66 391 559	26 %	10 817 404
Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot								
Kansallinen koulutuskeskuksen arviointikeskus	3 501 569	1 537 336	3 122 000	4 659 336		3 986 601	2 %	672 735
Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia	2 424 792	739 049	1 936 000	2 675 049		2 412 228	1 %	262 821
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus	50 357	49 049 643	33 625 000	82 674 643		34 800 106	14 %	32 313 866
Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot yhteensä	5 976 717	51 326 028	38 683 000	90 009 028	26 %	41 198 935	16 %	33 249 422
Valtion oppilaitosten toimintamenot	51 930 402	15 124 518	50 331 000	65 455 518		54 282 723	21 %	11 172 796
Valtion oppilaitosten toimintamenot	51 930 402	15 124 518	50 331 000	65 455 518	19 %	54 282 723	21 %	11 172 796
Kansainvälinen yhteistyö	793	0	40 000	40 000		0		40 000
Jatkuva oppiminen ja osaamisen kehittäminen	46 860	810 000	690 848	1 500 848		620 373		679 000
Yleissivistävän koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot	3 395 163	3 619 887	19 306 730	22 926 617		19 852 320		3 039 628
Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot	22 733 654	12 994 403	14 131 666	27 126 069		16 706 300		10 212 996
Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	2 979	352 200	528 000	880 200		223 014		657 186
Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot	301 677	58 388	80 000	138 388		138 388		0
Valtionavustukset (arviomäärärahat ja muut)	41 859 337	1 000 000	52 024 000	53 024 000		51 665 811		
Valtionavustus järjestöille (kiinteä mr)	1 526 000		1 526 000	1 526 000		1 526 000		
Rahapelitoiminnan voittovarot (arviomäärärahat)	393 000		237 500	237 500		135 375		
Muiden pääluokkien määrärahat	182 404	566 676	73 217	639 893		406 951		183 367
Muu rahoitus yhteensä	70 441 868	19 401 554	88 637 962	108 039 515	32 %	91 274 533	36 %	14 812 176
Kaikki yhteensä	191 830 604	98 710 063	242 002 962	340 713 024	100 %	253 147 750	100 %	70 051 797

Opetushallituksen kirjanpitoyksikön talousarvionaloudesta, joka on yhteensä 340,7 milj. euroa, 52 % kohdistui valtionavustus- ja erilaisiin kehittämismäärärahoihin. Edellisvuonna talousarvionalouden kokonaissumma oli 284,9 milj. euroa, muutos selittyy pääasiassa Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenorahoituksen kasvusta (33,5 milj. euroa) ja valtionavustus- ja kehittämismäärärahojen kasvusta (23,7 milj. euroa). Talousarviomäärärahojen käyttötoteuma oli 253,1 milj. euroa. Käyttötoteuman kohdistuminen käy ilmi alla olevasta kuvasta.

Siirtyvien talousarviomäärärahojen kanta väheni 98,7 mil. eurosta 70 mil. euroon. Siirtyvistä talousarviomäärärahoista 46 % kohdistuu Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle. Siirtyvissä talousarviomäärärahoissa on mukana sekä Opetushallituksen itsensä siirtämät että ministeriön määrärahakirjeillä kohdistamat siirtyneet määrärahat.

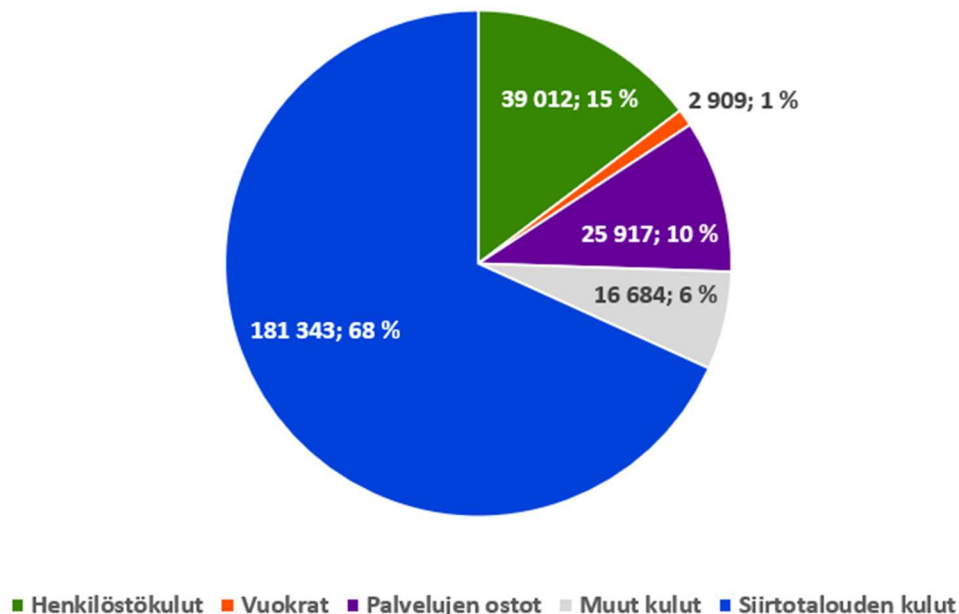

Kuva 2. Talousarviomäärärahojen käytön jakauma 2022 (Opetushallitus KPY)

Opetushallitus-viraston perustoimintaan käytössä oleviin perustoimintamenoihin oli käytettävissä vuonna 2022 28,8 milj. euroa (2021: 30,3 milj. euroa), joka on 8,45 % koko kirjanpitoyksikön talousarviorahoituksesta. Perustoimintamenojen käyttö oli 24,9 milj. euroa. Koko kirjanpitoyksikön talousarviomäärärahojen käytöstä perustoimintamenon osuus oli 10 %. Tämä on huomattavan vähän ottaen huomioon koko kirjanpitoyksikön toiminta, sen vastuut, monimutkaistunut toimintaympäristö ja uudet tehtävät koulutuksen kehittäjävirastona.

Taulukko 11. Opetushallitus (virasto ja erillisyksiköt) toiminnan kulujen jakauma ja muutos

Kulujakauma (1 000 euroa)	2022	2021	2020	2019	Muutos	
					2021-2022	Muutos %
Henkilöstökulut	39 012	35 560	34 613	33 524	3 452	9,7 %
Vuokrat	2 909	2 352	2 020	2 877	557	23,7 %
Palvelujen ostot	25 917	21 709	21 386	25 072	4 208	19,4 %
Muut kulut	16 684	15 667	15 850	17 560	1 017	6,5 %
Siirtotalouden kulut	181 343	113 591	170 073	188 611	67 752	59,6 %
Yhteensä	265 865	188 879	243 942	267 644	76 986	40,8 %

Kuva 3. Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) 266 milj. euron kulujakauma 2022 (1 000 euroa)

Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) toiminnan kulut 266 milj. euroa ovat palautuneet pandemiaa edeltävälle tasolle mm. palvelujen ostoina ja matkustuskulujen nousuna. Kulut jakautuvat yllä olevan taulukon 11 ja kuvan 3 mukaisesti. Edellisvuoteen verrattuna kulut ovat kasvaneet 77 milj. euroa, mutta suurimmaksi osaksi tämä selittyy pandemiasta palautumisen vaikutuksina. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna eniten. Virkapalkat ovat lisääntyneet 2,2 milj. euroa ja lomapalkkavelan muutos sivukuluineen on kasvanut 0,5 milj. euroa. Henkilöstökulujen sekä lomapalkkavelan kasvuun vaikuttavat luonnollisesti kasvanut henkilöstömäärä mm. määräaikaissa koulutuksen kehittämishankkeissa, Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskuksen ja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen sekä SALTOn rekrytointien toteuttamisena. Samoin uuden palkkausjärjestelmän toimeenpano jo sinällään kasvattaa henkilöstökuluja.

Siirtotalouden kulut (181 milj. euroa) ovat 68 % kaikista viraston kuluista. Ne lisääntyivät 59,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän ovat vaikuttaneet pandemian johdosta aiheutuneiden tukitoimenpiteiden jatkuminen sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen jakamat uudet valtionavustukset. (ks. muutoksen analyysi luku 1.7.2.)

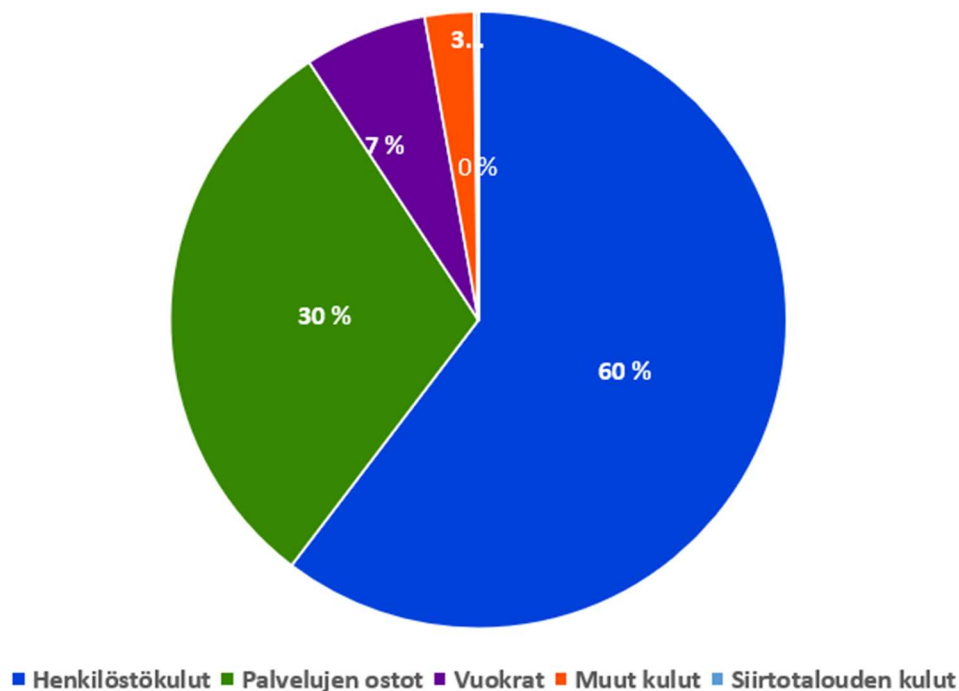
Taulukko 12. Opetushallitus (omat nettoutetut perustoimintamenot) toiminnan tuottojen ja kulujen kehitys sekä kulujakauma

Käytön jakauma (1 000 euroa)	Muutos					
	2022	2021	2020	2019	2021-2022	Muutos %
Muut toiminnan tuotot	-11 426	-7 076	-4 971	-6 874	4 350	61,5 %
Maksullisen toiminnan tuotot	-1 594	-1 629	-1 596	-2 139	-34	-2,1 %
<i>Tuotot yhteensä</i>	<i>-13 021</i>	<i>-8 705</i>	<i>-6 567</i>	<i>-9 013</i>	<i>4 316</i>	<i>49,6 %</i>
Henkilöstökulut	22 818	21 200	19 516	20 874	1 618	7,6 %
Palvelujen ostot	11 486	9 238	8 896	10 684	2 248	24,3 %
Vuokrat	2 438	1 910	1 263	1 980	528	27,6 %
Muut kulut	984	349	380	1 209	635	181,8 %
Siirtotalouden kulut	75	0	500	0	75	100,0 %
<i>Kulut yhteensä</i>	<i>37 802</i>	<i>32 697</i>	<i>30 555</i>	<i>34 747</i>	<i>5 105</i>	<i>15,6 %</i>
Nettokäyttö	24 781	23 993	23 988	25 734	788	3,3 %

Opetushallituksen **perustoimintamenojen** tuotot kasvoivat 4,3 milj. euroa, lähinnä muun toiminnan tuotoissa. Kasvua oli erityisesti yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa EU:lta liikkuvuuden kasvun seurauksena sekä muissa sisäisissä yhteistoiminnan kustannusten korvauksissa (3,7 milj. euroa). Maksullinen palvelutoiminta on raportoitu kohdassa 1.4.3. erikseen.

Palvelujen ostot ovat nousseet selkeästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän vaikutti seminaarien, tapahtumien yms. järjestelymenojen, asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden sekä muiden koulutuspalveluiden kasvu. Toipuminen koronapandemiasta näkyy myös ravitsemuspalvelujen käytössä sekä matkustuskustannusten nousuna. Matkustuskustannukset nousivat 0,6 milj. euroa edelliseen vuoteen. Vuokrien nousu johtuu pääasiassa siitä, että Hakaniemen uusista toimitiloista maksettiin täysimääräistä vuokraa koko vuoden ajalta. Perustoimintamenoilta maksettiin myös siirtotalouden kuluja 75 000 euroa. Tämä on tuloutettu ennakoista muihin yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoihin. – Maltillinen nettokäyttötoteuman kasvu, 3,3 prosenttia, vastaa hyvin yleistä kustannustason nousua.

Alla kuvattuna perustoimintamenojen 37,8 milj. euroa bruttokulujakauma kuvattuna prosenttiosuuksina, valtaosa muodostuu kiinteistä kustannuksista: henkilöstökulut ovat 60 prosenttia kuluista.

Kuva 4. Opetushallituksen perustoimintamenojen menojakauma (virasto, ilman erillisyyksiköitä) vuonna 2022

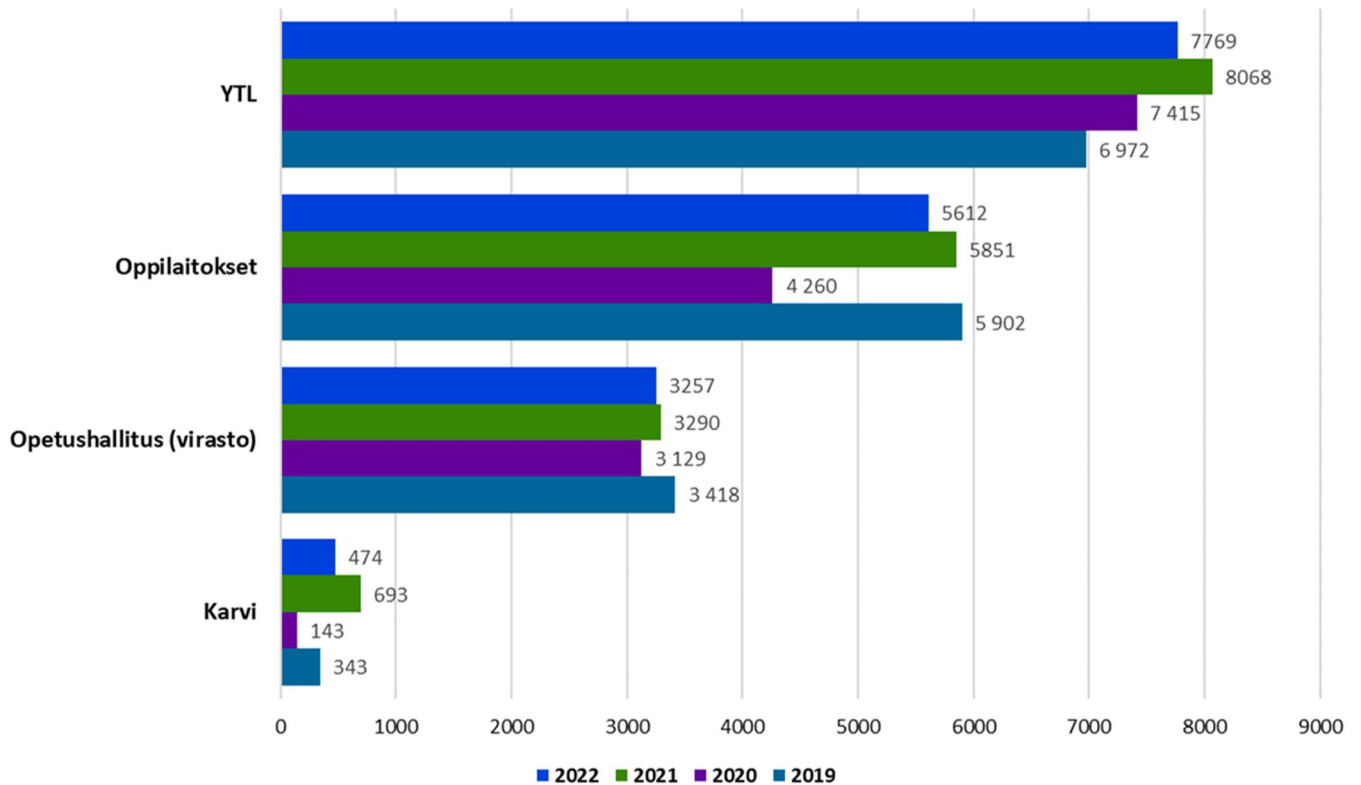
1.5.2 Maksullinen toiminta

Opetushallitus käyttää valtion yhteistä kustannuslaskentaa. Valtion oppilaitosten osalta maksullisen toiminnan kustannuslaskenta on toteutettu osin Kieku-järjestelmän ulkopuolella.

Opetushallitus kirjanpitoyksikön maksullinen toiminta koostuu julkisoikeudellisesta, liiketaloudellisesta ja hintatuetusta liiketaloudellisesta maksullisesta toiminnasta. Merkittävin osa kertyy Ylioppilastutkintolautakunnan ja Valtion oppilaitosten tuloista.

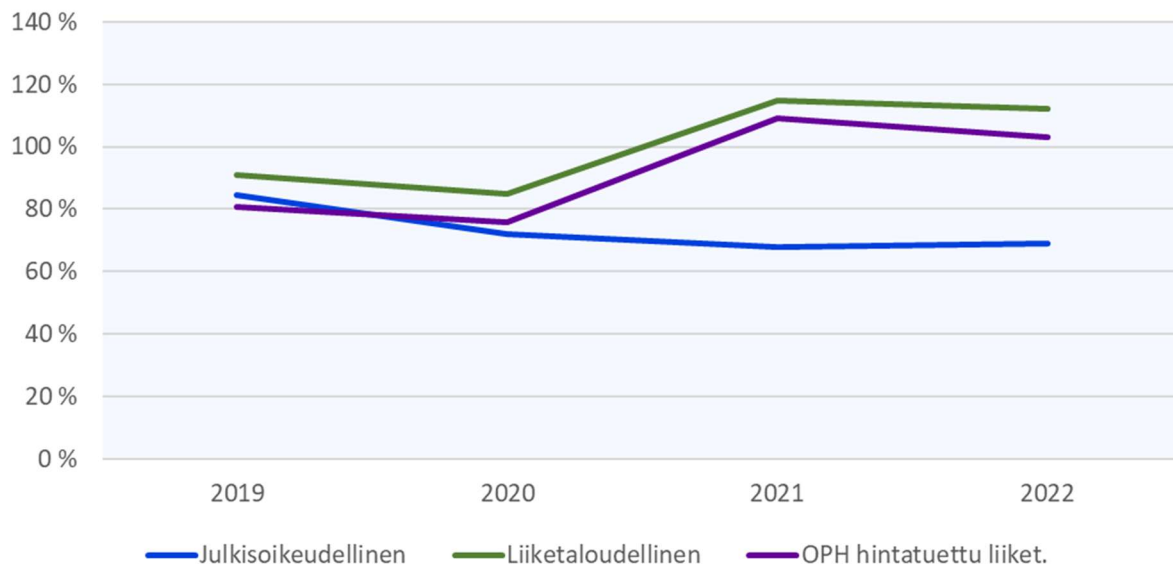
Tässä tilinpäätöksessä kustannusvastaavuuslaskelmat esitetään vain mikäli osa-alueen/toimintokokonaisuuden tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa. Ylioppilastutkintolautakunnan ja Valteri-koulun julkisoikeudellinen maksullinen toiminta, Opetushallituksen ja Valteri-koulun liiketaloudellinen sekä Opetushallituksen ja Meriturvan hintatuettu liiketaloudellinen maksullinen toiminta ylittivät määritellyn rajan vuonna 2022.

Kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan tuottojen kertymä, julkisoikeudellinen ja liiketaloudellinen, on esitetty alla olevassa kuvassa. Maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2022 yhteensä 17,1 milj. euroa, joka on 0,8 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Ylioppilastutkintolautakunnan tuloissa alkaa vähitellen näkyä ylioppilastutkintojen maksuttomuus. Vilkastunut kysyntä kasvatti Valteri-koulun liiketaloudellisen toiminnan tuloja, mutta toisaalta julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan tuottojen vähentymiseen vaikuttaa vuoden 2022 alusta käyttöön otettu ohjauspalvelujen 70 prosentin subventio. Samaten Meriturvan tulot laskevat hiukan edellisvuodesta. Hintojen tarkistuksilla ja toisaalta kysyntäpohjan/tilauskannan vahvistamisella markkinoinnin keinoin varmistetaan tulokertymää myös tulevana vuosina.

Kuva 5. Maksullisen toiminnan tuotot vuosina 2019–2022

Opetushallituksen (virasto) tulot säilyivät viime vuoden tasolla, ja kustannusvastaavuus liiketaloudellisessa ja hintatuetussa toiminnassa on kannattavalla tasolla. Julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuus on laskelmien perusteella hiukan kohonnut, ollen 69 prosenttia, samalla myös alijäämä (- 265 000 euroa) on supistunut entisestään. Suurimman osa-alueen (tutkintojen tunnustaminen) kustannusvastaavuus on säilynyt hyvällä tasolla (93 %).

Kuva 6. Opetushallituksen (virasto) kustannusvastaavuuden kehitys vuosina 2019–2022

1.5.3 Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Opetushallitus kirjanpitoyksikön julkisoikeudellinen toiminnasta valtaosa muodostuu Ylioppilastutkintolautakunnan tuloista, jota on jo käsitelty luvussa 1.5.2. Muutoksen taustalla on lainsäädännön muutos, joka tulee heijastumaan erityisesti tulevien vuosien tuottoihin. Valteri-koulun tuottokertymään ja kustannusvastaavuuden rakenteeseen vaikuttaa erityisesti subvention nosto 70 prosenttiin ja ohjauspalvelutoiminnan toiminnallinen uudelleenjärjestely. Valterin ohjauspalvelut yhdenmukaistettiin rakenteiden, toimintatapojen ja käytänteiden suhteen. Muutos kasvatti myös ohjauspalveluiden kustannusvastaavuuslaskennassa raportoitavia kustannuksia, jolloin se heikentää omalta osaltaan kustannusvastaavuuttakin. Julkisoikeudellisten palveluiden käytön määrät ovat pysyneet ennallaan - vuoden 2022 alkupuolella toteutunut subvention nosto ei ole vielä vaikuttanut suoritemäärien kasvuun odotusten mukaisesti.

Taulukko 13. Opetushallituksen kirjanpitoyksikön, Ylioppilastutkintolautakunnan ja Valteri-koulun julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma

	Kirjanpitoyksikön julkisoikeudellinen toiminta yhteensä				Ylioppilastutkintolautakunnan julkisoikeudellinen toiminta				Valteri-koulun julkisoikeudellinen maksullinen toiminta			
Opetushallituksen kirjanpitoyksikön julkisoikeudellinen maksullinen toiminta (1 000 euroa)	2022 Toteuma	2022 Tavoite	2021 Toteuma	2020 Toteuma	2022 Toteuma	2022 Tavoite	2021 Toteuma	2020 Toteuma	2022 Toteuma	2022 Tavoite	2021 Toteuma	2020 Toteuma
TUOTOT												
Maksullisen toiminnan myyntituotot	10 387	9 746	11 117	9 700	7 716	7 613	8 014	7 358	1 123	1 038	1 565	1 072
Maksullisen toiminnan muut tuotot	3								2			
Tuotot yhteensä	10 390	9 746	11 117	9 700	7 716	7 613	8 014	7 358	1 125	1 038	1 565	1 072
KOKONAISKUSTANNUKSET												
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	165		114	117	34		28	27	105	45	55	54
Henkilöstökustannukset	10 570		9 730	9 082	6 545		6 500	6 344	2 212	1 800	1 635	1 294
Vuokrat	72		36	378	2		0	327	55	16	26	16
Palvelujen ostot	2 848		2 257	604	2 389		1 757	255	76	40	13	35
Muut erilliskustannukset	1 504	12 158	699	132	35	7 845	20	29	1 400	100	651	69
Erilliskustannukset yhteensä	15 159	12 158	12 836	10 312	9 005	7 845	8 305	6 982	3 848	2 001	2 380	1 467
Tukitoimintojen kustannukset	4 149	2 461	4 093	3 125	745		783	583	2 081	1 500	1 810	1 230
Poistot	1	1	1	15						1	1	11
Korot												
Muut yhteiskustannukset	1 362				324				823			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	5 512	2 462	4 094	3 140	1 068	0	783	583	2 904	1 501	1 811	1 242
Kokonaiskustannukset yhteensä	20 671	14 620	16 930	13 452	10 073	7 845	9 088	7 565	6 752	3 502	4 191	2 709
KUSTANNUSVASTAAVUUS												
Tuotot-kustannukset, euroa	-10 281	-4 874	-5 813	-3 753	-2 357	-232	-1 074	-207	-5 627	-2 464	-2 626	-1 636
Kustannusvastaavuus-%	50 %	67 %	66 %	72 %	77 %	97 %	88 %	97 %	17 %	30 %	37 %	40 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN												
Tuotot-kustannukset, euroa	-10 281	-4 874	-5 813	-3 753	-2 357	-232	-1 074	-207	-5 627	-2 464	-2 626	-1 636
Kustannusvastaavuus-%	50 %	67 %	66 %	72 %	77 %	97 %	88 %	97 %	17 %	30 %	37 %	40 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.5.4 Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Opetushallitus kirjanpitoyksikön liiketaloudellinen toiminta sisälsi vuonna 2022 koulutus- ja konsultointipalvelut, oppimateriaalien ja julkaisujen tuottamisen, tietopalvelut, Karvin tuottamat oppimistulosten arviointipalvelut, kasvatuksen ja koulutuksen toimialaan liittyvät tilausarviointit ja auditoinnit sekä Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen koulutuspalvelut. Hintatuettu maksullinen toiminta esitetään myös omana taulukkonaan, vähälevikkinen oppimateriaalimyynti ja Meriturvan koulutuspalvelut.

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan suurimmat tuottokertymät: Valteri-koulu 2 milj. euroa, Opetushallitus vähälevikkinen 1,7 milj. euroa, Meriturva 1,4 milj. euroa ja Opetushallitus (virasto) koulutus- ja konsultointipalvelut 1 milj. euroa. Vain Opetushallituksen liiketaloudellinen säilytti kannattavan tason ts. kustannusvastaavuus oli yli 100 prosenttia. Haasteita kustannusvastaavuudessa on edelleen Valteri-koulussa sekä Meriturvassa, pandemiasta toipuminen ja inflaatioon vastaaminen ovat tuoneet omat lisänsä. Molemmat oppilaitokset saavuttivat kuitenkin etukäteen asetetut vuoden tuottotavoitteet

Taulukko 14. Opetushallituksen kirjanpitoyksikön liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

OPH kirjanpitoyksikön liiketaloudellinen maksullinen toiminta		2022	2022	2021	2020
OPH liiketaloudellinen maksullinen toiminta		Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan myyntituotot		6 738	4 799	6 803	5 201
Maksullisen toiminnan muut tuotot		7		0	1
Tuotot yhteensä		6 745	4 799	6 803	5 202
KOKONAISKUSTANNUKSET					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		437	460	419	377
Henkilöstökustannukset		2 805	1 600	2 721	2 848
Vuokrat		1 681	1 320	1 595	1 432
Palvelujen ostot		1 284	360	1 172	1 492
Muut erilliskustannukset		687	2 815	494 *	377
Erilliskustannukset yhteensä		6 894	6 555	6 401	6 526
Tukitoimintojen kustannukset		3 077	2 100	3 818 *	3 761
Poistot		11	2	13 *	174
Korot					
Muut yhteiskustannukset		981			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä		4 069	2 102	3 832	3 934
Kokonaiskustannukset yhteensä		10 963	8 657	10 233	10 461
KUSTANNUSVASTAAVUUS					
Tuotot-kustannukset, euroa		-4 218	-3 858	-3 430	-5 259
Kustannusvastaavuus-%		62 %	55 %	66 %	50 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki		3 000	0	2 830	2 590
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN					
Tuotot-kustannukset, euroa		-1 217	-3 858	-600	-2 669
Kustannusvastaavuus-%		89 %	55 %	94 %	74 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki					
- talousarviossa		3020		3020	3020
- siirtynyt edelliseltä vuodelta		620		430 **	0
- yhteensä		3640	0	3450	3020

* Valteri-koulun ohjauspalveluiden kohdentaminen maksulliseen toimintaan vuonna 2022; 2021 lukuja mukautettu, jotta vuosien tiedot olisivat vertailukelpoisia.

**Vuoden 2020 Opetushallituksen esitetty hintatuki 620.000 korjattu käytön mukaiseksi 190.000. Laskelmaa on muutettu 2020 käytetyn hintatuen osalta.

Taulukko 15. Opetushallituksen kirjanpitoyksikön liiketaloudellisen hintatuetun maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat

Kirjanpitoyksikön hintatuettu maksullinen toiminta on varsin suurta koko liiketaloudellisen osalta tarkasteltuna, hintatuetun osuus on tuotoista laskettuna jo 55 prosenttia. Tuottotavoite molempien osalta saavutettiin. Vähälevikkisen myynti on ollut viimeiset vuodet varmalla pohjalla, uusia tuotantoja on valmisteilla, mikä tulee näkymään jatkossa myös kasvavina kustannuksina.

	OPH (virasto) hintatuettu liiketaloudellinen maksullinen toiminta				Meriturvan liiketaloudellinen toiminta (hintatuettu)			
	2022	2022	2021	2020	2022	2022	2021	2020
OPH liiketaloudellinen maksullinen toiminta	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
TUOTOT								
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 661	1 200	1 660	1 531	1 359	1 200	1 500	914
Maksullisen toiminnan muut tuotot								53
Tuotot yhteensä	1 661	1 200	1 660	1 531	1 359	1 200	1 500	967
KOKONAISKUSTANNUKSET								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2		1	6	319	400	333	302
Henkilöstökustannukset	458		511	568	839	900	838	782
Vuokrat	0		0	43	1 606	1 320	1 560	1 278
Palvelujen ostot	530		598	761	352	280	254	232
Muut erilliskustannukset	193	1 900	229	313	151	10	133	12
Erilliskustannukset yhteensä	1 183	1 900	1 339	1 691	3 266	2 910	3 117	2 606
Tukitoimintojen kustannukset	375	700	585	566	1 197	900	1 452	1 347
Poistot			1	6	11		11	159
Korot								
Muut yhteiskustannukset	145				324			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	520	700	586	572	1 532	900	1 463	1 506
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 703	2 600	1 925	2 263	4 798	3 810	4 580	4 112
KUSTANNUSVASTAAVUUS								
Tuotot-kustannukset, euroa	-41	-1 400	-266	-732	-3 439	-2 610	-3 080	-3 145
Kustannusvastaavuus-%	98 %	46 %	86 %	68 %	28 %	31 %	33 %	24 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	620	620	430	190 **	2 380	2 400	2 400	2 400
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN								
Tuotot-kustannukset, euroa	579	-780	164	-542	-1 059	-210	-680	-745
Kustannusvastaavuus-%	134 %	70 %	109 %	76 %	78 %	94 %	85 %	82 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki								
- talousarviossa	620	620	620	620	2400	2400	2400	2400
- siirtynyt edelliseltä vuodelta	620	620	430	0	0	0	0	0
- yhteensä	1240	1240	1050	620	2400	2400	2400	2400

Taulukko 16. Valteri-koulun ja Opetushallitus-viraston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	Valteri-koulun liiketaloudellinen toiminta				OPH (virasto) liiketaloudellinen maksullinen toiminta			
	2022	2022	2021	2020	2022	2022	2021	2020
OPH liiketaloudellinen maksullinen toiminta	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
TUOTOT								
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 964	1 399	1 714	1 086	1 015	1 000	1 006	1 082
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0		0	0			0	0
Tuotot yhteensä	1 964	1 399	1 714	1 086	1 015	1 000	1 006	1 082
KOKONAISKUSTANNUKSET								
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	77	60	69	46	1		0	8
Henkilöstökustannukset	857	700	792	760	260		291	375
Vuokrat	12	0	2	2	63		33	90
Palvelujen ostot	83	80	65	96	265		187	261
Muut erilliskustannukset	339	25	167 *	18	-8	880	-44	17
Erilliskustannukset yhteensä	1 368	865	1 096	922	581	880	467	752
Tukitoimintojen kustannukset	821	500	916 *	867	236		408	515
Poistot	0	2	0	3			1	5
Korot							0	
Muut yhteiskustannukset	325				90		0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1 146	502	916	869	326	0	409	521
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 515	1 367	2 012	1 791	907	880	876	1 273
KUSTANNUSVASTAAVUUS								
Tuotot-kustannukset, euroa	-551	32	-298	-705	108	120	130	-191
Kustannusvastaavuus-%	78 %	102 %	85 %	61 %	112 %	114 %	115 %	85 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0	0	0	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN								
Tuotot-kustannukset, euroa	-551	32	-298	-705	108	120	130	-191
Kustannusvastaavuus-%	78 %	102 %	85 %	61 %	112 %	114 %	115 %	85 %
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki								
- talousarviossa	0	0	0	0	0	0	0	0
- siirtynyt edelliseltä vuodelta								
- yhteensä								

1.5.5 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Yhteisrahoitteisen toiminnan toteumat vaihtelevat riippuen hankkeiden (ja maksatusten) etenemisestä. EU:lta saatu rahoitus kasvoi merkittävästi ja sen myötä liikkuvuuden lisääntyessä myös palvelujen ostot. Omarahoitusosuus pieneni 41 prosenttiin.

Taulukko 17. Opetushallituksen kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (laskelma omarahoitusosuudesta)

OPH kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 euroa)	2022 Toteuma	2022 Tavoite	2021 Toteuma	2020 Toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	219		308	211
EU:lta saatu rahoitus	7 537		4 822	4 009
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	1 715		97	150
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0		1 216	499
Tuotot yhteensä	9 471	0	6 442	4 869
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	51		32	53
Henkilöstökustannukset	4 587		4 210	4 466
Vuokrat	57		11	379
Palvelujen ostot	4 346		2 801	2 239
Muut erilliskustannukset	1 434		332	407
Erilliskustannukset yhteensä	10 475	0	7 386	7 544
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	4 274		5 361	1 287
Poistot	1		10	3
Korot				
Muut yhteiskustannukset	1 401			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	5 677	0	5 371	1 290
Kokonaiskustannukset yhteensä	16 151	0	12 757	8 834
OMARAHOITUSOSUUS				
(tuotot - kustannukset)	-6 681	0	-6 315	-3 965
Omarahoitusosuus, %	41 %	0 %	50 %	45 %

1.6 Tuotokset ja laadunhallinta

1.6.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 18. Suoritemäärät – toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Opintopolku-palvelun kävijämäärä (lkm.)	14 950 000	17 913 268	24 363 224	16 000 000
Opintopolku-palvelussa julkaistujen koulutusten määrä (lkm.)	18 500	22 386	13 245	24 000
Oma Opintopolussa tarjolla olevat palvelut (lkm.)	3	4	5	6
KOSKI, kansalaisten kirjautumiset (lkm.)	936 606	1 064 000	1 331 919	1 100 000
KOSKI, kansalainen jakanut tietoaan linkillä	81 147	149 000	252 777	96 000
Asiakaspalveluratkaisussa käsiteltävät asiat (lkm.)	29 800	37 400	41 800	38 000
Myynnissä olevien julkaisujen ja vähälevikkisten oppimateriaalien määrä (kpl)	430	418	408	465
Saatavilla olevien oppimista tukevien kustannettujen digimateriaalien määrä (kpl)	227	145	148	155
Maksullisten koulutusten ja tapahtumien koulutettavapäivät (kpl)	5 722	7 556	5 578	8 000
Julkaistujen opsien määrä ePerusteet -palvelussa (lkm.)	819	1 294	2 064	3 550

Opintopolku-palvelun kävijämäärä: Opintopolku-palvelun kävijämäärän kasvu selittyy palvelu-uudistuksella, joka tehtiin toimintavuoden aikana. Suurin osa hakijoista on tullut uuteen palveluun, mutta hakulomakkeen täyttäminen ja Oma Opintopolku -palvelun käyttö ovat rekisteröityneet vanhaan Opintopolkuun, minkä vuoksi käyttäjät ovat asioineet molemmissa palveluissa. Vanhan Opintopolun kävijämäärä on 14 071 999 ja uuden 10 291 225. Vanha Opintopolku ajetaan kokonaisuudessaan alas 2023 vuoden tammikuussa.

Opintopolku-palvelussa julkaistujen koulutusten määrä: Opintopolun tarjontapalvelu uudistettiin. Koulutustarjonnan siirtyminen uuteen palveluun aloitettiin vuoden 2021 aikana. Julkaistujen koulutusten määrässä jäätin tavoitteesta, sillä tavoitetta suunnitella on todennäköisesti laskettu mukaan koulutustyypppejä, joita ei vielä viime vuoden aikana ole ollut mahdollista tallentaa Opintopolkuun.

Oma Opintopolussa tarjolla olevat palvelut: Vuonna 2022 uutena palveluna Oma Opintopolkuun tuli Valpas-palvelu, joten palveluiden lukumäärä nousi viiteen. Ohjaus- ja kartoitus –palvelu toteutettaneen osana JOD-hanketta vuosien 2023–2025 aikana.

KOSKI, kansalaisten kirjautumiset (lkm.): Vuoden 2022 tavoite kansalaisten kirjautumisten osalta ylitti sille asetetun tavoitteen. Palvelun tunnettuus on yleisesti kasvanut ja osaltaan kävijämäärän kasvua selittää se, että KOSKI-tietovarannon tietosisältöä on laajennettu ja erityisesti vapaan sivistystyön osalta tietovarantoon on tullut suuri määrä uusia opiskelijoita. Lisäksi luvussa on mukana tammikuussa 2022 käyttöön otetun Valpas-palvelun kansalaisen näkymän kirjautumiset.

KOSKI, kansalainen jakanut tietojaan linkillä: Suoritusjakojen määrä ylitti reilusti sille asetetun arvion. Palvelu on selkeästi yhä tunnetumpi ja tietoja hyödynnetään enemmän virallisena tietolähteenä paperidokumenttien asemesta.

Asiakaspalveluratkaisussa käsiteltävät asiat: Vuoden 2022 tavoite on ylittynyt, vuoden 2022 aikana asiakaspalveluratkaisun käyttöönotto Opetushallituksessa on edennyt uusilla palveluosoitteilla sekä ensimmäisiin Opetushallituksen sisäisiin palveluihin. Palveluosoitteiden käytön lisääminen asiakaspalveluratkaisussa on edistänyt myös Opetushallituksen muita asiointiin liittyviä tavoitteita, esimerkiksi vuoden 2022 aikana Opetushallituksen puhelinvaihteen on tullut 16 % vähemmän yhteydenottoja kuin vuotta aiemmin.

Maksullisten koulutusten ja tapahtumien koulutettavapäiviä kertyi 2022 yhteensä 5 578. Tavoitearvo 8 000 koulutettavapäivää jäi toteutumatta, koska koronapandemia rasitti koulutus- ja tapahtumatoimintaa erityisesti vielä alkuvuoden 2022. Ensimmäiset lähi- ja hybriditapahtumat päästiin järjestämään vasta toukokuussa 2022. Havaittavissa oli, että asiakkaiden osallistumishalukkuus koulutuksiin ja tapahtumiin laski aikaisemmasta. Todennäköisimpänä syynä pidetään toimialan ammattilaisten kuormittumista viime vuosia värittäneistä kriiseistä johtuen.

Myynnissä olevien julkaisujen ja vähälevikkisten oppimateriaalien määrä oli 408. Vuoden 2022 lopussa valikoimasta poistettiin vanhentuneita oppimateriaaleja. Oppimateriaalimyynti säilyi vuonna 2022 vuoden korkealla 2021 tasolla. Vuoden 2022 alkuperäistä tavoitetta ei saavutettu, koska OPH Oppimateriaalien kustannustoiminnan resursseja kohdennettiin kehittämistoimenpiteisiin (mm. uuden oppimisolustan käyttöönottoon ja digitaalisten oppimateriaalien kustannusprosessien kehittämiseen). Saatavilla olevien oppimateriaalien tukevien kustannettujen digimateriaalien määrää pienennettiin huomattavasti vuonna 2021, jolloin tarjonnasta poistettiin vanhentuneeseen Flash-tekniikkaan pohjautuvat digimateriaalit. Digimateriaaleja oli vuoden 2022 lopussa tarjolla 148 kappaletta. Edellä mainituista kehittämistoimenpiteistä johtuen alkuperäistä tavoitetta ei täysin saavutettu.

Julkaistujen opsien määrä ePerusteet -palvelussa (lkm.): Julkaistujen opsien määrä ePerusteet-palvelussa ei yltänyt lukumäärätavoitteeseen, vaikka kasvua olikin reilusti edellisvuodesta. Julkaistujen opetus- ja toteutus suunnitelmien lisäksi palveluun on luotu 2 700 suunnitelmaa luonnostilaan, joita osin käytetään julkaistun suunnitelman tavoin. Kuluneen vuoden aikana tehtyjen paikallisten työkalujen kehityksen (esim. KOTO-työkalu sekä tuki JOTPA-koulutuksille) vaikutukset tavoitteisiin on nähtävissä vasta myöhemmin.

Taulukko 19. Kansainvälisyys

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Ulkomaan kansalaisten määrä, opiskelemaan valittujen suhde hakijoihin. Mukana luvuissa sekä yhteishaut että erillishaut. Vuosi tarkoittaa aina sinä vuonna (joko keväällä tai syksyllä) alkanutta koulutusta.	0,36	0,34	0,28	0,28
Study in Finland -verkkosivun kävijät	390 000	366 457	331 305	300 000
Linkkisiirtymät Study in Finland -verkkosivulta Studyinfoon ja korkeakoulujen hakusivuille** (** Aloitetaan 2022. Tulevan ennustaminen ei mahdollista, kun ei ole vertailutietoa.)				-

** Linkkisiirtymiä Study in Finlandista Studyinfoon ei ole seurattu vielä vuonna 2022 mm. analytiikkajärjestelmän vaihtumisen vuoksi. Luvut saadaan takautuvasti uudesta järjestelmästä, kun sen käyttöönotto etenee.

Study in Finland tavoitti tapahtumissa ja webinaareissa sekä markkinointikampanjoilla miljoonia Suomessa opiskelusta kiinnostuneita potentiaalisia opiskelijoita. Study in Finland -brändin uudistaminen käynnistyi loppuvuonna 2022. Uudistuksen tavoitteena on kertoa potentiaalisille opiskelijoille jo houkutteluviesteissä, että Suomi tarjoaa työskentelymahdollisuuksia opintojen jälkeen. Kansainvälisten opiskelijoiden kiinnostus suomalaisten korkeakoulujen vieraskielisiin ohjelmiin kasvoi merkittävästi. Tammikuun 2023 yhteishaussa kansainvälisiä hakijoita oli yli 29 000 enemmän kuin vuonna 2022. Kv-hakijoiden kokonaismäärä yli tuplaantui vuoteen 2022 verrattuna.

1.6.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 20. Toteuma tulossopimuksen mukaisista tavoitteista

Mittarit	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Tutkinnon tunnustaminen (päätösten käsittelyaika, kk)	2,6	1,7	1,9	2,5
Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi; 1–100)	-	96	-	-
Maksullinen koulutus (1–5)	4,3	4,3	4,2	4,1
Hakijapalaute Opintopolusta (1–5)	4,1	4,3	4,5	4,2
Kuljettajakoulutuksen tarkastusten määrä (lkm.) perustaso ja jatkokoulutus	19	20	20	20

Tutkinnon tunnustamispäätösten keskimääräinen käsittelyaika (kk) viimeisestä kirjauksesta ratkaisuun oli 1,9 kk. Tutkintojen tunnustamisprosessi on sähköistämisen myötä helpottunut asiakkaalle. Kokonaan sähköinen prosessi otettiin käyttöön kesken vuotta, joten vasta vuoden 2023 tuloksista pystytään varmemmin näkemään sähköistämisen vaikutus.

Maksullinen koulutus: Maksullisena palvelutoimintana toteuttavien koulutusten ja tapahtumien asiakastyytyväisyys saavutti jälleen erittäin hyvän tason (4,2). Koulutus- ja tapahtumasisältöjen keskiarvo oli 4,1 ja järjestelyjen keskiarvo oli 4,4. Eriyisen hyvää palautetta vuonna 2022 saivat Opetushallinnon kurssi (4,6), Varhaiskasvatuspäivät (4,5), Yleissivistävän koulutuksen valtionosuusrahoitus (4,5) ja Laatua laineilla -tapahtuma (4,5). Asiakkaat olivat tyytyväisiä sekä koulutussisältöihin että tapahtumien järjestelyihin. Tapahtumista seitsemän järjestettiin verkkotoetuksena, neljä lähitapahtumana ja kahdeksan hybriditapahtumana.

Opintopolun hakijapalaute: Opintopolun hakemuspalvelun hakulomakkeiden asiakaskokemus on parantunut muun muassa palvelun asiakaslähtöisemmän kehittämisen ansiosta. Palvelun toimintavarmuus ja tuttuus sekä hakijoille että virkailijoille voi vaikuttaa myös hakijoiden antamaan positiivisempaan palautteeseen.

Osana kuljettajien ammattipätevyyskoulutuksen valvontatehtävää Opetushallitus teki 15 toiminnan tarkastusta ja 5 jatkokoulutustarkastusta kuljetus-, metsä-, rakennus- ja kaivosaloilla kohdentuen useisiin eri tutkintoihin. Opetushallitus myös ohjasi ja tuki koulutuksen järjestäjiä, minkä myötä koulutuksen järjestäjien toiminta eri tutkintojen välillä on yhtenäistynyt. Vuonna 2022 ensimmäinen koulutuksen järjestäjä otti käyttöön ammattipätevyyskokeen, joka on tuotu järjestelmään ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisen vaihtoehdoksi. Käyttöönotto alkoi Opetushallituksen ja työelämätoimikunnan tuella.

1.6.3 Valtion oppilaitosten keskeiset tuotokset

Opetushallitus kirjanpitoyksikköön kuuluu kuusi valtion oppilaitosta: kaksi kielikoulua, Valteri-koulu, Helsingin eurooppalainen koulu, Saamelaisalueen koulutuskeskus (SAKK) ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva). Opetushallitus vastaa näiden oppilaitosten tulosohtauksesta. Lisäksi Opetushallitus ohjaa valtion koulukotien perusopetusta sekä huolehtii Eurooppa-koulujen hallinto- ja tarkastustehtävistä.

Valtion oppilaitokset raportoivat vuosiraporteissaan tulossopimuksensa mukaisten tavoitteiden toteutumisesta. Oppilaitosten johtokunnat käsittelevät oppilaitoskohtaiset vuosiraportit ja ne käydään palautekeskusteluina läpi yhdessä Opetushallituksen tulosohtajien kanssa. Tässä tilinpäätöksessä käsitellään oppilaitosten kustannusvastaavuuslaskelmat, tuotokset, määrärahat sekä oppilaitosten henkilöstön osalta keskeisimmät tunnusluvut. Oppilaitokset sisältävät myös tilinpäätöslaskelmiin ja niiden liitteisiin kaikilta osin. Oppilaitosten maksullinen toiminta on raportoitu erikseen luvussa 1.5.2. Oppilaitosten taloutta ovat rasittaneet toimintavuonna erityisesti inflaatio, koulunpidon kallistuminen yleisesti ja lukuisat toimitilauudistukset.

Opetushallituksen ja valtion oppilaitosten tulossopimusten mukaisesti toimintavuoden 2022 tavoitteiden toteutuksen arviointi voidaan kiteyttää koostetusti seuraavasti:

Taulukko 21. Valtion oppilaitosten tulossopimusten tavoitteiden toteutuminen

Tulostavoitteet tiivistetysti	Tavoitteiden toteutuminen
Vaikuttavuus	Saavutettiin lähes täysin
Tuotokset	Saavutettiin täysin
Palvelukyky ja laatu	Saavutettiin täysin
Toiminnallinen tehokkuus	Saavutettiin osin
Kustannusvastaavuus	Saavutettiin osin
Henkilöstö resurssit/mittarit	Saavutettiin lähes täysin

Kielikoulut

Valtion kielikouluja ovat Helsingissä sijaitsevat Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ja Suomalais-venäläinen koulu. Kielikouluista valmistuu kielitietoisia ja -taitoisia, hyvät jatko-opiskeluvalmiudet omaavia nuoria. Tavoitteena on, että jokainen perusopetuksen oppilas saa perusopetuksen päättötodistuksen, jokainen abiturientti suorittaa ylioppilastutkinnon ja saa lukion päättötodistuksen, ja että kielikouluista valmistuneet pääsevät tavoittelemaansa jatko-opiskelupaikkaan. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa lisää epävarmuutta Suomalais-venäläisen koulun oppilasmäärän kehityksessä. Kielikouluissa oppilasmäärien kehitys on ollut suotuista erityisesti lukion oppilaissa – osuva markkinointi ja onnistuneet tilaratkaisut selittänevät kehitystä. Suomalais-venäläisessä koulussa aloitti syksyllä 2023 11 ukrainalaista TUVVA-oppilasta.

Helsingin ranskalais-suomalainen koulu on erityisen koulutustehtävän saanut valtion kielikoulu, jossa laaja-alainen opetus painottaa monikielisyyttä, avointa mieltä, yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutustaitoja. Koulu pyrkii korkeaan sivistystasoon turvallisessa oppimisympäristössä ja perehdyttää ranskan kieleen sekä ranskankieliseen kulttuuriin. Helsingin ranskalais-suomalaisen koulun erityisenä tehtävänä on antaa oppilailleen ranskan kielessä ja ranskankielisessä kulttuurissa sellaiset tiedot ja taidot, että opiskelijat koulusta valmistuttuaan ovat ranskalaisuuden tuntijoita ja kielen taitajia, joilla on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään.

Helsingin ranskalais-suomalainen koulu tarjoaa hyvät edellytykset oppilaiden kasvuille, kehitykselle ja oppimiselle esiopetuksesta lukioon asti. Koulun oppilaista suuri osa tulee eri puolilta pääkaupunkiseutua. Koulusta valmistuu kielitaitoisia ja -tietoisia, hyvät jatko-opiskeluvalmiudet omaavia nuoria. Ranskalais-suomalainen koulu on saanut uudistettua kesällä 2022 FranceEducation-laatuleiman, joka myönnetään tasoltaan erinomaisille, aidosti kaksikielille kouluille. Laatuleima lisää koulun kansainvälistä tunnettuutta ja lisää koulun näkyvyyttä ja houkuttelevuutta rekrytoitaessa ranskankielisiä opettajia.

Suomalais-venäläinen koulu on valtion yleissivistävä oppilaitos, jonka tehtävänä on antaa esiopetusta, perusopetusta, lukiokoulutusta ja TUVVA-opetusta. Suomalais-venäläinen koulu on kielikoulu, jonka erityisenä koulutustehtävänä on venäjän kieleen ja kulttuuriin painottunut opetus. Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille ja opiskelijoille tavanomaista A-venäjän perusopetusta ja lukiokoulutusta laajemmat tiedot ja taidot venäjän kielessä ja kulttuurissa. Suomalais-venäläisen koulun opetus- ja toimintakielenä ovat suomi ja venäjä. Kaksikielisen opetuksen tavoitteena on saavuttaa monipuolinen kielitaito, ja opetuksen pitkän tähtäimen tavoitteena on perustan luominen elinikäiselle oppimiselle sekä kielten ja kulttuurin moninaisuuden arvostamiselle.

Suomalais-venäläisessä koulussa kasvatetaan oppilaita esikoulusta alkaen monikielisyyteen, kansainvälisyyteen ja avarakatseisuuteen. Koulu tarjoaa opetusta myönteisessä, turvallisessa ja innostavassa oppimisympäristössä, jossa pyrkimyksenä on taata jokaiselle oppilaalle yhtäläinen mahdollisuus kykyjen ja tarpeittensa mukaiseen koulutukseen ja myös turvata oppilaan kielellisen ja kulttuuri-identiteetin kasvua. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaskeskeisten työtapojen kehittäminen ja toteuttaminen. Oppilaita ja opiskelijoita ohjataan ja rohkaistaan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja ratkaisemaan ongelma- ja ilmiölähtöisiä tehtäviä. Lukiossa opiskelijoista jopa puolet puhuu äidinkielenään muuta kieltä kuin suomea. Venäjän kielen osaaminen on päättövaiheessa selvästi valtakunnallisen osaamisen tason yläpuolella. Koululla on tärkeä tehtävä maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten nuorten koulutuksessa. Äidinkieleltään venäjänkieliset nuoret saavuttavat korkeakouluopintokelpoisuuden ja riittävän kielitaidon akateemisiin opintoihin sekä suomen että venäjän kielillä. Koulun toiminta rakentaa näin osaltaan koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Taulukko 22. Kielikoulujen tuotokset

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020	2021	2022
	Toteuma	Toteuma	Toteuma
Opetus			
Oppilaat yhteensä	1 500	1 521	1 547
Esiopetuksen oppilaat	127	127	106
Esiopetuksen oppilastunnit	103 816	103 968	86 450
Perusopetuksen oppilaat	1 090	1 094	1 113
Perusopetuksen oppilastunnit	1 118 112	1 117 816	1 140 760
Lukion oppilaat	283	300	317
Lukion oppilastunnit	282 416	298 197	313 918
TUVA-oppilaat			11
Opetusta tukevat palvelut			
Iltapäivätoiminnan oppilaat	151	168	159
Iltapäivätoiminnan oppilastunnit	101 745	118 330	105 735

Helsingin eurooppalainen koulu

Helsingin eurooppalainen koulu on Eurooppa-koulujärjestelmään akkreditoitu koulu. Koulun perustehtävänä on noudattaa Eurooppa-koulujen opetussuunnitelmaa, jonka päättötutkintona on European Baccalaureate (EB) -tutkinto. Eurooppa-koulut ovat EU:n jäsenvaltioiden yhteisesti hallinnoimia kouluja, jotka ovat osa julkista koulutusjärjestelmää, ja niissä on mahdollista opiskella esiopetuksesta lukioon saakka. Eurooppa-koulut ja akkreditoidut Eurooppa-koulut tukevat eurooppalaisten instituutioiden työvoiman liikkuvuutta Euroopan unionin alueella tarjoamalla monikielistä ja monikulttuurista opetusta, joka mahdollistaa oman äidinkielen opiskelun jatkuvuuden ulkomailla. Helsingin eurooppalainen koulu vastaa ensisijaisesti Euroopan kemikaaliviraston ja muiden Euroopan Unionin toimielimien työntekijöiden lasten koulutustarpeisiin. Osana julkista koulutusjärjestelmää koulu vastaa myös ulkomailta muihin työtehtäviin tulevien perheiden lasten sekä suomalaisten kansainvälisen taustan omaavien lasten monikielisen opetuksen tarpeeseen.

Opetus jakaantuu kaksivuotiseen esikouluun, viisivuotiseen alakouluun ja seitsemänvuotiseen yläkoulu-lukioon. Koulussa on kolme kieliosastoa (suomenkielinen, englanninkielinen ja ranskankielinen). Koulun erityisenä tehtävänä on kasvattaa oppilaita kansainvälisyyteen, aktiiviseen eurooppalaiseen kansalaisuuteen, monikulttuurisuuteen, eurooppalaisiin arvoihin sekä monipuoliseen ja hyvään kielitaitoon. Helsingin eurooppalainen koulu toteuttaa ainoana kouluna Suomessa EB ohjelmaa. Korkealaatuisen opetuksen varmistamiseksi koulu noudattaa Eurooppa-koulujen ulkoista tarkastusmenetelmää (External school audit), jonka mukaisesti koulun akkreditointi varmistetaan kolmen vuoden välein (edellinen auditointi oli syksyllä 2022). Raportin mukaan koulu täytti hyvin vaadittavat kriteerit. Auditointitiimi onnitteli koulua hyvästä työstä useilla eri osa-alueilla, uusia kehittämiskohteita ei nostettu esille. ESH on valmistautunut tarjoamaan myös L2-kieltä (suomi) yhä laajenevissa määrin tulevana vuosina.

Taulukko 23. Helsingin eurooppalaisen koulun tuotokset

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020 Toteuma	2021 Toteuma	2022 Toteuma
Opetus			
Esiopetuksen oppilaat	25	23 	22
I kategorian oppilaat	14	14	13
II kategorian oppilaat	11	9	9
Esiopetuksen oppilastunnit	30 000	27 600	26 397
Alakoulun oppilaat	102	104 	93
I kategorian oppilaat	62	62	57
II kategorian oppilaat	40	42	36
Alakoulun oppilastunnit	127 300	129 800	115 385
Yläkoulu-lukion oppilaat	159	163 	170
I kategorian oppilaat	88	90	85
II kategorian oppilaat	71	73	86
Yläkoulu-lukion oppilastunnit	189 700	194 500	202 817
Oppilaat yhteensä	286	290	285
I kategorian oppilaat	164	166	155
II kategorian oppilaat	122	124	130
Oppilastunnit yhteensä	347 000	351 900	344 599
Opetusta tukevat palvelut			
Iltapäivätoiminnan oppilaat	107	106	117
Iltapäivätoiminnan oppilastunnit	16 200	18 000	20 428

Valteri-koulu

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin toiminnan tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle oppimisen ja hyvinvoinnin tie, opiskeli lapsi tai nuori omassa lähikoulussaan tai Valteri-koulussa. Valteri tukee toiminnallaan lähikouluperiaatetta tarjoten ohjausta ja tukea oppijan omaan parhaaseen. Valteri vahvistaa kuntien ja lähikoulujen palveluita ja erityisopetuksen asiantuntemusta esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen kentällä tarjoten tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin ympäri Suomen. Valterin tarjoamat palvelut kohdentuvat paitsi suoraan lapsen tai nuorten koulunkäynnin tukeen, niin myös heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten osaamisen kehittämiseen. Tavoiteltavaa on myös osallistuminen kouluyhteisöjen ja kuntatason tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämisestä koskeviin kehittämistoimiin. Valteri pyrkii vaikuttamaan lasten ja nuorten tuen tarpeisiin myös ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Valterissa toimitaan ajantasaisen ja kehittyvän, kaikille valterilaisille, yhteisen laadunhallintajärjestelmän mukaisesti. Oppimis- ja ohjauskeskus Valterista vuoden 2022 alussa Taloustutkimuksella teetetty bränditutkimus kertoo Valterin olevan vastaajien keskuudessa tunnettu ja arvostettu toimija. Vastaajat kokevat Valterin olevan luotettava ja asiantunteva toimija sekä toiminnan olevan lapsilähtöistä ja palveluiden laadukkaita.

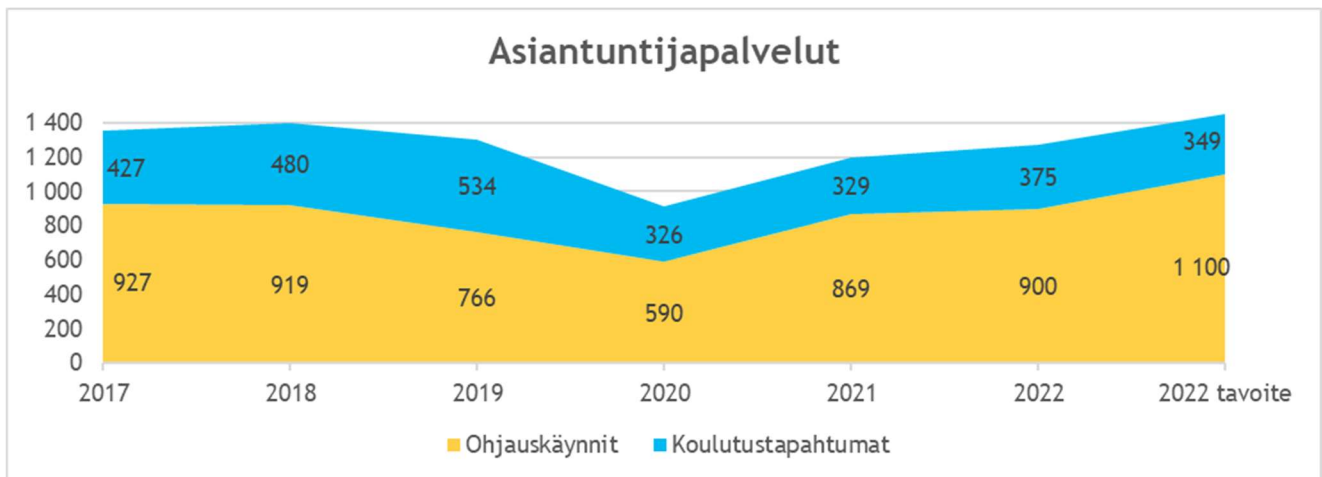
Kolmen nk. sisältöalueen (opetus, kuntoutus ja oppilastuen palvelut) ja ohjauspalveluiden yhdessä tekemisen tavoitteena on korkea monialainen laatu sekä kustannustehokkuus niin palvelun maksajan kuin sen tarjoajan (Valterin) näkökulmasta. Vuonna 2022 kaikkien sisältöalueiden (opetus, kuntoutus ja oppilastuen palvelut) ja ohjauspal-

veluiden tavoitteet kohdistuivat sekä pitempiaikaisten oppilaiden opetuksen monialaiseen kehittämiseen että ohjauspalvelutoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Varhaiskasvatukseen suunnattujen palveluiden kysyntä oli kasvussa. Paikalliset tukijaksopäivät kasvavat, samoin tukijaksojen oppilasmäärät. Valterin tuottamat asiantuntijapalvelut, erityisesti ohjauspalvelut ja niitä käyttävien kuntien määrä, jatkavat kasvuaan strategian mukaisesti.

Taulukko 24. Valteri-koulun tuotokset

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020 Toteuma	2021 Toteuma	2022 Toteuma
Opetus			
Oppilasmäärä yhteensä	326	314	311
Esiopetuksen oppilaat	7	2	3
Esiopetuksen oppilastunnit	4 940	1 520	2 280
Perusopetuksen oppilaat	309	304	305
Perusopetuksen oppilastunnit	313 310	305 678	310 968
Lisäopetuksen oppilaat (1.8.2022 saakka)	10	8	3
Lisäopetuksen oppilastunnit (1.8.2022 saakka)	11 970	9 060	3 420
 Tukijaksopäivät	 2 340	 3 302	 3 182
Tukijakson oppilaat	425	575	592
Opetusta tukevat palvelut			
Kuntoutustunnit	34 944	35 403	33 548
Majoitusvuorokaudet	9 961	8 696	7 535
Aamu- ja iltapäivätoiminnan oppilaat	114	110	117
Asiantuntijapalvelut (päätuotteet)			
Ohjauskäynnit yhteensä	590	869	900
josta ohjauskäynnit ohjaavat opettajat ja erityisluokanopettajat	535	799	847
josta ohjauskäynnit muu kuin opetushenkilöstö	55	68	53
Ohjauspalveluja käyttäneiden kuntien määrä	198	213	221
Nepsyjen* määrä, kaikki toimijat	418	579	139
Koulutustapahtumat yhteensä	326	329	375
josta lähikoulutuksena- ja luentona	259	190	144
josta etäkoulutustapahtumia (monimuoto,verkko ja webinaari jne.)	67	139	231
Koulutettavapäivät	16 264	33 742	19 683

*Nepsy=Neuropsykologinen valmennus

Kuva 7. Valteri-koulun asiantuntijapalvelut vuosina 2017–2022

Saamelaisalueen koulutuskeskus

Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa järjestetään ammatillista perustutkinto-, ammatti-, erikoisammattitutkinto- ja muuta ammatillista koulutusta sekä saamen kielen ja kulttuurin opetusta lyhyt- ja lukuvuosikoulutuksina. Saamelaisalueen koulutuskeskus kouluttaa alueelle työvoimaa ja osaajia alueen lähtökohdat huomioiden, esimerkiksi elinkeino- ja työvoimatarpeeseen. Oppilaitos vaikuttaa erityisesti saamelaisalueen kuntien (Inari, Utsjoki, Enontekiö ja Sodankylä) työvoimatilanteeseen sekä veto- ja pitovoimaan. Oppilaitos kouluttaa osaajia luonto- ja ympäristöalalle, taideteollisuuslalle, sosiaali- ja terveysalalle, matkailualalle, ravintola- ja cateringalalle, liiketoimintaan ja mediaalalle. Oppilaitoksen koulutukset saamen kielessä ja kulttuurissa tuottavat kielen käyttäjiä perheiden, yhteisöjen, työelämän ja jatkokoulutuksen tarpeisiin. Oppilaitos on luonut koulutustaustat ja elämäntilanteet huomioivan joustavan ja monimuotoisen koulutuksen toteuttamistavan, jolla pystytään vastaamaan tehokkaasti alueen koulutustarpeisiin ja työvoiman kysyntään. Lakisääteisen tehtävän toteuttaminen saamen kielten ja kulttuurin edistämiseksi ja kehittämisessä edellyttää panostusta kolmen saamen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen eritasoisille kielenosajille. Koulutusta järjestetään kaikissa kolmessa saamen kielessä.

Työvoimatarve on ollut kasvava monilla saamelaisalueen aloilla, mutta erityinen työvoimapula on esimerkiksi hoitoalalla sekä matkailu- ja ravintola-aloilla. Lisäksi saamelaiselinkeinoissa on pulaa käsityöntekijöistä, teurastajista ja lihanleikkaajista sekä perinteen opettajista. Saamenkielinen työvoima puuttuu lähes kaikilta aloilta ja suurten ikäluokkien eläköitymisen myötä tilanne heikkenee entisestään. Toiminnan vaikuttavuusluvut ovat positiivisia. HOKS prosessit toimivat hyvin ja opiskelijoita on valmistunut nopealla aikataululla. Keskeyttämisprosentti on tullut alas-päin ollen vuonna 2022 6 %. Opiskelijoilla on mahdollisuudet työllistyä ja he ovatkin sijoittuneet valmistumisen jälkeen hyvin työelämään ennen kaikkea omalle alalleen. Lisäksi osa on jatkanut jatko-opinnoissa. Opiskelijat ovat pääosin kirjoilla saamelaisalueella ja suuri osa opiskelijoista myös saapuu saamelaisalueelta. Keskeiset tuotokset ja palvelukykyä kuvaavat tunnusluvut ovat myös hyvät, oppilaitos on vetovoimainen, mutta yhteiskunnalliset tilanteet vaikuttavat selvästi myös SAKK:n opiskelijarekrytointiin. Ammatilliseen koulutukseen on lisätty henkilöresursseja, muun muassa saamen kielten koulutusmääriä on lisätty. Tutkinto-opiskelija voi opiskella saamea perustasolta, jatkaa kielen opiskelua vieraana kielenä tai opiskella kieltä äidinkielenään.

Taulukko 25. Saamelaisalueen koulutuskeskuksen keskeiset tuotokset

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020 Toteuma	2021 Toteuma	2022 Toteuma
Opiskelijat			
Ammatillinen perustutkinto ja tutkinnonosien suorittajat	127	137	128
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot (v. 2019-20 sis.muu ammatillinen koulutus)	106	62	12
Muu koulutus			129
Työvoimakoulutus	3	3	0
Saamen kielen ja kulttuurin opetus, lukuvuosikoulutukset	31	32	49
Saamen kielen ja kulttuurin opetus, lyhytkoulutukset	302	326	666
Ammatillinen perustutkinto, tutkinnon osat, osaamispisteet	7 083	8 277	8 159
Opiskelijavuodet			
Ammatillinen perustutkinto	110	121	121
Työvoimakoulutus	1	0	0
Oppisopimuskoulutus (pt, at, eat)	3	5	6
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	7	6	5
Opiskelijatyöpäivät			
Saamen kielen ja kulttuurin lukuvuosikoulutukset (sis. media), opiskelijatyöpäivät	4 960	4 604	4 670
Pohjoissaame, tuntia			1 080
Koltansaame, tuntia			560
Inarinsaame, tuntia			1 080
Saamen kielen ja kulttuurin lyhytkoulutukset, opiskelijatyöpäivät	2 609	3 868	6 279
Pohjoissaame, tuntia			724
Koltansaame, tuntia			188
Inarinsaame, tuntia			120

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus (Meriturva)

Meriturva tuottaa merenkulun ammattilaisille, viranomaisille, merenkulkualan opiskelijoille, tuulivoima-alan henkilöstölle ja merellä toimiville muille sidosryhmille sekä lentävälle henkilöstölle laadukasta turvallisuuskoulutusta. Meriturva edistää samalla turvallisuutta ja vastuullisuutta yhteiskunnassamme ja kansainvälisestikin koulutusviennin kautta.

Koulutus täyttää koulutuksesta, pätevyyskirjoista ja vahdinpidosta annetut kansainväliset STCW (IMO Standards for Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers)- ja tuulivoima-alan GWO (Global Wind Organization)- vaatimukset sekä EU- ja kansalliset säädökset. Meriturva osallistuu alan tutkimus- ja kehityshankkeisiin, onnettomuustutkintaan (OTKES) sekä koulutusmenetelmien, toimialan operatiivisen toiminnan ja laiteympäristöjen turvallisuuden parantamiseen. Meriturvassa otetaan huomioon työelämän tarpeet ja tavoitteet sekä ajanmukaiset käsitykset oppimisesta. Koulutuksen vaikuttavuutta asiakkaiden turvallisuustason kehittymiseen mitataan organisaatiotason kyselyllä (miten koulutus hyödytti organisaation turvallisuutta) vuosittain. Vaikuttavuus on tunnustettua asiakkaiden toimesta ja tunnusluvuksi onkin vakiintunut noin 4,5.

Toinen näkökulma vaikuttavuuteen on **merenkulkuelinkeinon ja merellisten viranomaisten toiminnan turvaaminen** tuottamalla koulutusta pätevyyksien saamiseen ja ylläpitämiseen kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tavalla. ISO 9001:2015-, STCW- ja GWO- auditoituina oppilaitoksena Meriturva varmistaa merenkulkuhenkilöstön, lentävän henkilöstön ja tuulivoima-alan tarvitseman turvallisuuskoulutuksen saatavuuden maassamme. Meriturva on Suomessa ainut GWO Sea Survival- koulutusta tarjoava toimija. GWO-koulutus on kansainvälistä ja mahdollistaa ulkomaisten asiakkaiden tulon kursseille. Numeerisesti vaikuttavuutta arvioidaan koulutettujen kokonaismäärällä. Arvioinnissa voi painottaa koulutettujen ammattilaisten ja ammattiin opiskelevien määriä. Koulutettu henkilö, erityisesti ammattilainen, parantaa yleistä turvallisuutta hyödyntäessään koulutuksessa saamiaan oppeja työssään. Kurssien välillä on eroja kohderyhmien, kurssien keston ja oppisisältöjen osalta, joten tilasto on yksinkertaistettu väline tarkastella vaikuttavuutta. Yleensä sisällöltään ja järjestelyiltään vaativammat kurssit ovat oppilasmääriltään pienempiä.

Vuosittain tehtävässä ulkoisessa ISO 9001:2015- laatuauditoinnissa ja kolmen vuoden välein tehtävässä uudelleen-sertifioinnissa (seuraava 12/2023) käydään läpi ja arvioidaan kuluneen vuoden aikana kerätty asiakaspalaute ja sen mukaiset kehittämistoimet. Viiden vuoden välein tehtävässä STCW-auditoinnissa (seuraava 2026) tarkastellaan laadunhallinnan toimivuutta STCW-standardin näkökulmasta. Lisäksi Traficom hyväksyy koulutusohjelmat ja auditoi koulutusympäristöt. Meriturvan kaikki mitattavat tuotokset ovat palautuneet korona-pandemiaa edeltävälle tasolle, jopa sen ylikin.

Taulukko 26. Meriturvan suoritteet

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020 Toteuma	2021 Toteuma	2022 Toteuma
Kursseja	289	423	418
Kurssipäiviä	439	612	628
Koulutettuja	3 067	4 664	4 537
Koulutettavapäiviä	4 792	6 673	6 755

Valtion koulukotikoulu

Valtion koulukotien toiminta perustuu Lakiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) alaisista lastensuojeluyksiköistä (1379/2010). Koulukotitoiminnan tulosohtauksesta vastaa THL:n Valtion palvelut osasto ja perusopetuksen järjestämisen osalta Opetushallitus. Valtakunnallisina sijaishuollon ja perusopetuksen palveluntuottajina koulukotiyksiköiden tehtävänä on vaativimman lastensuojelun asiakasryhmän kasvattaminen, hoitaminen ja opettaminen. Koulukotien perusopetuksen tavoitteena on, että peruskoulun päättötodistuksen saavat kaikki ne nuoret, joiden kohdalla se on tavoitteena – tässä on kyse keskeisestä koulukotien vahvuustekijästä.

Oppilasmäärä on laskenut viimeisen neljän vuoden aikana, koska oppilaiden haasteiden lisääntymisen myötä erityistason osastohoidosta (6 paikkaiset osastot) on siirrytty vaativaan hoitoon tai erityisohjauksen osastoihin (4 paikkaiset osastot). Tämä on vähentänyt oppilaspaikkoja. Yhä useampi oppilas on perusopetuksen päättövaiheessa tullessaan Valtion koulukotiin. Vuoden 2022 alussa yli 17-vuotiaiden osuus oli edelleen korkea. Osa osallistui lisäopetukseen ja osa aikuisten perusopetukseen. Kesäkuussa vahvistettu lainsäädäntömuutos yli 17-vuotiaille antoi mahdollisuuden jatkaa perusopetus loppuun lasten perusopetuksessa.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUV) opetuksen järjestämislupa myönnettiin Valtion koulukotien koulukotiin. TUV-opetuksessa aloitti 21 oppilasta syyslukukauden 2022 alussa, tämä oli 22 % koko oppilasmäärästä. Oppilaiden haasteet ovat vuoden aikana painottuneet vakaviin toiminnanohjauksellisiin ongelmiin, epäsuunnolliseen koulunkäyntiin, keskittymisvaikeuksiin, päihteiden käyttöön sekä väkivaltaisuuteen. Koulukotisijoituksen syitä tilastotiin asiakirjojen perusteella niin, että yhden sijoituksen syynä saattoi olla useita eri tekijöitä.

Vuoden 2022 aikana Valtion koulukodeissa sijoitettuna olleiden nuorten sijoituksen taustasyinä oli kirjattu eniten muiden (kuin alkoholin) päihteiden käyttö tai sen epäily, psyykkinen oireilu ja mielenterveysongelmat, karkailu, väkivaltainen käyttäytyminen ja rikollisuus ja rikollinen elämäntapa. Lähes jokainen oppilas saa erityistä tukea vahvan tuen tarpeen vuoksi. Keväällä 2022 tehtiin lapsivaikutusten arviointi koulun erilaisista opetusmuodoista ja tämän myötä lisättiin joustavia opetusjärjestelyjä, laaja-alaista erityisopetusta sekä joustavia ryhmittelyjä lukuvuoden alkuun lisärahoituksen turvin. Kouluihin kiinnittymistä pyritään tukemaan päivitetyn kiusaamisen, väkivallan, syrjinnän sekä häirinnän vastaisen suunnitelman avulla. Koulunkäytökyvyn tukemisen mallia kehitettiin koulukotikontekstiin moniammatillisesti.

Taulukko 27. Valtion koulukotikoulun tuotokset

PERUSOPETUS	2020	2021	2022
Toiminnan laajuus/Tuotokset	Toteuma	Toteuma	Toteuma
Oppilasmäärä	103	98	97
Tytöt	42	39	37
Pojat	61	59	60
Ruotsinkieliset oppilaat	3,5	4	4
Vieraskieliset oppilaat	7,5	10	10
Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat (erityisen tuen päätös)	103	83	96
Tehostetun tuen piirissä olevat oppilaat			
Vuosiluokkien 1-6. oppilaat	3,5	1	5
Vuosiluokan 7. oppilaat	14,5	16	17
Vuosiluokan 8. oppilaat	29,5	27	31
Vuosiluokan 9. oppilaat	45,5	39	27
Lisäopetuksen/TUVAn oppilaat	10	9	18
Aikuisten perusopetus		6	0,5
Opetushenkilöstö/oppilas	0,47	0,51	0,59
Oppilaskohtaisten opetustuntien määrä (opetustunnit/oppilas)	276,5	289	300
Opetusryhmän keskimääräinen koko	4,47	4,17	3,8
Koulupäivien määrä	186	194	188

Eurooppa-koulut

Toimintavuonna on hoidettu toimielinten kokoukset, säädösten edellyttämät opettajien tarkastukset, lähetettävien opettajien rekrytoinnit sekä heidän koulutuksensa. Eurooppa-koulujen johtotehtävissä on tällä hetkellä yksi suomalainen apulaisrehtorin tehtävässä ja yksi henkilö avustavan apulaisrehtorin tehtävässä. Delegaatio on neuvotellut Luxemburgissa suomenkielisen kieliosaston tulevaisuudesta vähenevän oppilasmäärän kasvattamiseksi sekä Brysselissä kuullut niin opettajia kuin vanhempia Brysselin eri koulujen kieliosastojen sijoittelusta ennen johtokunnan joulukuussa 2022 tekemää päätöstä. Suomalaisten oppilaiden määrä on laskenut 24 %:a vuodesta 2018. Laskua selittäviä ilmeisimpiä syitä on kaksi: pitkään EU-viroissa olevilla virkamiehillä ei ole enää kouluikäisiä lapsia, ja toisaalta myös suomalaisia on nykyisin vähemmän EU-tehtävissä.

Taulukko 28. Eurooppa-koulujen tuotokset

Toiminnan laajuus/Tuotokset	2020	2021	2022
	Toteuma	Toteuma	Toteuma
Kouluja	13	13	13
Opettajat	27	27	27
Apulaisrehtorit ja muu johto	2	2	2
Suomalaisia oppilaita	493	401	398
Oppilaita yhteensä	27 708	28 278	28 765
European Baccalaureate -ylioppilastutkinnon suorittaneita			
Suomenkielisten kieliosastojen oppilaat	46	49	36
Tutkinnon suorittaneita yhteensä	2 238	2 359	2 391
Keskimääräinen päättöarvosana (max 100)			
Suomenkielisten kieliosastojen oppilaat	80	77	82
Kaikki tutkintoon osallistuneet yhteensä	80	78	77
Järjestelmään akkreditoituja kansallisia kouluja (mm. Helsingin Eurooppalainen koulu)	20	20	22

1.6.4 Opetushallituksen erillisyksiköiden keskeiset tuotokset

Jatkuvan oppisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA)

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus on uusi viranomainen, joka edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Laki Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta (682/2021) tuli voimaan 1.9.2021. Palvelukeskuksen ohjauksesta vastaavat yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö. Toimintaa ohjaa myös Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden neuvosto, jonka jäsenistöön kuuluvat keskeisten ministeriöiden ja työelämäjärjestöjen edustajat. Toiminta käynnistyi vuoden 2021 lokakuussa, mutta pääosa henkilöstöstä aloitti palvelukeskuksessa tammi-helmikuussa 2022.

Palvelukeskuksen tehtävänä on toimialaansa liittyen

- tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen ja koordinointi
- osaamis- ja työvoimatarpeen ennakointitiedon analysointi ja tulkinta
- erityisesti työssä oleville ja työvoiman ulkopuolella oleville suunnatun ja muuta julkisesti tuettua koulutustarjontaa täydentävän koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden rahoittaminen
- alueellisten ja muiden yhteistyöverkostojen tuki ja vaikuttavuuden edistäminen.

Koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden rahoittaminen ja vaikuttavuus

Rahoitusinstrumentteina palvelukeskuksella on käytössä valtionavustukset sekä hankinta. Rahoituksen painopisteet on asetettu työelämän tarpeiden pohjalta. Kaikki rahoitushaut on suunniteltu kiinteässä yhteistyössä työelämäjärjestöjen kanssa.

Vuonna 2022 palvelukeskus toteutti:

- kuusi valtionavustusprosessia, joilla rahoitettiin yli 170 eri hanketta
- kolme laajaa osaamispalveluiden kilpailutusta, joista kaksi energiateknologiaan liittyvään koulutukseen sekä yksi kaupan alalle
- Hakevan toiminnan pilotin, johon kytkeytyy laajaa tutkimus- ja selvitystoimintaa
- työnjohdon lyhytkoulutuksen alueellisen pilotin maatalouden kausityöhön.

Rahoitettavat osaamispalvelut ovat pääosin käynnistyneet syksyn 2022 aikana, ja niiden toteuttamisaikataulut päättyvät vuoden 2024 loppuun mennessä. Vuoden 2022 rahoituksella toteutettavilla osaamispalveluilla tavoitellaan suunnitelmien mukaan kokonaisuudessaan yhteensä noin 17 000 henkilöä. Koulutukset ovat tutkinnon osia tai sitä lyhyempiä kokonaisuuksia ja työn ohessa suoritettavia.

Taulukko 29. JOTPA:n vuonna 2022 rahoitetut valtionavustukset ja hankinnat

	Myönnetty rahoitus /hankinnan arvo (€)	Tavoiteltu opis- kelijamäärä	€/ Opiskelija
Valtionavustukset:			
Koronapandemian lyhyt- ja pitkäaikaisvaikutusten hoito	6 233 600	2 888	2 158,4
Täydentävät ja pätevöittävät opinnot SOTE- ja VAKA-aloilla	3 317 800	392	8 463,8
Digitalisaation ja vihreän siirtymän edistäminen	6 297 000	4 644	1 387,3
Ylitarjonta- ja rakennemuutosalat	8 314 900	4 217	1 971,8
Hoiva-avustajat	5 438 100	1 086	5 007,5
Vihreän siirtymän tukeminen (kone-, metalli-, kuljetus- ja logistiikka-alat)	3 862 500	997	3 874,1
Hankinnat:			
Työnjohtajien lyhytkoulutus	158 100	51	3 162,0
Hakevan toiminnan pilotti	2 300 000	1 200*	
Digitaalinen ja monikanavainen kauppa	2 000 000	900	45**
Energiantuotannon rakennemuutos: Vetytalous	3 500 000***	470****	
Energiantuotannon rakennemuutos: Akkuteollisuus	2 000 000***	320****	

*Ryhmäohjaustilaisuuksien määrä työpaikoilla. Jokaisessa vähintään yksi vain perusasteen koulutuksen varassa oleva osallistuja.

**hinta per 27 opiskelijatyötuntia (keskimäärin)

***hankinnan sopimukset tammikuussa 2023

**** tavoiteltu opiskelijamäärä tarjouspyynnössä

Palvelukeskuksen vaikuttavuuden seurantajärjestelmän kehittäminen on aloitettu loppuvuonna 2022. Seurantajärjestelmä otetaan käyttöön alkuvuoden 2023 aikana. Palvelukeskuksen myöntämän rahoituksen vaikuttavuutta ja tulosperusteisuutta on kuitenkin varmistettu jo valtionavustuspäätöksissä ja hankintojen sopimusehdoissa.

Valtionavustuksissa vaikuttavuus on otettu huomioon seuraavasti:

- Rahoitettavan osaamispalvelun edellytyksenä on erikseen todennettu ja osoitettu työelämän osaamistarve.
- Tavoitellusta opiskelijamäärästä tulee saavuttaa vähintään 75 %. Muutoin rahoitusta tulee palauttaa siltä osin kuin avustusta ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaisesti.
- Osa avustushauista on kohdennettu koulutuksessa aliedustetuille ryhmille, joita ovat esimerkiksi vain perusasteen tai yleissivistävän koulutuksen varassa olevat sekä ikääntyneet ja maahanmuuttajataustaiset henkilöt.

Hankinnoissa vaikuttavuus on otettu huomioon tulosperusteisuuteen nojautuvissa sopimusehdoissa sekä esimerkiksi hyödyntämällä kannustinjärjestelmää osana rahoitusta seuraavasti:

- Rahoitus maksetaan toteutuneen koulutuksen mukaan (opiskelijamäärä, opintosuoritusten määrä).
- Käytetään kannustinta, kun tavoitellaan vaikeasti palveluihin osallistuvia ryhmiä.

Hakevan toiminnan pilotti

Palvelukeskus on käynnistänyt tutkimuskokonaisuuden, jossa selvitetään, voiko koulutustietoa jakamalla ja työpaikoilla tapahtuvilla ryhmäohjauksilla lisätä pelkän perusasteen varassa olevien osallistumista koulutukseen. Tutkimuskokonaisuus koostuu kahdesta satunnaistetusta kenttäkokeesta: 1) hakevan toiminnan pilotista sekä 2) kirje-postikokeilusta. Tutkimuksen toteuttavat Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla, työn ja talouden tutkimuslaitos, Labore sekä Työterveyslaitos.

Palvelukeskus on kilpailuttanut hakevan toiminnan pilotin toteutukseen palveluntarjoajat, jotka kontaktoivat yrityksiä ja pitävät niissä ryhmäohjauksia. Ryhmäohjauksia pidetään yhteensä vähintään 1 200 kappaletta pienissä yrityksissä ympäri Suomea. Jokaiseen ohjaukseen tulee osallistua vähintään yksi pelkän perusasteen varassa oleva. Tutkimuskokonaisuuteen liittyvä kirje-postikokeilu toteutetaan alkuvuonna 2023.

Ennakoinnin raportointijärjestelmä

Palvelukeskus kehittää vuosina 2022–2024 uudenlaisen työvoima- ja osaamistarpeiden ennakointitiedon analytiikkajärjestelmän ja tietopalvelun EU:n elpymis- ja palautumisvälineen rahoituksella (RRF). Ennakoinnin tietotalustan perustana on asiakaslähtöinen, oikea-aikainen ja luotettava osaamisen ennakointitieto, jossa lyhyen ja keskipitkän aikavälin osaamisen ennakointitietoa on yhdisteltävissä ja skaalattavissa niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Palvelu tarjoaa täsmätietoa osaamistarpeiden muutoksesta myös toimialoittain.

Palvelun valmistelu käynnistyi vuonna 2022 yhteistyössä sidosryhmien kanssa, jolloin kartoitettiin asiakastarpeet ja tiedon käyttötilanteet, määriteltiin tärkeimmät käyttötapaukset, laadittiin datastrategia ja kilpailutettiin analytiikkajärjestelmän ja tietopalvelun teknisen toteutuksen toimittajat. Ohjelmointikehitys alkaa tammikuussa 2023 ja ensimmäiset raportit julkaistaan palvelukeskuksen Osaamistarvekompassi.fi -palvelussa syksyn 2023 aikana.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

Karvin tavoitteena on tuottaa luotettavaa kansallista arviointitietoa, osaamista ja ymmärrystä koulutuksesta ja sen laadusta. Karvin arviointitiedolla kehitetään suomalaista varhaiskasvatusta, koulutusta ja koulutusjärjestelmää. Strategian tavoitteena on ohjata kansallisen arviointitoiminnan vaikuttavuutta ja kehittää arviointikeskuksen asemaa luotettavana, asiantuntevana ja avoimena arviointitiedon tuottajana Suomessa. Arviointitoiminnan vaikuttavuustavoitteet liittyvät oppimisen ja osaamisen kehittämiseen, yhdenvertaisuuden edistämiseen, koulutusjärjestelmän toimivuuden lisäämiseen ja jatkuvan kehittämisen tukemiseen. Karvi tuottaa koulutuksen tilaa kuvaavia yhteenvetoja, synteesejä ja lausuntoja koulutuspoliittisessa keskustelussa ja päätöksenteossa hyödynnettäväksi. Vuonna 2022 koulutusjärjestelmätasojen synteisien painopisteinä olivat koulutuksen tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja osallisuus sekä koulutuksen jatkuvan kehittämisen ja laadunhallinnan tukeminen. Vuonna 2022 käynnistettiin vuosien 2024–2027 arviointisuunnitelman valmistelu ja Karvin strategian uudistaminen.

Taulukko 30. Karvin toiminnan tunnusluvut

Tuottavuus ja vaikuttavuus	2020	2021	2022
Valmistuneet arvioinnit (kpl)	16	25	26
Kaikki käynnissä olleet arvioinnit (kpl)	41	60	59
Julkaisujen määrä Karvin julkaisusarjoissa	38	60	34
Julkaisut ja artikkelit muissa kuin Karvin julkaisusarjoissa	42	33	13
Lausunnot		21	25
Järjestetyt tilaisuudet, seminaarit ja konferenssit - tilaisuuksien osallistujamäärä yhteensä	45 3657	95 5490	165 5949
Arviointeihin osallistuneiden koulutuksen/opetuksen/varhaiskasvatuksen järjestäjien, oppilaitosten ja korkeakoulujen määrä	3767	4040	3331

Toimintaan käytetyt voimavarat	2020	2021	2022
Henkilöstövoimavarat (HTV)	53	54	53
Arviointiryhmien jäsenten/ulkopuolisten asiantuntijoiden yhteismäärä	209	270	192

Toiminnan taloudellisuus	2020	2021	2022
Kustannukset / Käynnissä olleiden arviointien ja auditoitien määrä	129 773 €	84 770 €	85 161 €
Kokonaiskustannukset (netto)	5 320 700 €	5 086 216 €	5 024 490 €

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian keskeiset tavoitteet vuodelle 2022 olivat ylioppilastutkinnon toimeenpano sekä siihen liittyvät kehittämistoimet.

Koronatilanne edellytti lautakunnalta tiivistä yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä korkeakoulujen opiskelijavalintaa koordinoivan verkoston kanssa. Lautakunta antoi lukioille ohjeita koejärjestelyistä ja kokelaille ilmoittautumisen mitätöimisen hakemisesta esimerkiksi flunssaoireiden vuoksi.

Ylioppilastutkinnosta annetun lainsäädännön toimeenpano tapahtui vuosina 2019–2022. Keväällä 2022 tai sen jälkeen tutkinnon aloittavien kokelaiden tulee suorittaa vähintään viisi koetta, joista yksi on äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Vuonna 2022 uuden tutkintorakenteen mukaisen tutkinnon suoritti vasta noin 1 070 ylioppilasta eli alle 4 % kaikista vuoden 2022 ylioppilaista.

Oppivelvollisuuslain muutosten toimeenpano tapahtuu vuosina 2021–2025. Oppivelvollisuuden piirissä oleva kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen ja niiden hylättyjen arvosanojen uusimiseen. Maksuttomuus koskee pääasiassa niitä opiskelijoita, jotka aloittavat lukion syksyllä 2021 tai myöhemmin. Maksuttomien ilmoittautumisten toteuttaminen on edellyttänyt tiivistä yhteistyötä Opetushallituksen ja lukiodien kanssa. Kevään 2022 tutkinnossa maksuttomia ilmoittautumisia oli 10 ja syksyllä 52, mutta vuonna 2023 pääosa ilmoittautumisista on maksuttomia.

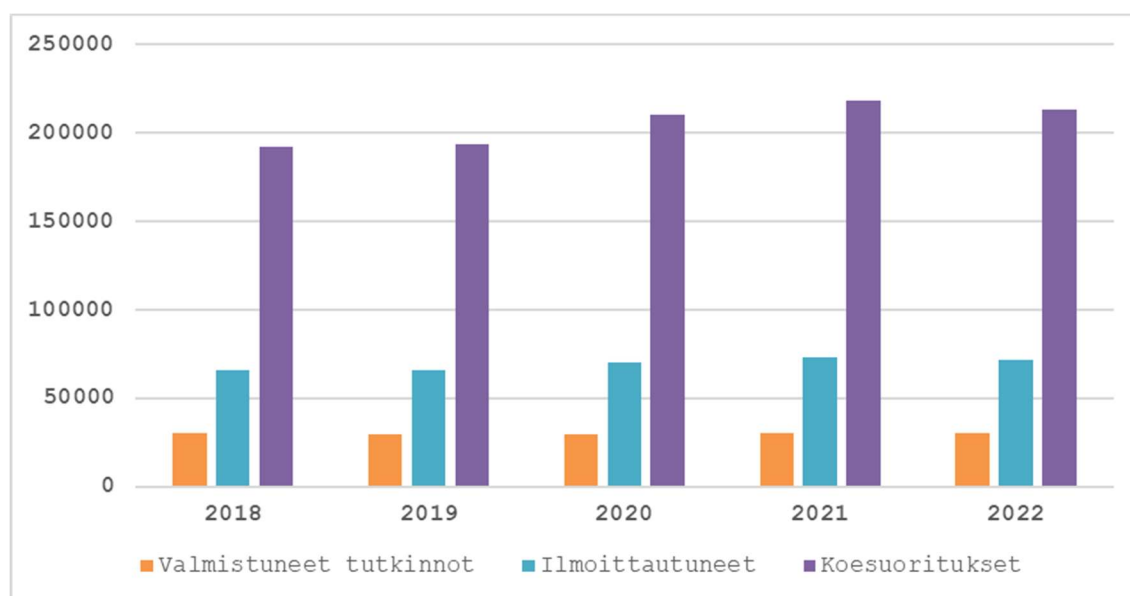
Ylioppilastutkinnon toimeenpano ja kehittäminen katetaan kokelailta perittävillä maksuilla sekä valtion talousarviossa osoitetuilla määrärahoilla. Oppivelvollisuuden laajentamisesta johtuva maksuttomuus ei vielä 2022 juurikaan vaikuttanut tutkintomaksuista saataviin tuottoihin. Ylioppilastutkinnosta perittäviä maksuja muutettiin syksyn tutkinnosta alkaen niin, että kiinteästä perusmaksusta luovuttiin ja koekohtainen maksu nostettiin 28 eurosta 34 euroon. Muita julkisoikeudellisia tuottoja olivat oikaisuvaatimusten käsittelystä perittävät maksut.

Liiketaloudellisia tuottoja saatiin lähinnä ylioppilastutkintotodistusten jäljennöksistä ja käänöstodistuksista. Näiden tuottojen osuus on hieman laskenut edellisvuosista.

Oheisesta taulukosta ja kuvasta käyvät ilmi valmistuneet tutkinnot, ilmoittautuneiden eri henkilöiden määrä ja koesuoritusten määrä vuosittain. Ylioppilastutkinnon saa vuosittain valmiiksi noin 30 000 henkilöä. Ikäluokan koko ja opiskelijoiden sijoittuminen lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä vaikuttavat valmiiden tutkintojen määrään. Hyväksytyjen tutkintojen laskentatapa muuttui 1.8.2019 lakimuutoksen johdosta. Ylioppilaskokeisiin ilmoittautuu vuosittain noin 70 000 eri henkilöä. Osa kokelaista osallistuu kokeisiin sekä syksyn että kevään tutkinnossa. Ylioppilastutkinnon kokeita suoritetaan noin 200 000 vuosittain. Koesuoritusten määrä on ollut viime vuosina kasvussa, mutta kasvu on taittunut.

Taulukko 31. YTL valmistuneet tutkinnot, ilmoittautuneet ja koesuoritukset

	2018	2019	2020	2021	2022
Valmistuneet tutkinnot	30 365	29 078	29 371	29 808	30 264
Ilmoittautuneet	65 961	65 584	70 048	72 640	71 659
Koesuoritukset	192 134	193 264	210 513	218 124	212 855

Kuva 8. YTL valmistuneet tutkinnot, ilmoittautuneet ja koesuoritukset vuosina 2018–2022

Ylioppilastutkintolautakunta järjestää kaksi kertaa vuodessa 42 koetta. Matematiikan, reaaliaineiden ja vieraiden kielten kokeet järjestetään suomeksi ja ruotsiksi. Taulukosta käy ilmi, kuinka monta koesuoritusta eri aineissa ja oppimäärissä on vuosittain tehty.

Taulukko 32. YTL koesuoritukset tutkinnon kokeissa

	2018	2019	2020	2021	2022
Biologia	9173	10727	12084	13229	11675
Elämäkatsomustieto	184	224	307	387	448
Englanti, lyhyt	825	970	1242	1556	1893
Englanti, pitkä	37043	38010	39834	42089	40564
Espanja, lyhyt	896	823	920	856	748
Espanja, pitkä	64	55	104	100	102
Ev.lut. uskonto	1737	1859	2687	3528	3873
Filosofia	1411	1957	1943	2008	2118
Fysiikka	7157	7723	9963	10643	9969
Historia	6074	6696	7556	8280	8655
Inarinsaame, lyhyt	1	5	1	3	1
Italia, lyhyt	114	82	94	92	90
Kemia	7652	7910	9984	10062	9261
Koltansaame, lyhyt	1	13	.	.	.
Latina, lyhyt	28	36	31	26	24
Latina, laajempi	3	7	4	3	3
Maantiede	3773	4458	4578	4670	4579
Matematiikka, lyhyt	17298	12552	15656	16660	17347
Matematiikka, pitkä	13154	13170	15992	16530	16220
Ortodoksinen uskonto	18	19	27	35	41
Pohjoissaame, lyhyt	3	5	3	4	4
Portugali, lyhyt	24	21	22	13	10
Psykologia	7785	8565	9396	9929	9974
Ranska, lyhyt	961	838	755	660	689
Ranska, pitkä	271	287	336	298	283
Ruotsi toisena kielenä	35	24	30	19	22
Ruotsi, keskipitkä	13687	14037	13718	12761	11390
Ruotsi, pitkä	1615	1588	1447	1420	1249
Saksa, lyhyt	1502	1627	1560	1391	1321
Saksa, pitkä	486	446	487	445	444
Suomi toisena kielenä	1489	1584	2001	2133	2216
Suomi, keskipitkä	588	618	639	805	715
Suomi, pitkä	1952	1914	1811	1833	1691
Terveystieto	11381	9707	8678	8708	8527
Venäjä, lyhyt	623	504	392	421	415
Venäjä, pitkä	405	443	538	549	593
Yhteiskuntaoppi	9610	10646	9733	9198	9202
Äidinkieli, inarinsaame	.	.	3	.	1
Äidinkieli, pohjoissaame	5	12	6	6	13
Äidinkieli, ruotsi	2503	2396	2578	2610	2659
Äidinkieli, suomi	30603	30706	33373	34164	33826
Yhteensä	192134	193264	210513	218124	212855

1.7 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Konsernitavoitteiden mukaisesti Opetushallitus kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Opetushallitus kehittää toimintakulttuuriaan ja organisaatiotaan tukemaan laadukasta vaikutustavoitteiden toteuttamista.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja kolmatta vuotta jatkunut koronapandemia kuormittivat viraston henkisiä voimavaroja monella tapaa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan kuormitti osaa henkilöstöä lisääntyneiden työtehtävien myötä. Sota saattoi myös nousta huolenaiheeksi ihmisten mielessä, vaikka se ei liittynyt työtehtäviin. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen vaikutukset henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin tunnistettiin ja huomioitiin osana esihenkilötyötä ja työyhteisön tukemista. Etätyösuosituksista luovuttiin kevään 2022 aikana ja henkilöstö siirtyi hybridityöhön, mikä vaikuttaa jäävän vakiintuneeksi työnteon muodoksi. Koronapandemia ja etätyö vauhdittivat edelleen digitaaliseen työhön siirtymistä ja asetti vaatimuksia digiosaamisen vahvistamiselle.

Koronapandemia ja etätyö toivat edellisvuoden tapaan oman erityispiirteensä työyhteisön toimintakykyyn ja työskentelyolosuhteisiin. Paluu läsnätyöhön sujui hallitusti, vaikkakin etätyö on edelleen läsnätyötä yleisempää. Hybridityöhön siirtyminen haastoi pohtimaan ja uudistamaan esihenkilötyötä, etä- ja lähityön yhteensovittamista ja pelisääntöjä, erilaisten digivalmiuksien vahvistamista.

Syksyn 2022 aikana keskusteltiin läsnä- ja etätyön periaatteista sekä muistutettiin työaikaohjeiden noudattamisesta. Esihenkilöitä kannustettiin säännölliseen yhteydenpitoon oman henkilöstönsä kanssa. Työyhteisön yhteisöllisyyden tukemiseksi ja yhteisten käytäntöjen sopimiseksi yksiköissä on keskusteltu toiveista ja tarpeista läsnä- ja etätyöhön liittyen. Yhteisöllisyyttä tuettiin mm. yksiköiden ja päätoimintojen yhteisillä virkistyspäivillä sekä pikkujouluilla.

Henkilöstöjohtamista ja siihen liittyvää HTV-ennakointia on kehitetty mm. HR-kumppanuutta vahvistamalla ja panostamalla entistä suunnitelmallisempaan resurssitarpeiden ennakointiin päätoimintojen kanssa. Resurssisuunnittelun tukena tarvittavaa raportointia on kehitetty siten, että HTV-määrät ja talouden resurssit on yhä reaaliaikaisemmin tiedossa.

Henkilöstöjohtamisen kehittämistyötä on tehty Hyvä työpaikka -ohjelmassa asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Vuoden 2022 aikana muotoiltiin yhdessä henkilöstön kanssa esihenkilön huoneentaulu, joka on tällä hetkellä pilot-tivaiheessa. Sen tarkoituksena on kirkastaa esihenkilötyön tavoitteita ja sisältöä Opetushallituksessa ja toimia esihenkilötyön palvelulupauksena. Johtamiseen ja esihenkilötyöhön kohdistuvien odotusten ohella on tarve puhua myös työyhteisötaidoista. Tästä syystä työn alla on myös työntekijän huoneentaulu.

Oppimisen foorumin tapaamisia jatkettiin vuoden 2022 aikana. Foorumi kokoontui 1–2 kertaa kuukaudessa ja tavoitti entistä laajemmin henkilöstöä. Foorumi toimii koko henkilöstön yhteisenä keskustelufoorumina, tavoitteenaan avoimen ja ketterän toimintakulttuurin edistäminen. Foorumin teemat valikoituivat henkilöstön ehdotuksista ja puhujiksi kutsuttiin asiantuntijoita sekä viraston ulkopuolelta että sisältä. Foorumin teemat käsittelivät mm. vaikuttavuustavoitteita, tulevaisuuteen suuntaavia aiheita ja tuoreita tutkimustuloksia. Aikamme akuutit kriisit heijastuivat myös käsiteltyihin aiheisiin, kuten Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja koronapandemia.

Henkilöstökoulutuksen teemoja valmentavan ja oppivan työotteen lisäksi olivat datan hyödyntäminen ja analytiikka, hybridityö, itsensä johtaminen ja ajanhallinta, ketterät menetelmät ja Product Owner ICT-kehitystyön tukena sekä hyvä virkakieli. Useamman vuoden tauon jälkeen käynnistettiin taas Mentorointi-ohjelma yhteistyössä Suomen Akatemian kanssa. Lisäksi kaikille oli asetettu Osaavan kehittymistavoitteeksi eOppivan tietosuoja- ja tietoturvakurssien suorittaminen. Henkilöstökoulutuksen järjestämisessä palattiin osittain läsnätilaisuuksiin, mutta verkko-tilaisuudet olivat edelleen pääasiallinen järjestämisen muoto.

Vuoden 2022 aikana Opetushallitus toteutti kielikoulutuspalvelujen hankinnan yhteistyössä viiden muun OKM:n hallinnonalan viraston (Suomen Akatemia, Museovirasto, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Taiteen edistämiskeskus ja Kansallinen audiovisuaalinen instituutti) kanssa. Hankinnan tavoitteena oli tarjota virastojen johtamis- ja esihenkilötehtävissä, asiantuntija-, asiakaspalvelu- sekä avustavissa tehtävissä toimiville henkilöille vaativuudeltaan eritasoisia ruotsin ja englannin sekä vähäisemmässä määrin myös muiden kielten koulutusta. Yhteiset kielikoulutukset käynnistyvät vuoden 2023 alussa.

Digitaalisiin työkaluihin ja järjestelmiin perustuva yhteydenpito ja työskentely korosti henkilöstön digiosaamisen tarvetta. Sitä tuettiin muun muassa Digituki-alustalla, jossa on lyhyitä videomuotoista koulutuspaketteja Opetushallituksen digitaalisen työskentelyn ympäristöistä ja ohjelmista. Alustan palveluja käytettiin ahkerasti. Eniten käyn-
tejä sisältäneet sisällöt ovat Microsoft 365 ja Teamsia koskevat tukivideot, neuvotteluhuonetekniikka-video sekä Howspacen eri teemat. Lisäksi henkilöstöä kannustettiin kehittämään digitaalisten työkalujen hallintaa eOppivan kurssien avulla.

1.7.1 Henkilöstön määrä ja rakenne

Taulukko 33. Henkisten voimavarojen hallinta (Opetushallitus virasto)

Mittari	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 toteuma	2022 tavoite
Henkilötyövuodet (perustoimintamenot, htv)	307	318	339	327
Henkilötyövuodet (muut momentit)	35	40	41	
Työtyytyväisyysindeksi (VM Baro)	3,4	3,5	3,6	3,6
Sairauspoissaolot (pv/htv)	4,7	4,6	9,5	6,0
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	1	0,4	0,6	3
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)	3,3	3,3	3,5	3,6
Tilat (tilatehokkuus m ² /hlö)	22,1	15,4	15,4	15,4
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	tietoa ei saatavilla	12,4*	13*	30
Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari (onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuun- nitelmat sekä konkreettiset toimet)	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Kestävää kehitystä koskeva mittari (konkreettiset toimet)	ei	ei	ei	ei
Digitaalisuutta koskeva mittari (konkreettiset toi- met)	kyllä	ei	ei	ei

* Hansel-yhteishankintojen osuus (%) kaikista hankinnoista (pl. valtion sisäiset)

Vuonna 2022 viraston henkilötyövuosien määrä oli 380,5. Niistä toimintamenoilta palkattu yht. 339,4 htv. Luvut eivät sisällä ulkomaan lehtoreita 12,6 htv. Tulossopimuksessa asetettu HTV-tavoite koskee perustoimintamenoja, joten mittariston toteumia on tarkistettu tältä osin. Perustoimintamenojen osalta htv-tavoite on ylittynyt 13 htv. Ylitys on muodostunut mm. FinCeedin perustamisesta (3,6 htv) ja kansallisten asiantuntijoiden rekrytoinnista (n. 1,5 htv) sekä EU4Skills (n. 3,6 htv) ja työelämätoimikunnan sihteereistä (n. 4 htv). Lisäksi EU:n solidaarisuusjoukoissa 2 htv.

Henkilöstökulujen sekä lomapalkkavelan kasvuun vaikuttavat mm. Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskusten sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen, jotka perustettiin vuoden 2021 syksyllä, rekrytointien loppuun saattaminen. Vuonna 2022 lomapalkkavelkaa on kerryttänyt myös pitämättömien lomapäivien määrän nousu, koska samaan aikaan osaa henkilöstöä on työllistänyt koronatilanne ja Ukrainan sotatilanne. Työaika-pankkisaldoihin määriin on vuoden 2022 aikana kiinnitetty erityistä huomiota ja pyydetty niiden poispitämiseksi suunnitelmia, sillä osalla henkilöstöllä työaikaliukumat ja työaika-pankkivapaat ovat kasvaneet usean vuoden aikana. Lomapäiviä on rahaksi vaihtanut 33 henkilöä.

Sairauspoissaolojen määrä henkilötyövuotta kohden (9,5) on kaksinkertaistunut edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2021 aikana päättynyt laaja etätyö on osaltaan vaikuttanut sairauspoissaolojen kasvuun edelleen vuoden 2022 aikana. Työn kuormittavuus on näkynyt jossain määrin pitkissä poissaoloissa.

Koulutuspäivien tavoite (3,0 pv/hlö) ei ole toteutunut kahtena vuonna peräkkäin. Siihen on vaikuttanut mm. koronatilanne ja sen myötä muuttuneet toiminta- ja työskentelytavat. Oppiminen tapahtuu yhä enemmän työn arjessa eikä varsinaisilla koulutuspäivillä. Kaikkia arjessa tapahtuvia oppimisen hetkiä ei henkilöstön parissa mielletä varsinaisiksi koulutuksiksi, ja sen vuoksi kaikki eivät koulutuksiin osallistumisia ole kirjanneet Kieku-järjestelmään. Kulu-neena vuonna on työmäärä ollut isolla osalla henkilöstöä hyvin suuri, eikä kouluttautumiseen ja oppimiseen ole pystytty varamaan riittävästi aikaa.

1.7.2 Työtyytyväisyys, työhyvinvointi ja työsuojelu

VMBaro-kyselyn (29.8.-9.9.2022) tulosten perusteella työtyytyväisyys parani kaikilla VMbaron osa-alueilla. Työtyytyväisyys oli yhteensä 3,64, (vuonna 2021:3,52). Työtyytyväisyyden myönteinen kehitys oli huomion arvoista, sillä Työterveyslaitoksen [Miten Suomi voi - tutkimuksen](#) mukaan suomalaisten työhyvinvointi oli osin heikentynyt verrattuna koronaa edeltäneeseen tilanteeseen ja vuoteen 2021.

Opetushallituksen työtyytyväisyys lähestyy valtion keskiarvoa ja joiltakin osin se on jo ylitetty (työn sisältö ja vaikutusmahdollisuudet, työ- ja toimintaympäristö ja palkkaus). Positiivisen kehityksen taustalla ovat viime vuosien isot kehittämishankkeet; työympäristöhanke, palkkausjärjestelmän uudistaminen ja keväällä 2022 toteutettu organisaation tasapainottaminen, jonka yhtenä tavoitteena oli mahdollistaa laadukas esihenkilötyö yksikkökojoja pienentämällä. Erityisen ilahduttavaa on, että Oma työ -indeksissä (työn mielenkiintoisuus ja haastavuus, motivoituminen ja innostuminen, mahdollisuus uuden oppimiseen ja uudistumiseen sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön) Opetushallitus on noussut valtion keskiarvon yläpuolelle.

Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet siihen olivat aikaisempien vuosien tapaan selkeitä voimavaroja. Niitä olivat myös oikeudenmukainen kohtelu lähiesihenkilön ja työtovereiden osalta. Vahvuuksia olivat myös työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen sekä sitoutuminen työnantajan tavoitteisiin. Esimiestyö -indeksi parani edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 3,85 (vuonna 2021: 3,75). VMbaro-kyselyn tuottama johtajuusindeksi (3,5) lähestyy myös tavoitetta (3,6).

Johtotiimi oli valinnut kehittämisen painopisteiksi vuodelle 2022 kolme teemaa: johtaminen ja esihenkilötyö, epäasiallinen käytös ja häirintä sekä työhyvinvointi. Työtyytyväisyyden positiivisesta kehityksestä huolimatta VMBaron tuloksissa ei ollut kaikilla osa-alueilla tapahtunut toivottua muutosta. Esihenkilötyön tulokset olivat jo erittäin hyviä. Luottamus johdon toimintaan on kasvanut, mutta arvioissa oli suurta hajontaa. Henkilöstön arvioinneissa omasta työhyvinvoinnista oli hajontaa työntekijöiden ja toimintayksiköiden välillä. Epäasiallisen kohtelun ja häirinnän nollatoleranssitavoitteen mukaisessa työssä saatiin aikaan jonkin verran myönteistä kehitystä.

Vuoden 2021 VMbaro-tulosten käsittelyssä keväällä 2022 kokeiltiin uutta toimintatapaa, jossa tuloksia analysoitiin yhteistyössä henkilöstön kanssa. Viisikko-ryhmään kutsuttiin henkilöstöjärjestöjen, työsuojelun, johtotiimin ja HR:n

edustajia. Uudenlainen yhteistyö koettiin onnistuneeksi. Viisikko perehtyi kehittämisen kohteiksi nimettyjen kolmen teeman VMbaro-avovastauksiin ja järjesti henkilöstön keskustelutilaisuuksia kehittämisideoiden ja -ratkaisujen löytämiseksi. Henkilöstölle järjestetyt keskustelutilaisuudet tuottivat monipuolista näkemystä ja auttoivat tunnistamaan konkreettisia kehittämistarpeita. Henkilöstön esittämien toiveiden pohjalta muotoiltiin uudet ajanhallinta- ja kokouskäytännöt, jotka otettiin käyttöön kevään 2022 aikana. Ne kannustavat oman työn ja siihen liittyvän ajan hallintaan. Kokouskäytännöissä kiinnitettiin huomiota kokousten tavoitteellisuuteen ja käsiteltävien asioiden valintaan, jotta kokous olisi yhteisen ajankäytön kannalta hyödyllinen. Lisäksi henkilöstön keskustelutilaisuuksissa esiin nousseiden tarpeiden pohjalta muotoiltiin esihenkilön ja työntekijän huoneentaulut. Psykologisen turvallisuuden edistämiseksi kerrattiin turvallisemman tilan periaatteet ja tavoitteeksi asetettiin, että kokoukset, kaikki tilaisuudet ja vuorovaikutustilanteet ovat turvallisia.

Syksyllä 2022 toteutettiin työpaikkaselvitys, joka kattoi työhön ja työoloihin liittyvät voimavarat ja kuormitustekijät (työn fyysiset ja ergonomiset tekijät sekä psyykkiset ja sosiaaliset tekijät). Jatkotoimenpiteitä edellyttäviksi osaluokiksi (riskitaso 3) tunnistettiin työmäärä ja työtahti, työn hallinta sekä epäasiallinen kohtelu ja häirintä. Selvityksen tulokset esiteltiin henkilöstölle ja esihenkilöille marraskuussa.

Työpaikkaselvityksessä tunnistettujen kuormitustekijöiden hallintatoimenpiteitä aloitettiin edistämään osana työn riskien arviointia, toteutus käynnistettiin syksyllä 2022. Marras-joulukuussa järjestettiin työpajat, joihin kutsuttiin osallistujat kustakin Opetushallituksen päätoiminnoista ja erillisyyksiköistä. Työpajojen tavoitteena oli tunnistaa keskeisimmät työn vaara- ja kuormitustekijät. Työskentely jatkuu yksikkötasolla alkuvuonna 2023, jolloin valitaan työn keskeisimmät vaara- ja kuormitustekijät, arvioidaan riskit ja suunnitellaan hallintatoimenpiteet merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue toteutti Opetushallitusta ja kaikkia erillisyyksiköitä koskevan työsuojelutarkastuksen joulukuussa 2022. Tarkastuksella käsitellyt teemat keskittyivät työn vaarojen arviointiin ja selvittämiseen, psykososiaalisen kuormituksen, häirintään ja epäasialliseen kohteluun, työpaikkaselvitykseen sekä liukuvaan työaikaan. Ennen työsuojelutarkastusta toteutettiin henkilöstölle suunnattu psykososiaalisen kuormituksen kysely. Kyselyn tuloksissa oli jonkin verran vaihtelua päätoiminnoittain ja erillisyyksiköiden välillä. Liialliseksi koettu työmäärä suhteessa työaikaan, tehtäväkuvuihin tai vastuisiin liittyvät epäselvyydet, usean asian tekeminen samanaikaisesti, työyhteisön sosiaalinen toimivuus, hallitsematon tietotulva tai liiallinen tietomäärä sekä epärealistiset tai kohtuuttomiksi koetut tavoitteet nousivat esiin keskeisinä haitallista kuormitusta tuottavina tekijöinä. Tarkastuskertomuksen edellyttämien toimenpiteiden edistäminen jatkuu vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä.

Vuonna 2022 tuotettiin ja julkaistiin henkilöstölle suunnattu toimintaohje, jonka avulla voidaan puuttua ja ennaltaehkäistä virkamieheen kohdistuvaa vihapuhetta ja maalittamista. Lisäksi julkaistiin toimintaohje uhkaavia tilanteita varten. Opetushallituksen esihenkilöiden ja henkilöstön lisäksi myös valtion oppilaitosten johdolle järjestettiin ohjeiden käyttöä koskevaa koulutusta.

1.7.3 Toimitilat

Opetushallituksen uusi, valtion työympäristökonseptin mukainen monitilaratkaisu Hakaniemenranta 6:ssa (HAKA6) valmistui heinäkuussa 2021. Kaikkiaan kolme vuotta kestänyt hanke eteni ja toteutui suunnitellusti. Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia ja Karvi muuttivat uusittuihin tiloihin keväällä 2021. Varsinaiset uusien tilojen tupaantulaitiset pidettiin toukokuussa 2022. Toimitilojen uudistaminen vähensi Opetushallituksen ja sen erillisyyksiköiden toimitilojen neliömäärää 30 %. HAKA6:n tilatehokkuus on remontin jälkeen 15,4 m²/HTV.

HAKA6:n uuden työympäristön yhteiskäyttöisyysaste oli mitoitettu maltillisesti 70 prosenttiin. Koronapandemian jälkeen muuttuneet työnteon tavat ovat osin muodostuneet pysyviksi, joka tarkoittaa että hybridi- ja etätöitä teh-

dään edelleen hyvin paljon ja toimistolle tullaan yhteisöllisyyttä ja asiakastyötä tukeviin tilanteisiin kuten yksikkökokouksiin asiakastapaamisiin, neuvotteluihin ja suunnitteluhetkiin. Vuonna 2022 isoin tarve toimitilojen osalta on ollut riittävän isot neuvottelutilat yhteisiä kokoontumisia varten.

HAKA6:n toimitilojen käyttöastetta mitattiin syyskuussa 2022 Senaatin toimesta, sen mukaan työtilojen ja työpis-teiden käyttöasteet olivat n. 15 %. Käyttöastemittauksen perusteella laskettu tilatehokkuus on 91m²/htv. Alhaisen käyttöasteen ja nousevien vuokratustannusten vuoksi Opetushallitus teki marraskuussa 2022 Senaatille muutos-esityksen HAKA6:n vuokrasopimukseen, jonka tavoitteena on luopua 2B-siivestä ja 5. kerroksesta viimeistään mar-raskuussa 2023. Kyseisistä tiloista luopumalla saavutettaisiin n. 650 000 euron vuotuiset säästöt ja saavutettaisiin valtion toimitilatehokkuustavoite 10m²/htv. Opetushallitus tulee seuraamaan, millaiseksi tilojen käyttöaste aset-tuu ja arviomaan, onko tilojen mitoitusta ja yhteiskäyttöisyydestä edelleen perusteltua tarkentaa. Tarkastelun lähtökohtiin vaikuttaa myös valtion toimitilastrategia ja OKM:n hallinnonalan konsernin kehittämishanke. Opetus-hallitus on toimittanut Senaatille toimitilastrategian toimintasuunnitelman ensimmäisen version, jota täydenne-tään tarvittaessa kevään 2023 aikana.

Karvista seitsemän henkilöä toimii Jyväskylässä yhteiskäyttötiloissa muiden virastojen kanssa. Jyväskylän toimitilo-jen osalta Senaatti on ilmoittanut yhteiskäyttötilojen kehittämishankkeesta, jonka suunnittelu aloitetaan kevään 2023 aikana ja toteutetaan vuoden 2024 aikana. Hankkeen tarkempi aikataulu ja laajuus täsmentyvät keväällä 2023. Lisäksi Opetushallituksen kuuden henkilön toimipiste on Tampereen yliopistolta vuokratuissa tiloissa.

1.8 Tilinpäätösanalyysi

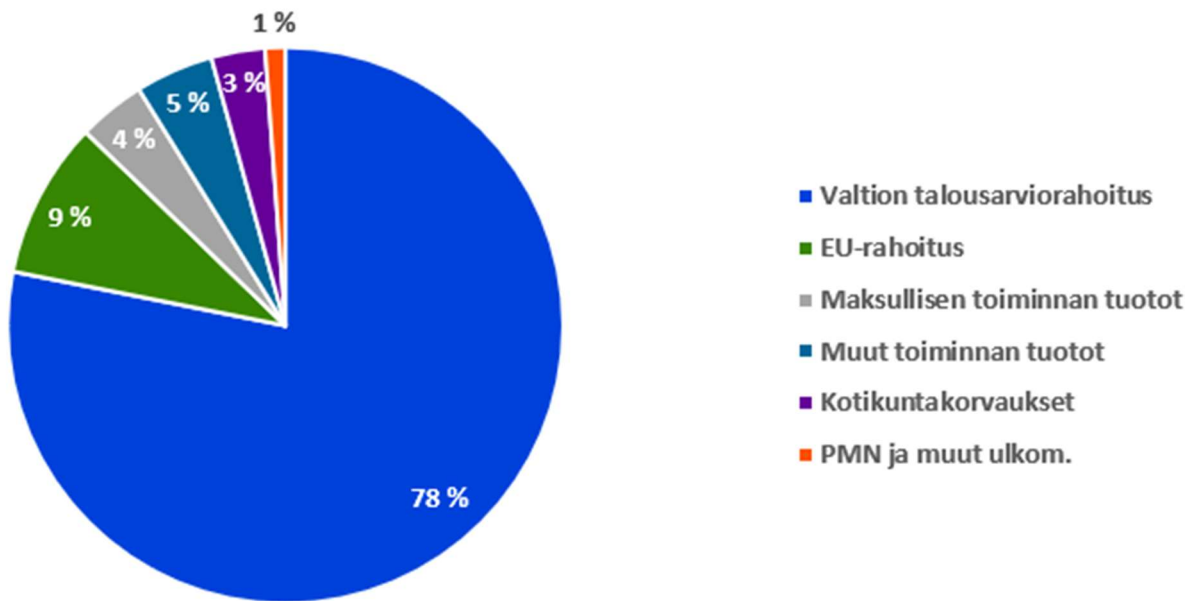
Tilinpäätösanalyysi laskelmineen kattaa koko Opetushallituksen kirjanpitoyksikön, sisältäen myös valtion oppilai-tokset.

1.8.1 Rahoituksen rakenne

Opetushallituksen kirjanpitoyksikön kokonaistalous vuonna 2022 oli yhteensä 436,2 milj. euroa. Talousarvion kautta kirjanpitoyksiköllä oli käytössään määrärahoja 340,7 milj. euroa (sisältää vuodelta 2021 siirtyneet talousar-viotilien siirtomäärärahat 98,7 milj. euroa). EU-rahoitusta saatiin käyttöön 39,8 milj. euroa sekä valtion yleissivistä-vien oppilaitosten toimintaan kotikuntakorvauksia 13,6 milj. euroa. Maksullisesta toiminnasta ja sen muutoksista on raportoitu luvussa 1.5.2. Talousarviorahoitusta oli kaikkiaan 78 prosenttia ja muuta ulkopuolista rahoitusta 13 prosenttia (EU, kotikunta ja PMN). Siirtomenoja Opetushallitus maksoi yli 181 milj. euroa eli noin 41 prosenttia koko taloudesta.

Taulukko 34. Opetushallituksen (kirjanpitoyksikön) rahoituksen rakenteen muutos

Rahoituksen rakenne (kpy) miljoonaa euroa	Muutos					
	2022	2021	2020	2019	2021-2022	Muutos %
Valtion talousarviorahoitus	340,72	284,99	261,74	308,96	55,73	19,6 %
EU-rahoitus	39,78	27,04	38,43	39,25	12,74	47,1 %
Maksullisen toiminnan tuotot	17,11	17,9	14,95	16,63	-0,79	-4,4 %
Muut toiminnan tuotot	19,82	14,29	28,22	13,43	5,53	38,7 %
Kotikuntakorvaukset	13,64	13,27	12,58	12,40	0,37	2,8 %
PMN ja muut ulkom.	5,1	3,82	5,19	4,56	1,28	33,5 %
Yhteensä	436,17	361,31	361,11	395,23	74,86	20,7 %

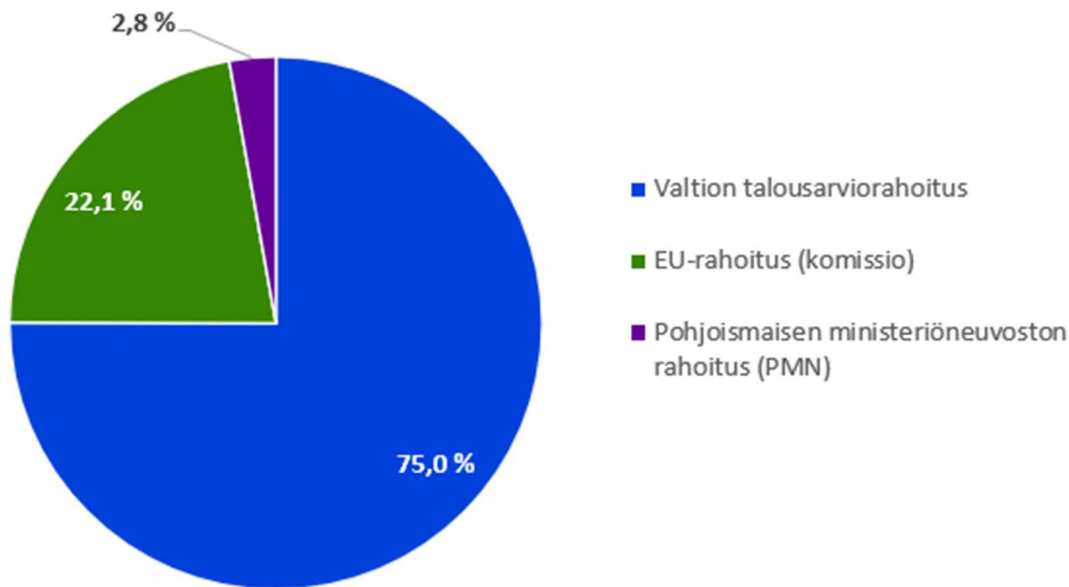
Kuva 9. Opetushallituksen (kirjanpitoyksikön) rahoitus vuonna 2022

1.8.2 Siirtomenojen rahoituslähteet ja kohdistuminen tuensaajittain

Siirtomenojen osalta valtion talousarviorahoitus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna (53,8 milj. euroa) mm. koronapandemian johdosta aiheutuneiden tukitoimien jatkumisen vuoksi. Yhtenä osatekijänä nousuun vaikutti myös Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen jakamat uudet valtionavustukset. EU-rahoitus kasvoi samoin 12,7 milj. euroa liikkuvuuden elpymisen johdosta.

Taulukko 35. Opetushallituksen (kirjanpitoyksikön) siirtomenot rahoituslähteittäin

Rahoituslähde (siirtomenot)	2022	2021	2020	2019	Muutos 2021-2022	Muutos %
Valtion talousarviorahoitus	136 094 889	82 322 789	125 905 895	143 972 737	53 772 101	65,3 %
EU-rahoitus (komissio)	40 149 611	27 445 859	38 898 299	39 810 438	12 703 752	46,3 %
Pohjoismaisen ministeriönevoston rahoitus (PMN)	5 098 714	3 822 582	5 060 921	4 698 520	1 276 132	33,4 %
Muu rahoitus (Business Finland)	0	0	56 400	129 300	0	0,0 %
Yhteensä	181 343 214	113 591 229	169 921 515	188 610 995	67 751 984	59,6 %

Kuva 10. Opetushallituksen (kirjanpitoyksikön) siirtomenot rahoituslähteittäin 2022

Vuoden 2022 avustus- ja apurahapäätösten lukumäärä oli 5 034 (2021 4 264 kpl).

Alla oleva taulukosta käy ilmi maksettujen siirtomenojen kohdistuminen tuensaajittain vuonna 2022.

Taulukko 36. Opetushallituksen (kirjanpitoyksikön) siirtomenot tuensaajittain

Käyttötalouden kulujen jakautuminen (LKP)	2022	Osuus prosentteina
Valtionavustukset käyttötalous, paikallishallinto p. Hy	110 168 929	60,8 %
Valtionavustukset käyttötalous, yliopistot	30 014 389	16,6 %
Valtionavustukset käyttötalous, voittoa tavoittele	29 087 109	16,0 %
Valtionavustukset käyttötalous, elinkeinoelämä	6 214 085	3,4 %
Siirtotalouden kulut käyttötalous, EU jäsenvaltiot	2 974 677	1,6 %
Valtionavustukset käyttötalous, kotitaloudet	736 668	0,4 %
Siirtotalouden kulut käyttötalous, ulkomaat	1 132 073	0,6 %
Muut siirtotalouden kulut käyttötalous, valtionhal	1 015 284	0,6 %
Yhteensä	181 343 214	100 %

1.8.3 Talousarvion toteutuminen

Opetushallitukselle myönnettiin vuoden 2022 valtion talousarviossa kaiken kaikkiaan n. 253,5 milj. euroa. Lisäksi tilikaudella oli käytettävissä siirtyneitä määrärahoja n. 98,7 milj. euroa (28 % määrärahoista), jolloin käytettävissä oli yhteensä 352 milj. euroa tilikauden menoihin. Määrärahojen kokonaiskäyttö oli 200,8 milj. euroa. Siirtomäärärahakanta väheni kokonaisuudessaan edellisvuodesta 28,7 milj. euroa. Vuodelle 2023 siirtyi yhteensä 70 milj. euroa, josta Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen osuus on 46 %. Käytettävissä olevista arviomäärärahoista, joita oli 54,7 milj. euroa, jäi käyttämättä 1,5 milj. euroa. Käyttämättä jääneitä siirtyneitä määrärahoja, joita ei voitu enää siirtää vuodelle 2023, peruutettiin yhteensä yli 16 milj. euroa. Siirrettyjen määrärahojen peruutusten kasvuun vaikutti oleellisesti Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta momentilta 29.01.04.2. tehdyt peruutukset. IV lisätalousarvion uudelleen budjetoinnin yhteydessä

peruutettiin 13,8 milj. euroa ja käyttämättä jäänyt 1,7 milj. euroa peruutettiin käyttöajan päätyttyä. Muut siirrettyjen määrärahojen peruutukset olivat 0,5 milj. euroa.

Vuoden 2022 talousarviossa nettotutettaviin talousarviotileihin esitetty bruttotuloarvio oli 84,8 milj. euroa, tilikauden toteumaksi kertyi 93,2 milj. euroa.

Opetushallitus virastolla oli vuoden 2021 talousarviossa osoitettuja toimintamenoja käytettävissään 64,3 milj. euroa ja lisäksi siirtyneitä määrärahoja 12,9 milj. euroa, yht. 77,2 milj. euroa. Vuodelle 2023 siirtyi 10,8 milj. euroa. Opetushallituksen perustoimintaan tarkoitettuja perustoimintamenoja siirtyi 3,9 milj. euroa. Muilta toimintamomentin alajaottelun kohdista siirtyi vuodelle 2023 yhteensä 6,9 milj. euroa.

Valtion oppilaitosten toimintamenojen kokonaiskäyttö oli 54,3 milj. euroa ylitti 4 milj. eurolla vuotuisen talousarvion määrärahan (50,3 milj. euroa). Tästä syystä oppilaitosten siirtomäärärahakanta supistui vastaavalla summalla. Vuodelle 2023 siirtyi 11,2 milj. euroa.

1.8.4 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

Opetushallitus kirjanpitoyksikön toiminnan tuotot olivat vuonna 2022 yhteensä 36,9 milj. euroa. Nousua edelliseen vuoteen oli noin 4,7 milj. euroa. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuottoja oli 46,3 % (17,1 milj. euroa), josta julkisoikeudellisen toiminnan tuotot olivat 10,4 milj. euroa. Opetushallituksen (virasto) maksullisen liiketoiminnan volyymi oli noin 3,3 milj. euroa ja julkisoikeudellisen volyymi 0,6 milj. euroa. Muut toiminnan tuotot olivat 19,2 milj. euroa, joka kertyi pääosin yhteistoiminnan kustannusten korvauksista (3,5 milj. euroa) ja yhteisrahoitteesta toiminnasta (7,5 milj. euroa).

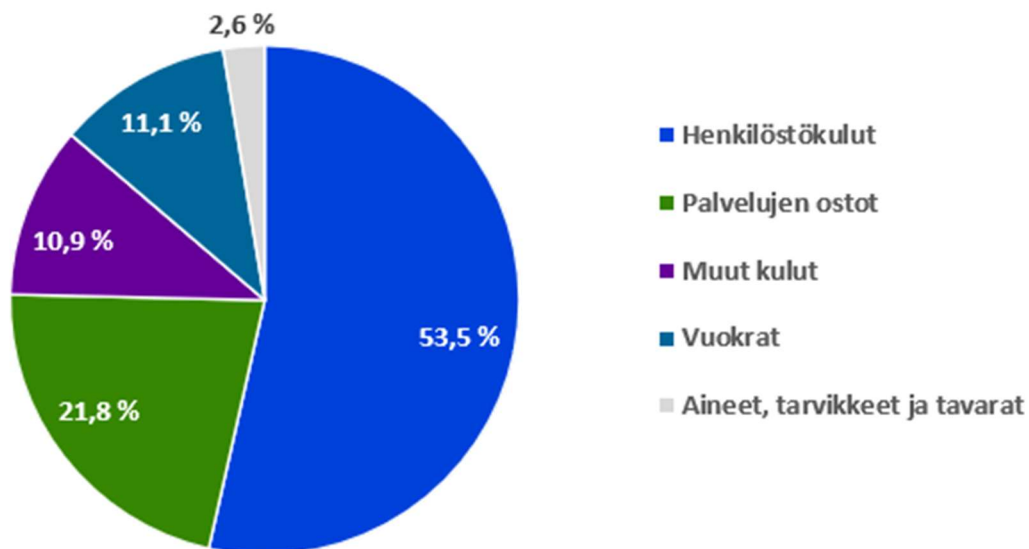
Toiminnan kulut

Koko kirjanpitoyksikön toiminnan kulut olivat tilinpäätösvuonna yhteensä 162,9 milj. euroa. Toiminnan kuluista 53,5 prosenttia muodostuu henkilöstökuluista, noin 87 milj. euroa, josta Opetushallituksen (virasto, sisältäen erillisyksiköt) osuus on 39 milj. euroa. Palvelujen ostot olivat toiseksi suurin kuluerä 21,8 prosentin osuudella (35,5 milj. euroa) ja erilaisiin vuokramenoihin käytettiin 11,1 prosenttia kuluista, yht. 18,1 milj. euroa. Kulujen kasvuun vaikuttaa yleinen hintatason nousu. Tästä Opetushallituksen (virasto) osuus on 2,4 milj. euroa. Muut kulut, 17,7 milj. euroa, sisältävät Kopiosto ry:lle ja APFI ry:lle maksetut käyttöoikeuskorvausmaksut 14,7 milj. euroa.

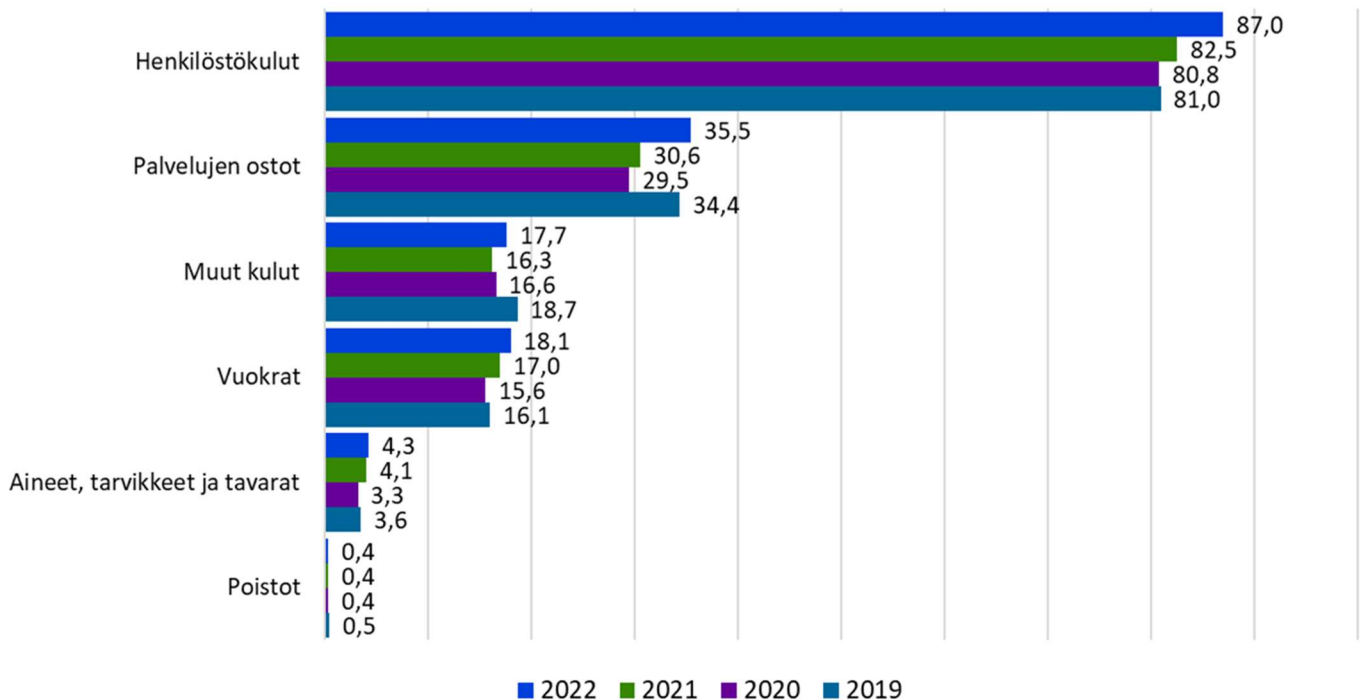
Alla olevassa taulukossa ei ole otettu huomioon valmisteveraston muutosta.

Taulukko 37. Toiminnan kulut

Toiminnan kulut (1 000 euroa)	2022	2021	2020	2019	Muutos	
					2021-2022	Muutos %
Henkilöstökulut	86 978	82 543	80 778	80 963	4 435	5,4 %
Palvelujen ostot	35 468	30 614	29 509	34 385	4 854	15,9 %
Muut kulut	17 694	16 275	16 634	18 697	1 419	8,7 %
Vuokrat	18 071	17 007	15 590	16 053	1 064	6,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 268	4 097	3 256	3 555	171	4,2 %
Poistot	407	400	426	475	7	1,8 %
Yhteensä	162 886	150 936	146 193	154 128	11 950	7,9 %

Kuva 11. Toiminnan kulujen jakauma vuonna 2022

Kuva 12. Toiminnan kulujen jakauma vuosina 2019–2022 (milj. euroa)

Rahoitustuotot, siirtotalouden tuotot ja kulut

Rahoitustuotot (0,3 milj. euroa) koostuvat pääosin valtionavustusten takaisinperintöjen koroista sekä saldolisten pankkitilien koroista. Siirtotalouden tuotot olivat vuonna 2022 yhteensä 58,5 milj. euroa. Tuotot paikallishallinnolta, 13,6 milj. euroa, koostuivat suurimmaksi osaksi valtion oppilaitoksille maksetuista oppilaiden kotikuntakorvauksista. Tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä 39,8 milj. euroa, koostuu Erasmus+ ja European Solidarity Corps (ESC) -apurahaohjelmien sekä Euroopan unionin muihin ohjelmiin saatavasta rahoituksesta. Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta, 5,1 milj. euroa, koostuu Pohjoismaiden ministeriöneuvoston (PMN) myöntämästä rahoituksesta.

Opetushallitus maksoi valtionavustuksia ja apurahoja vuonna 2022 yhteensä 181,3 milj. euroa. Valtionavustusten omaehtoisia palautuksia oli 4,43 milj. euroa ja takaisin perintöjä 114 284 euroa. Kv.-toiminnan apurahapalautuksia eri pankkitileille kertyi 11,4 milj. euroa.

1.8.5 Tase

Opetushallitus kirjanpitoyksikön taseen loppusumma vuonna 2022 oli 138,7 milj. euroa. Suurin muutos käyttöomaisuudessa ja pitkävaikutteisissa sijoituksissa oli muissa pitkävaikutteisissa menoissa (0,2 milj. euroa). Muutos johtuu itse valmistetuista ja teetetyistä tietojärjestelmistä. Käyttöomaisuuden muut suuret erät olivat rakennukset (0,7 milj. euroa) ja koneet ja laitteet (0,7 milj. euroa).

Vaihto-omaisuus, 0,7 milj. euroa, muodostuu pääosin Opetushallituksen kustantamista oppikirjoista ja muista koulutusmateriaaleista.

Lyhytaikaiset saamiset olivat yhteensä 5,1 milj. euroa. Siirtotalouden vastikkeettomiin tuottoihin liittyvät saamiset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 4,5 milj. euroa. Myyntisaamiset sen sijaan nousivat edelliseen vuoteen

verrattuna (2,4 milj. euroa) ollen yhteensä 4,3 milj. euroa. Myyntisaamisten kasvu johtui valtion sisäisestä laskutuksesta, jota tilinpäätösaikataulu ohjaa. Siirtosaamiset olivat yhteensä 293 000 euroa.

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat olivat vuonna 2022 yhteensä 50,1 milj. euroa. Muut pankkitilit, 45,7 milj. euroa, koostuu Opetushallituksen ns. saldollisista pankkitileistä, joilta maksetaan EU-rahoitteisiin apurahaohjelmiin sekä PMN:n ohjelmiin liittyviä apurahoja ja avustuksia.

Muut rahat ja pankkisaamiset, 4,4 milj. euroa, koostuu pääosin Valteri-koulun Skillan toimipisteen rahastoiduista testamentteilla saadusta varoista 4,0 milj. euroa. Valteri-koulun Onervan ja Mikaelin toimipisteillä oli pienempiä rahastoituja varoja yhteensä lähes 0,4 milj. euroa.

Lyhytaikaiset velat olivat tilikauden päätyessä yhteensä 73,1 milj. euroa. Suurin osa, 49,5 milj. euroa, koostuu pääosin saatuihin ennakoihin kirjatuista EU- ja PMN- rahoitteisten apurahaohjelmien rahoituksesta. Siirtovelat, 13,1 milj. euroa, koostuu koko kirjanpitoyksikön lomapalkkavelasta 12,6 milj. euroa sekä muista siirtoveloista 475 000 euroa.

1.9 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Opetushallituksen johto vastaa talousarvioasetuksen 69 §:n mukaan siitä, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen, viraston vastattavana ja välitettävänä olevien varojen hoidon sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Opetushallituksen johto on arvioinut viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä kehittämistarpeita. Arvioinnissa on hyödynnetty vuonna 2022 tehtyä riskiarviointia sekä Opetushallituksen henkilöstölle teetettyä kyselyä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta, joka perustuu valtiovarain controller -toiminnon suositusten mukaiseen sisäisen valvonnan arviointikehikkoon. Lisäksi sisäisen valvonnan tilan arvioinnissa on hyödynnetty ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen raportteja, kuten esimerkiksi EU:n pilariarviointin esiselvityksen raporttia. Opetushallituksen riskienhallintaa kehitetään jatkuvasti, ja tavoitteena on, että se on proaktiivista ja osa jatkuvaa toimintaa. Edellisen vuoden tavoin myös vuonna 2022 riskienkäsittelysuunnitelmat käytiin yksikkökohtaisesti läpi, päivitettiin ja niistä koottiin koko organisaation kattava riskianalyysi, joka toteutettiin dynaamisena raporttina. Raportti on koko henkilöstön saatavilla Opetushallituksen intrassa.

Arviointien perusteella Opetushallitukseen kohdistuvat olennaisimmat riskit ovat:

1. Voimavaroihin liittyvät riskit: henkilöstöresurssien riittävyys, henkilöstön työhyvinvointi, jaksaminen sekä osaaminen ja sen ennakointi
2. Tietoon, tietoturvaan ja -järjestelmiin liittyvät riskit
3. Toimintaympäristöön liittyvät riskit

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan henkilöstökyselyn perusteella keskeisimmiksi Opetushallituksen vahvuuksiksi tunnistettiin hallinnollisten ohjeiden ajantasaisuus ja noudattaminen, vaikutustavoitteiden, yksikön tavoitteiden sekä yksikön tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintakeinojen tunnistaminen sekä sidosryhmäyhteistyö. Kehittämiskohteiksi tunnistettiin henkilöstöresurssien riittävyys ja osaaminen sekä näiden tarpeiden määrittely ja ennakointi, työajanseurannan luotettavuus, avainhenkilöityminen sekä toiminnan ja hankkeiden tavoitteiden konkreettinen mittaaminen.

Merkittävin riski Opetushallituksen toimintaedellytyksille on perustoiminnan henkilöstöresursseihin varattu vajaa rahoitustaso tulevaisuudessa, samaan aikaan jatkuvasti laajentuvat uudet vastuut ja odotukset sekä kirjanpitoyksikön monimuotoistuminen. Haasteena on erityisesti Opetushallitukselle nopealla aikataululla osoitetut uudet

tehtävät, kuten hankkeet, joiden toteuttamiseksi ei ole varattu henkilötövuosiin rahoitusta. Useassa yhteydessä todettu perustoimintamenoissa oleva rakenteellinen alijäämä vaikuttaa Opetushallituksen pidemmän aikavälin suunnitteluun sekä henkilöstön jaksamiseen. Uupumiseen ja jaksamiseen liittyvät riskit ovat merkittävät henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn sekä arviointi- ja vahvistuslausumaa varten tehdyn henkilöstökyselyn perusteella. Kyse-lyiden perusteella Opetushallitus on ryhtynyt toimiin myös muin keinoin, kuten systemaattisella työaikasaldojen purkamisella ja lisäämällä henkilöstöjohtamiseen sekä työnantajan työsuojeluvastuuksiin liittyvien teemojen käsittelyä. Esihenkilöille ja lähityöyhteisöille on hankittu ulkopuolista työnohjauksellista ja valmennuksellista tukea erilaisten haastavien henkilöstöjohtamisen tilanteiden ratkomiseksi ja työyhteisöjen sosiaalisen toimivuuden parantamiseksi. Työhyvinvointi- ja työsuojelutoiminnan tavoitteena on siirtää painopistettä reagoivasta työstä ennaltaehkäisevään työhön. Tavoitteena on myös jatkaa vuonna 2023 Opetushallituksen toiminnan selkeyttämistä, esimerkiksi kuvaamalla systemaattisesti Opetushallituksen prosessit sekä vastuut ja roolit. Myös osaamisen ennakkointia on käynnistetty mm. toimintasuunnitelmien laadinnan yhteydessä.

Tietoon, tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvät riskit ovat läsnä edelleen varsin vakiintuneen hybridityöskentelyn myötä. Opetushallituksessa tähän teemaan tunnistetut riskit liittyvät organisaation käytäntöihin ja prosesseihin, ulkopuolisten hallintoimien järjestelmien toimivuuteen sekä henkilöstön osaamiseen. Vuonna 2022 IT-toimintojen sisäisen tarkastuksen kohteeksi valittiin Opetushallituksen tietoturvaprosessi. Tarkastuksessa käytiin läpi tietoturvan kokonaisprosessi sekä siihen liittyvät tietoturvan perusteet, johtaminen ja organisointi. Merkittävimmiksi kehittämiskohteiksi nousi mm. sirpaloituneet järjestelmäratkaisut ja -arkkitehtuuri, tietoturvariskien erillisen riskienhallintasuunnitelman puuttuminen, tietoturvan organisoinnin resurssit sekä Opetushallitus-tasaisen jatkuvuus-suunnitelman puutteellisuus. Tarkastusraportin suositusten perusteella tehtiin välittömiä toimia. Opetushallitus tarkensi kokonaisuudessaan roolejaan ja vastuitaan kriisitilanteessa toimimisessa kesällä 2022 perusteellisesti päivitetyn valmiussuunnitelman myötä. Tietoturvaan käytettäviä henkilöresursseja vahvistettiin loppuvuodesta 2022. Myös tietosuoja- ja tietoturvaosaamiseen panostettiin sisäisesti kuukausittain tarjolla olevien tietoturva- ja tietosuojakoulutusten muodossa sekä eOppivan tietoturva- ja tietosuojakursseilla, jotka asetettiin jokaiselle pakolliseksi tavoitteeksi suorittaa vuonna 2022. Lisäksi säännöllisenä valvontatoimenpiteenä Opetushallituksen hallintoimiin järjestelmiin tehdään säännöllisesti auditointeja, joiden perusteella järjestelmiä ja kontroleja kehitetään.

Kolmantena merkittävän teemana on sekä ulkoiseen että sisäiseen toimintaympäristöön ja niiden systemaattiseen analysointiin liittyvät riskit. Koronapandemia, joka on vaatinut organisaatioilta merkittävää muutostyökykyä, sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan erinäisine seurauksineen ovat osoittaneet myös ennakkoinnin tarpeen merkityksen. Etätyöskentelyyn siirtyminen vuonna 2020 on ollut yksi suurimpia myös Opetushallituksen toimintaympäristöön liittyviä muutoksia, joka näkyy edelleen hybridityön muodossa ja sen vaatimina tarpeina. Monihäiriötilanteen pitkittymisen, osittaisen arvaamattomuuden ja siitä irtaantumisen lisäksi muita ulkoiseen toimintaympäristöön liittyviä riskejä tunnistettiin esimerkiksi Opetushallituksen rooliin liittyen. Sisäisen toimintaympäristön tunnistettuihin riskeihin vastasi maaliskuussa 2022 valmistunut organisaation tasapainottaminen, joka selkeytti Opetushallituksen rakennetta ja tasasi yksikkökojoja. Sisäisenä kehittämiskohteena tunnistettiin toiminnan ja hankkeiden tavoitteiden konkreettinen mittaaminen. Haasteena on ollut hankkeiden yhteisten toimintatapojen sekä kokonaiskuvan puuttuminen, johon Opetushallituksen käynnissä oleva kehittämistoiminnan johtamisen hanke vastaa. Sekä sisäiseen että ulkoiseen toimintaympäristöön tunnistetut riskit linkittyvät vahvasti myös henkilöstöresursoinnin vajaukseen – on olemassa riski, että suurempiin toimintaympäristön muutoksiin on vaikea vastata substanssialoilla, kun resurssit ovat niukat.

Arviointien perusteella Opetushallituksen sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on toiminnan laajuuteen nähden asianmukaisesti järjestetty. Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan toimivuudesta virastossa.

Kunkin valtion oppilaitoksen johto vastaa oman oppilaitoksensa osalta sisäisen valvonnan toimivuudesta ja on toteuttanut sisäisen valvonnan tilan arvioinnin valtiovarain controller -toiminnon arviointikehikon mukaisesti. Oppilaitoskohtaiset sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumat esitetään oppilaitosten tuloksellisuusraporteissa.

1.10 Arviointien tulokset

Edellisessä luvussa 1.9 kuvatun tietoturvaprosessin tarkastuksen lisäksi Opetushallituksessa tehtiin koko organisaation kattavina arviointina EU:n pilariarvioinnin esiselvitys sekä vaikuttavuustoiminnan ulkoinen arviointi.

Pilariarvioinnin esiselvitys oli laaja kokonaisuus ja sen tarkoituksena oli tehdä nykytila-analyysi ja selvittää, minkälaiset valmiudet Opetushallituksella on lähteä varsinaiseen EU-pilariarviointiin ja löytää mahdolliset kehityskohteet, jotka voisivat estää arvioinnissa hyväksytyksi tulemisen. Toimeksiannossa tehtiin kattava läpileikkaus Opetushallituksen toimintaan pilariarvioinnin metodologian perusteella ja haastatteluihin osallistui useita eri asiantuntijoita eri puolilta organisaatiota. Pilariarviointi kattoi alleen seuraavat osa-alueet: sisäinen valvonta, kirjanpito, riippumaton ulkoinen tarkastus, avustukset, hankinnat, henkilötietojen suojaaminen, sulkeminen rahoituksen ulkopuolelle sekä varojen saajia koskevien ja muiden tietojen julkaiseminen. Esiselvityksen perusteella Opetushallituksella ei havaittu olevan merkittäviä puutteita toiminnassaan. Kehittämiskohteet liittyivät mm. EU-vaatimusten mukaisiin sidonnaisuusilmoituksiin, hankkeiden riskienhallintaan ja tulosten mittaamiseen sekä prosessi- ja kontrolliympäristökuvausten puuttumiseen.

Opetushallituksen vaikuttavuustoiminnan ulkoisessa arvioinnissa selvitettiin, miten Opetushallitus on onnistunut vaikuttavuustyössä toteuttaessaan tulossopimusta, toteutuuko vaikuttavuustyö ja sen toimintamalli tavoitteiden mukaisesti, miten vaikuttavuus työ toimii osana johtamisjärjestelmää, miten vaikuttavuustyötä, sen seuranta ja arviointia tulisi kehittää sekä miten vaikuttavuusajattelua voisi vahvistaa Opetushallituksen toiminnassa. Arvioinnissa toteutettiin dokumenttianalyysin lisäksi yksilö- ja ryhmähaastatteluja, henkilöstö- ja sidosryhmäkyselyt sekä yhteiskehittämisen työpajat. Ulkoisen arvioinnin mukaan olemme onnistuneet määrittämään yhteiskunnallisesti tärkeät tavoitteet työllemme, kuten osaamistason nostaminen, oppijoiden hyvinvoinnin varmistaminen ja yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon vahvistaminen. Arvioinnin mukaan vaikuttavuustoiminta sopii hyvin tulossopimuksemme toimintamalliin, mutta tavoitteiden määrittelyssä, konkretisoinnissa ja mittaamisessa on haasteita, sillä mittarit eivät kokonaisuudessaan kuvasta Opetushallituksen roolia tavoitteen mukaisen toiminnan edistämässä. Mittarien täsmentämisen lisäksi kehittämistoimia tarvitaan muun muassa käsitteistön selkeyttämiseen, vaikuttavuustoiminnan johtamisen selkeytykseen sekä sidosryhmien osallistamiseen. Tämä on osittain seurausta esimerkiksi vaikuttavuustoimintaan liittyvistä useista samantyyppisistä käsitteistä, joita on tulkittu käytännössä eri tavoin. Positiivisina havaintoina todettiin mm., että vaikuttavuustoiminta huomioi yhteiskunnan kehitystä ja muutosta aikaisempia toimintamalleja vahvemmin ja linkitys yhteiskunnallisiin haasteisiin on lisännyt henkilöstön motivaatiota.

1.11 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.11.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Opetushallitus maksoi vuonna 2016 valtionavustusta 40 000 euroa yhdistysmuotoiselle avustuksensaajalle, joka sittemmin laiminlöi hankkeen raportoinnin ja pidättäytyi muutenkin selvittämästä avustuksen käyttöä. Opetushallitus on perinyt saatavaa tuloksetta vuodesta 2018. Vuonna 2022 tehdyn oikeudellisen tilannearvion jälkeen Opetushallitus käynnisti yhdistyksen puolesta toimineeseen vastuuhenkilöön kohdistuvan perinnän ja teki tutkintapyyntöä poliisille sen selvittämiseksi, onko avustuksen käytössä syöllistetty rikokseen.

EU-rahoitukseen liittyviä säännönvastaisuuksia ilmeni kahdessa hankkeessa. Opetushallitus myönsi rekisteröidylle yhdistykselle vuonna 2020 rahoitusta Erasmus+ -ohjelman yhteistyöhankkeeseen sekä Euroopan solidaarisuusjoukkojen -hankkeeseen, yhteensä 190 503 euroa. Hallinnollisten ongelmien takia edunsaajalle tehtiin riskiperusteinen tarkastuskäynti vuonna 2022 koskien molempia hankkeita. Tarkastuksen aikana havaittiin, ettei toiminta ole ollut ohjelmäsääntöjen mukaista, eikä edunsaaja ole pystynyt tuottamaan ohjelmäsääntöjen vaatimia tositteita tai raportteja toiminnastaan. Toinen hanke oli tarkastushetkellä ehtinyt jo päättyä, ja edunsaajan odotetaan tekevän siitä loppuraportti. Toinen hanke päätettiin keskeyttää, ja peria etukäteen maksettu tuki takaisin.

1.11.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Valtionavustusten takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuoden 2022 aikana 31 kappaletta. Yhteisummaltaan valtionavustusten takaisinperinnät olivat 114 284 euroa. Valtionavustuspäätöksen vastainen käyttö on ollut takaisinperinnan perusteena yhdessä tapauksessa.

Valtionavustusten omaehtoisia palautuksia kertyi vuonna 2022 yhteensä 425 kpl, yhteisummaltaan 4,43 milj. euroa. Omaehtoiset palautusten perusteena on ollut pääasiassa ylimaksatus, eli käyttämätön avustus.

Kuva 13. Valtionavustusten takaisinperinnät vuosina 2019–2022

Kuva 14. Valtionavustuspäätöksen vastainen käyttö vuosina 2019–2022

Opetushallitus-viraston maksamat kv.-apurahat kohdistuivat pääasiassa liikkuvuus- ja koulutusyhteistyöhankkeisiin. Apurahojen käyttämättä jääneen osan laskutuksia tehtiin 391 kpl, yhteisummaltaan 11,4 milj. euroa.

2. Opetushallituksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 148 220,27	1 056 215	1 056 215,37	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	1 148 220,27	1 056 215	1 056 215,37	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	4 338 059,92	20 986 020	20 986 020,08	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	3 929 685,82	4 920 548	4 920 548,14	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	401 684,95	16 036 650	16 036 649,85	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	5 486 280,19	22 042 235	22 042 235,45	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	17 940,00	8 072	8 072,06		8 072,06	0,00	103 804,34	103 804,34	38 434,34	65 370,00
23.01.25. Terveet tilat 2028 (S3)							103 804,34	103 804,34	38 434,34	65 370,00
23.01.25.1. Terveet tilat 2028 (KPY)							103 804,34	103 804,34	38 434,34	65 370,00
23.01.29. Arvonlisäveromenot (A)	17 940,00	8 072	8 072,06		8 072,06	0,00				
24. Ulkoministeriön hallinnonala							143 000,00	143 000,00	93 424,58	0,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)							143 000,00	143 000,00	93 424,58	0,00
25. Oikeusministeriön hallinnonala	4 228,00	10 557	3 524,75	7 031,95	10 556,70	0,00	2 553,06	12 553,06	5 521,11	7 031,95
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	4 000,00	10 000	2 968,05	7 031,95	10 000,00	0,00	2 553,06	12 553,06	5 521,11	7 031,95

25.01.29.	Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	228,00	557	556,70		556,70	0,00				
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	11 284,50	8 156	8 155,50		8 155,50	0,00	33 981,25	33 981,25	33 981,25	0,00
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	11 284,50	8 156	8 155,50		8 155,50	0,00				
28.70.22.	Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)							33 981,25	33 981,25	33 981,25	0,00
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	245 147 416,37	253 441 433	188 542 865,07	63 421 740,67	251 964 605,74	1 476 827,40	98 143 386,89	286 285 631,09	200 413 612,68	69 868 430,81
29.01.01.	Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	60 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00	58 387,98	138 387,98	138 387,98	0,00
	29.01.01.1. Toimintamenot (KPY)	60 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00	58 387,98	138 387,98	138 387,98	0,00
29.01.02.	Opetushallituksen toimintamenot (nettob) (S2)	65 471 000,00	64 351 000	53 533 596,04	10 817 403,96	64 351 000,00	0,00	12 857 962,69	77 208 962,69	66 391 558,73	10 817 403,96
	29.01.02.1. Toimintamenot	24 652 300,00	22 677 300	18 799 088,29	3 878 211,71	22 677 300,00	0,00	6 122 244,77	28 799 544,77	24 921 333,06	3 878 211,71
	29.01.02.2. Kehittämisen, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistäminen	25 942 000,00	24 242 000	18 309 755,84	5 932 244,16	24 242 000,00	0,00	6 522 070,36	30 764 070,36	24 831 826,20	5 932 244,16
	29.01.02.2.01. Ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	620 000,00	620 000	0,00	620 000,00	620 000,00	0,00	620 000,00	1 240 000,00	620 000,00	620 000,00
	29.01.02.2.02. Avustukset vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK) (enintään)	80 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00		80 000,00	80 000,00	0,00
	29.01.02.2.03. Avustus saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK)	1 000 000,00	500 000	500 000,00		500 000,00	0,00	500 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
	29.01.02.2.04. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)	15 506 000,00	14 706 000	14 190 874,50	515 125,50	14 706 000,00	0,00	81 709,50	14 787 709,50	14 272 584,00	515 125,50

29.01.02.2.05. Kielitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano, auktorisoitujen kääntäjien koulutus ja tutkintojen kehittäminen sekä oikeustulkinkirekisterin kehittäminen ja ylläpito (EK)	524 000,00	524 000	482 204,66	41 795,34	524 000,00	0,00	345 602,89	869 602,89	827 807,55	41 795,34
29.01.02.2.06. Suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistäminen (47 htv) (EK)	1 600 000,00	1 600 000	990 867,11	609 132,89	1 600 000,00	0,00	606 919,57	2 206 919,57	1 597 786,68	609 132,89
29.01.02.2.07. Opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihto sekä virkamiesvaihtoon myönnettävät stipendit, apurahat ja avustukset (EK)	2 870 000,00	2 870 000	393 576,85	2 476 423,15	2 870 000,00	0,00	2 606 414,39	5 476 414,39	2 999 991,24	2 476 423,15
29.01.02.2.08. EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansallinen rahoitus, monenkeskinen ja kahdenvälinen yhteistyö, korkeakoulutus (EK) (enintään)	2 942 000,00	2 842 000	1 296 849,59	1 545 150,41	2 842 000,00	0,00	1 360 413,22	4 202 413,22	2 657 262,81	1 545 150,41
29.01.02.2.09. Education Finland -ohjelman toimeenpano (EK) (enintään)	800 000,00	500 000	375 383,13	124 616,87	500 000,00	0,00	401 010,79	901 010,79	776 393,92	124 616,87
29.01.02.2.09.1. Luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävät toimenpiteet (EK) (enintään)	500 000,00						401 010,79	401 010,79	401 010,79	0,00
29.01.02.2.09.2. Rauhantyön ja globaalikasvatuksen vahvistaminen (EK) (enintään)	300 000,00									
29.01.02.3. Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskeva tiedotus- ja selvitystoiminta (EK) (enintään)	14 676 700,00	14 676 700	14 657 619,10	19 080,90	14 676 700,00	0,00	17 080,90	14 693 780,90	14 674 700,00	19 080,90
29.01.02.4. Ennakoinnin kehittämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen jatkuvan oppimisen uudistuksen palvelujärjestelmän uudistamiseen liittyen (RRF pilari3) (EK) (varattu)	200 000,00	550 000	3 226,09	546 773,91	550 000,00	0,00	196 566,66	746 566,66	199 792,75	546 773,91

	29.01.02.5. Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointi ja kansallinen vastinrahoitus (EK) (enintään)		305 000	303 339,07	1 660,93	305 000,00	0,00		305 000,00	303 339,07	1 660,93
	29.01.02.6. MPASS-järjestelmän ylläpito (EK) (enintään)		400 000	400 000,00		400 000,00	0,00		400 000,00	400 000,00	0,00
	29.01.02.7. Luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävät toimenpiteet (EK) (enintään)		1 500 000	1 060 567,65	439 432,35	1 500 000,00	0,00		1 500 000,00	1 060 567,65	439 432,35
	29.01.02.7.01. Kansallisen lukutaitostrategian toimeenpano ja eri ohjelmien johtaminen sekä Lukeva varhaiskasvatus-ohjelmapilotti (KPY)		200 000		200 000,00	200 000,00	0,00		200 000,00		200 000,00
	29.01.02.7.02. Lasten lukuharrastuksen tukeminen (KPY)		50 000	50 000,00		50 000,00	0,00		50 000,00	50 000,00	0,00
	29.01.02.7.03. Tukimateriaali heikosti lukevien lasten, nuorten ja aikuisten tukemiseksi (KPY)		120 000	120 000,00		120 000,00	0,00		120 000,00	120 000,00	0,00
	29.01.02.7.04. Lukutaidon arviointityökalujen kehittäminen ja soveltaminen (KPY)		130 000		130 000,00	130 000,00	0,00		130 000,00		130 000,00
	29.01.02.7.05. Lukeva kunta -verkoston jatkaminen ja uusien kuntien sitouttaminen lukutaitotyöhön (KPY)		1 000 000	890 567,65	109 432,35	1 000 000,00	0,00		1 000 000,00	890 567,65	109 432,35
29.01.03.	Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (nettob) (S2)	5 222 000,00	5 058 000	4 122 444,21	935 555,79	5 058 000,00	0,00	2 276 384,68	7 334 384,68	6 398 828,89	935 555,79
	29.01.03.1. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (EK)	3 122 000,00	3 122 000	2 449 264,77	672 735,23	3 122 000,00	0,00	1 537 335,85	4 659 335,85	3 986 600,62	672 735,23
	29.01.03.2. Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (EK)	2 100 000,00	1 936 000	1 673 179,44	262 820,56	1 936 000,00	0,00	739 048,83	2 675 048,83	2 412 228,27	262 820,56
29.01.04.	Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (nettob) (S2)	49 100 000,00	33 625 000	1 294 621,06	32 313 865,77	33 608 486,83	16 513,17	49 049 643,43	82 674 643,43	34 800 106,49	32 313 865,77
	29.01.04.1. Toimintamenot	1 100 000,00	1 100 000	-16 513,17	1 100 000,00	1 083 486,83	16 513,17	1 049 643,43	2 149 643,43	1 033 130,26	1 100 000,00

	29.01.04.2. Koulutus ja osaamispalvelut, kohderyhmien tavoittaminen, koulutuksen aikaiset tukitoimet, ennakkointi ja osaamiskartoitus sekä kehittäminen ja kokeilut sekä hoiva-avustajakoulutus (KPY)	42 800 000,00	19 175 000		19 175 000,00	19 175 000,00	0,00	42 800 000,00	61 975 000,00	27 255 842,00	19 175 000,00
	29.01.04.3. Jatkuvan oppimisen uudistus, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF pilari3) (EK) (varattu)	5 200 000,00	13 350 000	1 311 134,23	12 038 865,77	13 350 000,00	0,00	5 200 000,00	18 550 000,00	6 511 134,23	12 038 865,77
29.01.21.	Kansainvälinen yhteistyö (S2)		40 000		40 000,00	40 000,00	0,00		40 000,00		40 000,00
	29.01.21.2. EU:n pilari-arvio (Pillar assessment)		40 000		40 000,00	40 000,00	0,00		40 000,00		40 000,00
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon-alan arvonsäveroimenot (A)	10 383 931,68	11 511 689	11 511 688,94		11 511 688,94	0,00				
29.01.53.	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (S2)		690 848	11 848,20	679 000,00	690 848,20	0,00	810 000,00	1 500 848,20	620 373,14	679 000,00
	29.01.53.1. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)		200 000		200 000,00	200 000,00	0,00	414 000,00	614 000,00	240 054,35	200 000,00
	29.01.53.1.1. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)		200 000		200 000,00	200 000,00	0,00		200 000,00		200 000,00
	29.01.53.2. Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman mukaisten menojen ja avustusten maksaminen, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF pilari3) (EK) (varattu)		490 848	11 848,20	479 000,00	490 848,20	0,00	396 000,00	886 848,20	380 318,79	479 000,00
	29.01.53.2.1. Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman mukaisten menojen ja avustusten maksaminen, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF pilari3)		490 848	11 848,20	479 000,00	490 848,20	0,00		490 848,20	11 848,20	479 000,00
29.10.01.	Valtion yleissivistävän koulutuksen toimitamenot (netto) (S2)	42 260 000,00	41 828 000	32 127 191,58	9 700 808,42	41 828 000,00	0,00	13 125 992,76	54 953 992,76	45 253 184,34	9 700 808,42
	29.10.01.1. Kielikoulut	7 271 000,00	7 041 000	5 025 976,87	2 015 023,13	7 041 000,00	0,00	1 572 615,34	8 613 615,34	6 598 592,21	2 015 023,13
	29.10.01.2. VALTERI-koulu	26 764 000,00	27 409 000	20 273 772,16	7 135 227,84	27 409 000,00	0,00	10 613 288,57	38 022 288,57	30 887 060,73	7 135 227,84
	29.10.01.3. Koulukotien perusopetus	1 900 000,00	1 869 000	1 787 917,36	81 082,64	1 869 000,00	0,00	154 138,34	2 023 138,34	1 942 055,70	81 082,64
	29.10.01.4. Eurooppa-koulut	2 562 000,00	1 869 000	1 869 000,00		1 869 000,00	0,00	337 774,48	2 206 774,48	2 206 774,48	0,00

	29.10.01.5. Helsingin eurooppalainen koulu	3 763 000,00	3 640 000	3 170 525,19	469 474,81	3 640 000,00	0,00	448 176,03	4 088 176,03	3 618 701,22	469 474,81
29.10.20.	Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (S3)	2 339 075,00	19 306 730	16 946 318,30	2 360 411,70	19 306 730,00	0,00	3 619 886,98	22 926 616,98	19 852 320,18	3 039 627,74
	29.10.20.1. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteiset menot (KPY)	1 454 000,00	2 127 000	1 186 568,66	940 431,34	2 127 000,00	0,00	733 845,74	2 860 845,74	1 495 267,15	1 363 890,74
	29.10.20.1.01. Jakamaton (KPY)	22 000,00						38 000,00	38 000,00	22 000,00	16 000,00
	29.10.20.1.02. ePerusteiden, organisaatiopalvelun ja koodistopalvelun kehittäminen (KPY)	104 000,00						1 782,50	1 782,50	1 782,50	0,00
	29.10.20.1.03. Laajennettu oppivelvollisuus / ICT (KPY)	396 000,00						70 000,00	70 000,00	69 483,75	516,25
	29.10.20.1.04. Ohjaus ja kartoituspalvelut (KPY)	99 000,00						99 000,00	99 000,00		99 000,00
	29.10.20.1.05. Rahoituksen palvelut VALOS II (KPY)	273 000,00						219 452,99	219 452,99		219 452,99
	29.10.20.1.06. Koski Omadata -palvelun kehitys (KPY)	20 000,00						20 000,00	20 000,00		20 000,00
	29.10.20.1.07. MPASS ID -palvelun ylläpito (KPY)	400 000,00						151,89	151,89	151,89	0,00
	29.10.20.1.08. Perusopetuksen oppilaanohjauksen tukipalveluiden toimenpidekonaisuus (selvitys- ja valmistelutyö) (KPY)	100 000,00						66 196,38	66 196,38	0,00	66 196,38
	29.10.20.1.09. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpanon tuki ja koordinaatio (KPY)	40 000,00						13 434,50	13 434,50	11 140,72	2 293,78
	29.10.20.1.1. Jakamaton (KPY)		80 000	78 239,22	1 760,78	80 000,00	0,00		80 000,00	78 239,22	1 760,78
	29.10.20.1.2. Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen strategisten tavoitteiden toteuttaminen (KPY)		130 000	0,00	130 000,00	130 000,00	0,00		130 000,00	0,00	130 000,00
	29.10.20.1.3. MPASS ID -palvelun kehittäminen (KPY)		320 000	154 874,95	165 125,05	320 000,00	0,00	87 578,26	407 578,26	240 765,36	165 125,05

29.10.20.1.4. MPASS ID -palvelun ylläpito (KPY)		126 000	126 000,00		126 000,00	0,00	10 945,22	136 945,22	136 945,22	0,00
29.10.20.1.5. Varhaiskasvatuksen tietovaro Vardan ylläpito (KPY)		50 000	47 157,34	2 842,66	50 000,00	0,00	107 304,00	157 304,00	154 461,34	2 842,66
29.10.20.1.6. Varhaiskasvatuksen tietovaro Vardan kehittäminen (KPY)		491 000	161 543,73	329 456,27	491 000,00	0,00		491 000,00	161 543,73	329 456,27
29.10.20.1.7. Digitalisaation viitekehys (KPY)		30 000		30 000,00	30 000,00	0,00		30 000,00		30 000,00
29.10.20.1.8. Oppimistulosarvointijärjestelmän kehittäminen (KPY)		900 000	618 753,42	281 246,58	900 000,00	0,00		900 000,00	618 753,42	281 246,58
29.10.20.2. Vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen hankkeet, elinikäinen oppiminen ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	25 000,00	76 000	45 409,63	30 590,37	76 000,00	0,00		76 000,00	45 409,63	30 590,37
29.10.20.2.1. Jakamaton, vapaa sivistystyö, sivistystyötä tekevät järjestöt ja elinikäinen oppiminen (KPY)		11 000	8 519,96	2 480,04	11 000,00	0,00		11 000,00	8 519,96	2 480,04
29.10.20.2.2. Vapaassa sivistystyössä saavutettu osaaminen Koski tietovarantoon (KPY)	25 000,00	35 000	33 993,03	1 006,97	35 000,00	0,00		35 000,00	33 993,03	1 006,97
29.10.20.2.3. Selvitys tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmista ja niiden laadusta (KPY)		30 000	2 896,64	27 103,36	30 000,00	0,00		30 000,00	2 896,64	27 103,36
29.10.20.3. Lukiokoulutuksen sekä siihen liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)							250 829,92	250 829,92	250 829,92	0,00
29.10.20.4. Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)	595 000,00	16 757 330	15 525 634,13	1 231 695,87	16 757 330,00	0,00	499 546,46	17 256 876,46	15 893 629,51	1 363 246,95
29.10.20.4.1. Jakamaton, perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (KPY)		661 330	166 534,51	494 795,49	661 330,00	0,00		661 330,00	166 534,51	494 795,49

29.10.20.4.2. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpanon tuki ja koordinaatio (KPY)		56 000	33 430,79	22 569,21	56 000,00	0,00		56 000,00	33 430,79	22 569,21
29.10.20.4.3. Maahanmuuttotasaisten oppilaiden perustaitojen ja opetuskielen vahvistamisen toimenpideohjelma perusopetuksessa (KPY)		12 000 000	12 000 000,00		12 000 000,00	0,00	43 207,25	12 043 207,25	12 043 207,25	0,00
29.10.20.4.4. Demokratia- ja ihmisoikeus-pilotit (KPY)		40 000	29 105,83	10 894,17	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00	29 105,83	10 894,17
29.10.20.4.5. Perusopetuksen ilmasto- ja kestävyyskasvatushanke (KPY)		4 000 000	3 296 563,00	703 437,00	4 000 000,00	0,00		4 000 000,00	3 296 563,00	703 437,00
29.10.20.5. Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)		265 075,00	346 400	188 705,88	157 694,12	346 400,00	0,00	205 756,03	552 156,03	270 256,35
29.10.20.6. Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)							1 865 952,26	1 865 952,26	1 858 562,02	0,00
29.10.20.7. Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)							63 956,57	63 956,57	38 365,60	0,00
29.10.30.	Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (A)	26 708 510,27	28 857 000	27 771 387,92		27 771 387,92	1 085 612,08			
	29.10.30.06. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 44 §:n mukaiset avustukset (EK) (enintään)		7 507 000	7 506 579,00		7 506 579,00	421,00			
	29.10.30.06.1. Digitalisaation kehittäminen ja edistäminen, alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukeminen sekä kansainvälinen toiminta (KPY)		3 800 000	3 799 680,00		3 799 680,00	320,00			
	29.10.30.06.2. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta (KPY)		842 000	842 000,00		842 000,00	0,00			
	29.10.30.06.3. Kerhotoiminnan tukeminen (KPY)		2 865 000	2 864 899,00		2 864 899,00	101,00			

29.10.30.07. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset (EK) (enintään)		21 050 000	20 040 939,00	20 040 939,00	1 009 061,00
29.10.30.07.1. Saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (KPY)		75 000	74 945,00	74 945,00	55,00
29.10.30.07.2. Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukeminen (KPY)		20 975 000	19 965 994,00	19 965 994,00	1 009 006,00
29.10.30.08. Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen digitalisaation kehittäminen ja edistäminen, alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukeminen sekä kansainvälinen toiminta (EK) (enintään)	3 786 814,00				
29.10.30.09. Kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta (EK) (enintään)	842 000,00				
29.10.30.10. Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisiin menoihin (KPY)	2 859 090,00	300 000	223 869,92	223 869,92	76 130,08
29.10.30.11. Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisiin menoihin (KPY)	306 203,27				
29.10.30.12. Saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (EK) (enintään)	65 231,00				

	29.10.30.13. Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukeminen (EK) (enintään)	18 849 172,00				
29.10.31.	Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (A)	12 231 971,00	3 527 000	3 499 998,00	3 499 998,00	27 002,00
	29.10.31.2. Valtionavustukset (EK) (enintään)	12 231 971,00	3 527 000	3 499 998,00	3 499 998,00	27 002,00
	29.10.31.2.1. Ylimääräiset avustukset (KPY)	100 000,00	154 051	127 051,00	127 051,00	27 000,00
	29.10.31.2.1.2. Kansanopistot (KPY)	50 000,00	104 051	104 051,00	104 051,00	0,00
	29.10.31.2.1.3. Kesäyliopistot (KPY)	50 000,00	50 000	23 000,00	23 000,00	27 000,00
	29.10.31.2.2. Laatu- ja kehittämisavustukset kansalaisopistoissa (KPY)	1 098 971,00	1 099 000	1 098 998,00	1 098 998,00	2,00
	29.10.31.2.3. Opintoaseteliavustukset (KPY)	2 216 000,00	2 216 000	2 216 000,00	2 216 000,00	0,00
	29.10.31.2.3.1. Kansalaisopistot (KPY)	1 000 000,00	1 000 000	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00
	29.10.31.2.3.2. Kansanopistot (KPY)	1 066 000,00	1 066 000	1 066 000,00	1 066 000,00	0,00
	29.10.31.2.3.3. Opintokeskukset (KPY)	150 000,00	150 000	150 000,00	150 000,00	0,00
	29.10.31.2.4. Nuorisotakuun opintoaseteliavustukset (KPY)	1 903 000,00				
	29.10.31.2.4.1. Kansalaisopistot (KPY)	863 000,00				
	29.10.31.2.4.2. Kansanopistot (KPY)	1 040 000,00				
	29.10.31.2.6. Valtionavustus kansanopistoissa olevien oppivelvollisten oppimateriaalien rahoittamiseksi (KPY)	1 914 000,00	57 949	57 949,00	57 949,00	0,00
	29.10.31.2.7. Koronavirustilanteesta johtuvat tukitoimet, LTA 3(KPY)	5 000 000,00				
29.10.51.	Valtionavustus järjestöille (K)	1 526 000,00	1 526 000	1 526 000,00	1 526 000,00	0,00
	29.10.51.1. Valtionavustus yleissivistävän koulutuksen järjestöille (EK)	1 526 000,00	1 526 000	1 526 000,00	1 526 000,00	0,00
	29.10.51.1.1. Valtionavustus yleissivistävän koulutuksen järjestöille (KPY)	271 000,00	271 000	271 000,00	271 000,00	0,00

	29.10.51.1.2. Suomi-koulujen toiminnan tukeminen (KPY)	729 000,00	729 000	729 000,00		729 000,00	0,00				
	29.10.51.1.3. Kansanvalistusseuran ylläpitämän Etäkoulu Kulkurin/Nomadskolanin sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola-toiminnan tukeminen (KPY)	398 000,00	398 000	398 000,00		398 000,00	0,00				
	29.10.51.1.4. Kesälukioseura ry (KPY)	128 000,00	128 000	128 000,00		128 000,00	0,00				
29.20.01.	Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (nettob) (S2)	8 453 000,00	8 503 000	7 031 012,84	1 471 987,16	8 503 000,00	0,00	1 998 525,70	10 501 525,70	9 029 538,54	1 471 987,16
	29.20.01.1. Toimintamenot	6 053 000,00	6 103 000	4 631 012,84	1 471 987,16	6 103 000,00	0,00	1 998 525,70	8 101 525,70	6 629 538,54	1 471 987,16
	29.20.01.2. Liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	2 400 000,00	2 400 000	2 400 000,00		2 400 000,00	0,00		2 400 000,00	2 400 000,00	0,00
29.20.21.	Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (S3)	17 055 072,62	14 131 666	9 505 395,56	4 626 270,44	14 131 666,00	0,00	12 994 402,67	27 126 068,67	16 706 300,47	10 212 995,89
	29.20.21.1. Jakamaton	259 072,62	1 576 253	956 834,29	619 418,71	1 576 253,00	0,00	12 304 263,35	13 880 516,35	7 467 599,88	6 206 144,16
	29.20.21.2. Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutus (EK) (enintään)	96 000,00	1 280 413	908 184,43	372 228,57	1 280 413,00	0,00		1 280 413,00	908 184,43	372 228,57
	29.20.21.3. Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma (KPY)	1 700 000,00	10 000 000	7 146 108,00	2 853 892,00	10 000 000,00	0,00	690 139,32	10 690 139,32	7 836 247,32	2 853 892,00
	29.20.21.4. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (KPY)	15 000 000,00	555 000	186 161,97	368 838,03	555 000,00	0,00		555 000,00	186 161,97	368 838,03
	29.20.21.5. Työelämätoimikunnat (KPY)		720 000	308 106,87	411 893,13	720 000,00	0,00		720 000,00	308 106,87	411 893,13
29.20.35.	Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (A)	1 768 856,00	18 765 000	18 526 186,00		18 526 186,00	238 814,00				
	29.20.35.03. Valtionavustukset innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin yms. sekä kansainväliseen toimintaan (EK) (enintään)	1 768 856,00	1 775 000	1 774 400,00		1 774 400,00	600,00				
	29.20.35.04. Avustus koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin osamisvajeiden paikkaamiseksi ja opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi (EK) (enintään)		16 990 000	16 751 786,00		16 751 786,00	238 214,00				

29.40.20.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (S3)	325 000,00	528 000	51 562,57	476 437,43	528 000,00	0,00	352 200,00	880 200,00	223 013,92	657 186,08
29.40.20.1.	Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot	325 000,00	138 000	51 562,57	86 437,43	138 000,00	0,00	352 200,00	490 200,00	223 013,92	267 186,08
29.40.20.1.1.	Jakamaton	200 000,00	63 000	34 923,41	28 076,59	63 000,00	0,00	227 200,00	290 200,00	81 374,76	208 825,24
29.40.20.1.2.	VIRTA-opintotietopalvelun tiedot luovutuspalveluun (KPY)	66 000,00	50 000		50 000,00	50 000,00	0,00	66 000,00	116 000,00	66 000,00	50 000,00
29.40.20.1.3.	SIMHE yhteistyöryhmän toiminta (KPY)	49 000,00	25 000	16 639,16	8 360,84	25 000,00	0,00	49 000,00	74 000,00	65 639,16	8 360,84
29.40.20.1.4.	Yhteiskäyttöiset palvelut (KPY)	10 000,00						10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00
29.40.20.4.	Digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF pilar3) (EK) (varattu)		390 000		390 000,00	390 000,00	0,00		390 000,00		390 000,00
29.80.34.	Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (A)	850 000,00	875 000	868 239,00		868 239,00	6 761,00				
29.80.34.02.	Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	700 000,00	700 000	693 239,00		693 239,00	6 761,00				
29.80.34.02.2.	OPH:n jakamat avustukset opetuksen järjestäjille	700 000,00	700 000	693 239,00		693 239,00	6 761,00				
29.80.34.03.	Avustukset muille kuin opetustuntikohtaista valtionavustusta saaville taiteen perusopetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	150 000,00	150 000	150 000,00		150 000,00	0,00				
29.80.34.03.1.	OPH:n jaettavaksi (EK) (enintään)	150 000,00									
29.80.34.04.	Selvitykset ja kehittäminen (EK) (enintään)		25 000	25 000,00		25 000,00	0,00				
29.80.34.04.2.	Taiteen perusopetuksen indikaattorityö (KPY)		25 000	25 000,00		25 000,00	0,00				
29.80.50.	Eräät avustukset (S3)	1 000 000,00						1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00

	29.80.50.04. Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen (KPY)	1 000 000,00					1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	
29.80.52.	Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (A)	236 653,11									
	29.80.52.05. Kulttuurin tuotanto ja levitys (KPY)	236 653,11									
	29.80.52.05.1. Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointi ja kansallinen vastinrahoitus	236 653,11									
29.90.50.	Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (A)	19 428,37	67 500	67 500,00		67 500,00	0,00				
	29.90.50.05. Kansainväliseen yhteistyöhön (KPY)	19 428,37	67 500	67 500,00		67 500,00	0,00				
	29.90.50.05.2. Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi	19 428,37	67 500	67 500,00		67 500,00	0,00				
29.91.50.	Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (A)	136 918,32	170 000	67 874,85		67 874,85	102 125,15				
	29.91.50.05. Kokeilu, kehittäminen, tutkimus ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)		170 000	67 874,85		67 874,85	102 125,15				
	29.91.50.05.6. European Solidarity Corps - kansallinen vastinrahoitus (KPY)		170 000	67 874,85		67 874,85	102 125,15				
	29.91.50.07. Kokeilu, kehittäminen, tutkimus ja kansainvälinen yhteistyö (KPY)	136 918,32									
	29.91.50.07.6. European Solidarity Corps - kansallinen vastinrahoitus (KPY)	136 918,32									
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon-ala	47 839,98	45 361	45 360,83		45 360,83	0,00	6 337,26	50 821,70	50 821,70	0,00
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)		876	876,39		876,39	0,00				
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	39 039,98	44 484	44 484,44		44 484,44	0,00		44 484,44	44 484,44	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	39 039,98	44 484	44 484,44		44 484,44	0,00		44 484,44	44 484,44	0,00
32.50.03.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (S2)	8 800,00						6 337,26	6 337,26	6 337,26	0,00

33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	197 174,32	18 733	18 733,04	18 733,04	0,00	277 000,00	277 000,00	166 035,45	110 964,55	
33.03.31.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S3)	177 000,00					177 000,00	177 000,00	67 082,99	109 917,01	
	33.03.31.01. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatko	177 000,00					177 000,00	177 000,00	67 082,99	109 917,01	
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansio- turvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	7 623,47	6 762	6 762,02	6 762,02	0,00					
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	7 623,47	6 762	6 762,02	6 762,02	0,00					
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perus- turvasta (nettob) (A)	12 550,85	11 971	11 971,02	11 971,02	0,00					
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	12 550,85	11 971	11 971,02	11 971,02	0,00					
33.60.39.	Palvelurakenteen kehittäminen (S3)						100 000,00	100 000,00	98 952,46	1 047,54	
	33.60.39.08. Lapsistrategia						100 000,00	100 000,00	98 952,46	1 047,54	
Määrärahatilit yhteensä		245 425 883,17	253 532 311	188 626 711,25	63 428 772,62	252 055 483,87	1 476 827,40	98 710 062,80	286 906 791,44	200 801 831,11	70 051 797,31

Opetushallituksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteellä valtuudet.

3. Opetushallituksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	17 112 343,09		17 901 503,31	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	657 900,81		445 179,84	
Muut toiminnan tuotot	<u>19 158 851,24</u>	36 929 095,14	<u>13 842 549,41</u>	32 189 232,56
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	4 262 310,65		4 092 621,21	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	5 328,55		4 022,49	
Henkilöstökulut	86 977 606,20		82 542 845,51	
Vuokrat	18 071 493,12		17 006 591,33	
Palvelujen ostot	35 468 199,72		30 614 355,02	
Muut kulut	17 693 527,25		16 274 582,04	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai väh. (+)	-11 317,36		-27 584,18	
Valmistus omaan käyttöön (-)	0,00		-9 047,40	
Poistot	<u>406 876,71</u>	<u>-162 874 024,84</u>	<u>400 326,72</u>	<u>-150 898 712,74</u>
JÄÄMÄ I		-125 944 929,70		-118 709 480,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	346 155,17		141 885,63	
Rahoituskulut	<u>-5 360,07</u>	340 795,10	<u>-1 770,00</u>	140 115,63
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	863,43		81,35	
Satunnaiset kulut	<u>-1 505,10</u>	<u>-641,67</u>	<u>-62,87</u>	<u>18,48</u>
JÄÄMÄ II		-125 604 776,27		-118 569 346,07
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta pl. hyvinvointi- aluehallinto	13 636 320,00		13 268 772,00	
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta eli- miltä	39 775 990,82		27 042 131,30	
Muut siirtotalouden tuotot ulkomailta	<u>5 095 448,73</u>	58 507 759,55	<u>3 822 802,85</u>	44 133 706,15
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointi- aluehallinto	110 168 928,62		62 544 993,45	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	6 214 085,34		4 554 693,08	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhtei- söille	29 087 108,75		25 234 516,78	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	736 668,13		815 126,65	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	4 106 750,18		3 402 240,87	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>31 029 672,88</u>	<u>-181 343 213,90</u>	<u>17 039 658,61</u>	<u>-113 591 229,44</u>
JÄÄMÄ III		-248 440 230,62		-188 026 869,36
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 056 215,37		1 148 220,27	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-11 658 021,14</u>	<u>-10 601 805,77</u>	<u>-10 429 421,30</u>	<u>-9 281 201,03</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-259 042 036,39	-197 308 070,39	

4. Opetushallituksen tase

	31.12.2022	31.12.2021	
VASTAAVAA			
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	10 233,75	12 962,75	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>1 223 045,88</u>	<u>1 029 596,27</u>	1 042 559,02
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Rakennukset	702 663,17	745 239,01	
Rakennelmat	69 527,58	78 405,81	
Koneet ja laitteet	682 645,73	656 096,52	
Kalusteet	26 438,60	32 681,21	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>10 932,24</u>	<u>10 932,24</u>	1 523 354,79
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET			
Käyttöomaisuusarvopaperit	100 000,00	100 000,00	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>80 000 000,94</u>	<u>80 000 000,94</u>	<u>80 100 000,94</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		82 825 487,89	82 665 914,75
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS			
VAIHTO-OMASUUS			
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>663 326,72</u>	<u>657 337,91</u>	657 337,91
PITKÄAIKAISET SAAMISET			
Pitkäaikaiset saamiset	<u>9 000,00</u>	<u>9 000,00</u>	9 000,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	4 279 326,46	2 362 126,05	
Siirtosaamiset	293 423,99	368 548,57	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>502 147,56</u>	<u>5 004 103,44</u>	7 734 778,06
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Kassatilit	913,99	462,34	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	0,00	824,60	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-1 371,15	-1 335,46	
Muut pankkitilit	45 739 593,31	42 641 324,06	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>4 368 949,70</u>	<u>4 358 615,69</u>	<u>46 999 891,23</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		55 855 310,58	55 401 007,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>138 680 798,47</u>	<u>138 066 921,95</u>	

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	8 817 337,77		8 817 337,77	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	57 538 798,78		58 214 915,18	
Pääoman siirrot	253 886 323,16		196 631 953,99	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-259 042 036,39</u>	61 200 423,32	<u>-197 308 070,39</u>	66 356 136,55
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>4 368 949,70</u>	4 368 949,70	<u>4 358 615,69</u>	4 358 615,69
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	49 530 003,66		46 022 647,74	
Ostovelat	5 589 012,59		4 114 449,05	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 020 983,47		2 035 645,63	
Edelleen tilitettävät erät	2 115 336,03		1 969 301,71	
Siirtovelat	13 087 953,63		12 487 558,12	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>768 136,07</u>	<u>73 111 425,45</u>	<u>722 567,46</u>	<u>67 352 169,71</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		73 111 425,45		67 352 169,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>138 680 798,47</u>		<u>138 066 921,95</u>

Liitetiedot

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle myönnettiin IV lisätalousarviossa 19 175 000 euroa 29.01.04.2. Koulutus ja osaamispalvelut, kohderyhmien tavoittaminen, koulutuksen aikaiset tukitoimet, ennakointi ja osaamiskartoitus sekä kehittäminen ja kokeilut. Samassa yhteydessä vuoden 2021 talousarviossa Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta momentilta 29.01.04.2. peruutettiin 13 800 000 euro.

Opetushallituksen siirrettyjen määrärahojen peruutukset olivat yhteensä 16 036 649,85 euroa, joka sisältää Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen edellä mainitulla momentilla peruutuksen ja käyttämättä jääneen määrärahan (1 744 158 euroa) sekä Opetushallituksen muut siirrettyjen määrärahojen peruutukset.

Siirtotalouden kulut ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna lähes 68 milj. euroa. Yhtenä osatekijänä tähän on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen jakamat uudet valtionavustukset.

Budjetoinnissa ei ole muilta osin tapahtunut olennaisia muutoksia, joilla olisi vaikutusta talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelman ja taseeseen tai niiden vertailtavuuteen.

Opetushallituksella ei ole ollut ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita, kuin aiemminkin. Menot ja tulot on kirjattu suori-teperusteisesti noudattaen jatkuvuuden periaatetta.

Toipuminen koronapandemiasta, pandemian johdosta aiheutuvien tukitoimenpiteiden jatkuminen koulutustoimialalla sekä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyy Opetushallituksen tilinpäätöslaskelmissä vaikutuksina tulo- ja menokertymiin. Toimintakertomuk-sen kohdassa Tilinpäätösanalyysi on yksityiskohtainen selvitys tilivuodesta.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	4 000,00		2 968,05		10 000,00				5 521,11	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	4 000,00	10 000	2 968,05	7 031,95	10 000,00	0,00	2 553,06	12 553,06	5 521,11	7 031,95
29.01.01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	60 000,00		80 000,00		80 000,00				138 387,98	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	60 000,00	80 000	80 000,00		80 000,00	0,00	58 387,98	138 387,98	138 387,98	0,00
29.01.02. Opetushallituksen toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	107 135		113 855		124 672				126 761 109,09	
		145,54		548,44		952,40					
	Bruttotulot	41 664 145,54		60 321 952,40		60 321 952,40				60 369 550,36	
	Nettomenot	65 471 000,00	64 351 000	53 533 596,04	10 817 403,96	64 351 000,00	0,00	12 857 962,69	77 208 962,69	66 391 558,73	10 817 403,96
29.01.03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	14 161 846,25	12 799 000	12 448 761,30		13 384 317,09				14 725 145,98	
	Bruttotulot	8 939 846,25	7 741 000	8 326 317,09		8 326 317,09				8 326 317,09	
	Nettomenot	5 222 000,00	5 058 000	4 122 444,21	935 555,79	5 058 000,00	0,00	2 276 384,68	7 334 384,68	6 398 828,89	935 555,79
29.01.04. Jatkuvan oppimisen	Bruttomenot	0,00		1 330 029,46		33 643 895,23				1 330 029,46	
	Bruttotulot	0,00		35 408,40		35 408,40				35 408,40	

ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)

Nettomenot	0,00	33 625 000	1 294 621,06	32 313 865,77	33 608 486,83	16 513,17		33 625 000,00	1 294 621,06	32 313 865,77
-------------------	-------------	-------------------	---------------------	----------------------	----------------------	------------------	--	----------------------	---------------------	----------------------

29.10.01.
Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)

Bruttomenot	64 293 019,20		54 743 084,71		64 443 893,13				67 869 088,76	
Bruttotulot	22 033 019,20		22 615 893,13		22 615 893,13				22 615 904,42	
Nettomenot	42 260 000,00	41 828 000	32 127 191,58	9 700 808,42	41 828 000,00	0,00	13 125 992,76	54 953 992,76	45 253 184,34	9 700 808,42

29.20.01.
Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (nettob) (Siirtomääräraha 2 v)

Bruttomenot	10 461 400,20		8 932 269,41		10 404 256,57				10 930 795,11	
Bruttotulot	2 008 400,20		1 901 256,57		1 901 256,57				1 901 256,57	
Nettomenot	8 453 000,00	8 503 000	7 031 012,84	1 471 987,16	8 503 000,00	0,00	1 998 525,70	10 501 525,70	9 029 538,54	1 471 987,16

33.20.52.
Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (Arviomääräraha)

Bruttomenot	12 550,85		11 971,02		11 971,02					
Bruttotulot	0,00									
Nettomenot	12 550,85	11 971	11 971,02		11 971,02	0,00				

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Opetushallituksella ei ole ilmoitettavaa liitteessä 3.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala			49 575,42
2020			49 575,42
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	49 575,42	
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			15 987 074,43
2020			241 441,37
29.10.20.1.3.	Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen strategisten tavoitteiden toteuttaminen (KPY)	1 687,85	
29.10.20.6.	Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)	7 390,24	
29.10.20.7.	Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma (EK)	25 590,97	
29.20.21.1.	Jakamaton	206 772,31	
2021			15 745 633,06
29.01.04.2.	Koulutus ja osaamispalvelut, kohderyhmien tavoittaminen, koulutuksen aikaiset tukitoimet, ennakointi ja osaamiskartoitus sekä kehittäminen ja kokeilut (EK) (enintään)	15 544 158,00	
29.01.53.1.	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)	173 945,65	
29.01.53.2.	Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden toteuttaminen, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRF pilari3) (EK) (varattu)	27 529,41	
Pääluokat yhteensä			16 036 649,85
2020			291 016,79
2021			15 745 633,06

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	72 803 575,90	69 330 431,41
Palkat ja palkkiot	72 387 368,87	69 058 642,32
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	416 207,03	271 789,09
Henkilösivukulut	14 174 030,30	13 212 414,10
Eläkekulut	12 789 277,91	11 767 603,43
Muut henkilösivukulut	1 384 752,39	1 444 810,67
Yhteensä	86 977 606,20	82 542 845,51
Johdon palkat ja palkkiot, josta	2 030 403,43	2 095 810,29
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	86 380,66	82 214,48
Johto	2 378,47	2 384,11
Muu henkilöstö	84 002,19	79 830,37

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 6.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 7.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotot	2022	2021	Muutos 2022-2021
Korot euromääräisistä saamisista	346 184,12	141 950,46	204 233,66
Muut rahoitustuotot	-28,95	-64,83	35,88
Rahoitustuotot yhteensä	346 155,17	141 885,63	204 269,54
Rahoituskulut	2022	2021	Muutos 2022-2021
Korot euromääräisistä veloista	5 164,47	1 481,81	3 682,66
Muut rahoituskulut	195,60	288,19	-92,59
Rahoituskulut yhteensä	5 360,07	1 770,00	3 590,07
Netto	340 795,10	140 115,63	200 679,47

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvioletaloudesta annetut lainat

Opetushallituksella ei ole eitetävää liitteessä 9.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kappalemäärä	Markkina-arvo	31.12.2022				31.12.2021	
			Kirjanpito-arvo	Omistus-osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			100 000,00			0,00		100 000,00
Oppiva Invest Oy	1 000		100 000,00	100,00		0,00		100 000,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä			100 000,00			0,00		100 000,00

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2022	Kirjanpitoarvo 31.12.2021
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	80 000 000,94	80 000 000,94
Oppiva Invest Oy	80 000 000,94	80 000 000,94
Yhteensä	80 000 000,94	80 000 000,94

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2022	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	

Vastaavien rahoituserät

Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	50 108 085,85	50 108 085,85
Yhteensä	50 108 085,85	50 108 085,85

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	18 375 979,90	21 574 708,50	31 145 266,60	742 023,17	0,00	53 461 998,27

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2022	Varat 31.12.2021	Käyttötarkoitus
Allmänna donationens fonden vid Svenska skolan för syn- skadade	4 007 049,13	4 027 973,31 *)	Valteri-koulu Silla, Svenska skolan för syn- skadade
Hilja Iivanaisen rahasto	127 437,65	127 407,93	Testamenttien tahdon mukaisesti oppilaiden hyvinvointiin, vapaa-aikatoiminnan järjestä- miseen yms. Valteri-koulu Onerva
Heta Lintumäen rahasto	75 324,79	70 563,85	Varojen tarkoituksena on tukea koulun oppi- laiden opetusta, kasvatusta ja kuntoutusta (testamentti 18.1.1990) Valteri-koulu Onerva
LEB-liikuntarahasto	14 697,65	15 603,75	Varoja käytetään oppilaiden koulutukseen, kuten järjestämällä opintomatkoja ja retkiä sekä antamalla stipendejä (testamentti 26.5.1986) Valteri-koulu Onerva
Kuopion sokeainkoulun lahjoit- usvarat	81 604,14	76 596,74 **)	Varoja käytetään koulun oppilaiden opinto- välineiden tai leikkikalujen hankkimiseen, käsityötoimintaan tai liikuntaan. Valteri-koulu Onerva
Maria Kuusenannonrahasto	62 836,34	65 957,97	Varoja käytetään lahjakkaiden, mutta varat- tomien oppilaiden avustamiseen, musiikin ja muiden aineiden opiskelussa. Koulun varus- tamiseen opetus-, leikki- ja urheiluvälineillä. Koulun entisten oppilaiden tilapäinen avus- taminen sokeainkirjojen ja työvälineiden hankinnassa tai joissakin erityisen vaikeissa sairaustapauksissa. Valteri-koulu Mikael
			Kuurojen oppilaiden opiskelua edistävään toimintaan, virkistystoimintaan ja vaikeassa sosiaalisessa asemassa olevien oppilaiden auttamiseen.
Yhteensä	4 368 949,70	4 384 103,55	

*) Vuoden 2021 tilinpäätöksen loppusaldo 4 002 444,82 € muutettu tilintarkastajan pyynnöstä 4 027 973,31 €:ksi.

**) Vuoden 2021 tilinpäätöksen loppusaldo 76 637,37 €. Oikea saldo olisi ollut 76 596,74 €.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 14.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 15.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 16.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Opetushallituksella ei ole esitettävää liitteessä 17.

Opetushallituksen tilinpäätöksen liite 18. Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT	Opetushallitus kirjainpi-toyksikkö yhteensä	Opetushallitus (virasto)	Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	1 144 363	880 199	264 164
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	2 656	0	2 656
Tuotot yhteensä	1 147 019	880 199	266 820
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 303	1 303	0
Henkilöstökustannukset	397 022	241 746	155 276
Vuokrat	62 625	62 502	123
Palvelujen ostot	269 271	225 256	44 014
Muut erilliskustannukset	-3 802	-14 668	10 866
Erilliskustannukset yhteensä	726 419	516 141	210 279
Tukitoimintojen kustannukset	310 520	221 260	89 260
Poistot	0	0	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	125 352	85 149	40 203
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	435 871	306 409	129 462
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 162 291	822 549	339 741
TULOS	-15 271	57 650	-72 921
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	-15 271	57 650	-72 921
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:

Laskenta on toteutettu valtion yhteisen kustannuslaskentamallin mukaisesti ja laskennan loppu-tulos on raportoitavissa suoraan Kieku-järjestelmästä. Laskenta tehdään samoilla säännöillä kuin muutkin kustannusvastaavuuslaskelmat ja toimintotasoinen raportointi.

Laskentaperiaatteet yhteenvetona:

- Tuotto- ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon ja henkilöstökustannusten kohdistaminen perustuu Kieku-järjestelmän mukaiseen toteutuneen työajan seurantaan.
- Tuottojen ja kustannusten kohdistamisessa maksullisen toiminnan toiminnoille ja suoritteille on noudatettu aiheuttamisperiaatetta.
- Kustannuslaskenta-ajurina on käytetty toteutuneita henkilötyövuosia.
- Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ja tuloslaskelma on laadittu suoriteperusteisesti.

Liite 19. Opetushallituksen (virasto ja erillisyksiköt) ja valtion oppilaitosten henkilöstöä koskevat tunnusluvut

Henkilöstötilinpäätös		OPH				Karvi				YTL				JOTPA		Yhteensä	
Opetushallitus ja erillisyyksiköt		2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2021	2022	2022	
1 NYKYISET HENKILÖSTÖRESURSSIT																	
1.1 HENKILÖSTMÄÄRÄ																	
Henkilöstömäärä vuoden lopussa		hlöä	352	351	369	405	48	53	54	49	25	25	25	24	2	14	492
1.1 HENKILÖTYÖVUODET		htv	362,2	342,2	357,5	380,5	48,8	50,8	53,5	52,8	24,9	24,7	24,5	24,1	0,4	11,5	468,9
Toimintamenomomentilla		htv	352,7	335,3	317,6	339,4	47,6	49,9	47,8	46,8	24,9	24,7	24,7	24,1	0,4	11,5	421,8
Henkilötyövuodet, ulkomaan lehtorit		htv															12,6
1.3 PALVELUSSUHDERAKENNE																	
Henkilöstöryhmäjakauma																	
- johto		%	2,3	2,3	1,9	1,5			1,9	2,0	4,0	4,0	4,0	4,2	50,0	7,1	1,8
- esimiehet		%	5,7	5,7	6,5	6,9	8,3	7,5	7,4	8,2							6,5
- asiantuntijat		%	72,7	74,4	76,4	77,3	81,3	84,9	79,6	85,7	56	56,0	60,0	58,3	50,0	92,9	77,6
- toimihenkilöt		%	18,5	16,8	13,8	13,3	10,4	5,7	11,1	4,1	40,0	40,0	36,0	37,5			13,2
- harjoittelijat		%	0,6	0,9	1,4	1,0		1,9									0,8
Sukupuolijakauma																	
- miehet		%	20,2	21,7	22,2	21,7	18,8	18,9	16,7	18,4	40,0	44,0	44,0	45,8		28,6	22,8
- naiset		%	79,8	78,3	77,8	78,3	81,3	81,1	83,3	81,6	60,0	56,0	56,0	54,2	100,0	71,4	77,2
Vakinaiset		henkilöstöstä	%	86,6	85,8	81,6	81,7	64,6	58,5	60,4	61,2	88,0	88,0	92,0	100,0		64,3
- miehet		vakinaisista	%	20,3	21,6	20,6	22,4	22,6	19,4	21,9	23,3	40,9	40,9	43,5	45,8		33,3
- naiset		vakinaisista	%	79,7	78,4	79,4	77,6	77,4	80,6	78,1	76,7	59,1	59,1	56,5	54,2		66,7
Määräaikaiset (ei taustavirkkaa valtiolla)		henkilöstöstä	%	13,4	14,2	18,4	18,3	35,4	41,5	40,7	38,8	12,0	12,0	8,0	0,0	100,0	35,7
- miehiä		määräaikaisista	%	17,9	22,0	29,4	18,9	11,8	18,2	9,1	10,5	33,3	66,7	50,0	0,0		20,0
- naisia		määräaikaisista	%	82,1	78,0	70,6	81,1	88,2	81,8	90,9	89,5	66,7	33,3	50,0	0,0	100,0	80,0
- määräaikaisia		asiantuntijoista	%	12,5	13,4	18,0	17,9	38,5	46,7	41,9	40,5	14,3	14,3	13,3	28,6	100,0	7,7
Kokoaikaiset		henkilöstöstä	%	93,5	92,9	94,0	93,6	95,8	98,1	98,1	100,0	100,0	100,0	88,0	95,8	100,0	94,5
- miehiä		kokoaikaisista	%	20,7	22,7	22,9	22,4	19,6	19,2	17,0	18,4	40,0	44,0	45,5	47,8		28,6
- naisia		kokoaikaisista	%	79,3	77,3	76,5	77,6	80,4	80,8	83,0	81,6	60,0	56,0	54,5	52,2	100,0	71,4
Osa-aikaiset		henkilöstöstä	%	6,5	7,1	6,0	6,4	4,2	1,9	1,9	0,0	0,0		12,0	4,2	0,0	5,5
- miehiä		osa-aikaisista	%	13,0	8,0	9,1	11,5	0,0			0,0	0,0		33,3	0,0	0,0	11,1
- naisia		osa-aikaisista	%	87,0	92,0	90,9	88,5	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0		66,7	100,0	0,0	88,9
1.4 TYÖVOIMAKUSTANNUKSET																	
Tehdyn työajan %-osuus säänn. vuositöajasta		%	81,4	83,4	83,4	81,7	84,9	84,8	85,5	81,7	84,1	85,3	84,4	83,7	94,5	83,5	81,8
Työvoimakustannukset yhteensä:		tuhatta €	23 128	21 572	23 708	25 997	3 091	3 252	3 562	3 727	1 466	1 491	1 551	1 566	34	815	31 705
- Palkkasumma (lehtiy työaika + välilliset palkat)		tuhatta €	19 280	18 239	19 891	21 444	2 578	2 726	2 984	3 121	1 223	1 248	1 299	1 310	28	682	26 558
- Välilliset palkat		tuhatta €	4 241	3 783	4 399	5 376	470	531	594	861	229	248	260	283	0,9	132	6 652
- Sosiaaliturvamaksut		tuhatta €	3 224	3 014	3 375	3 662	430	456	511	534	203	210	223	225	5	117	4 539
- Muut välilliset työvoimakustannukset		tuhatta €	624	467	444	491	83	70	67	71	40	32	29	30	0,6	16	608
- Välilliset työvoimakustannukset yhteensä		tuhatta €	8 089	7 264	8 217	9 528	983	1 057	1 172	1 467	471	491	511	539	6	265	11 799
- Välilliset työvoimakust./Tehdyn työajan palkat		%	54 %	51 %	53 %	59 %	47 %	48 %	49 %	65 %	47 %	49 %	49 %	52 %	22 %	48 %	59 %
Henkilötyövuoden hinta		€	62 974,0	63 286,6	65 918,5	66 966,2	63 421,0	64 212,2	66 621,9	70 446,8	58 919,5	60 408,5	63 355,2	64 927,4	86 367,2	70 413,0	67 575,1
- Keskimääräinen kuukausipalkka (säännöllisen työajan ansio)		€	4 286,5	4 341,1	4 533,1	4 568,1	4 344,9	4 457,6	4 495,9	4 826,5	4 002,0	3 986,6	4 146,3	4 319,3	5 736,0	4 803,2	4 589,0
2 HENKILÖSTÖTARVE																	
2.1 PALVELUSSUHTEEN KESTO																	
Rekrytoinnit / vakinaisiksi		henkilöä	9	25	33	51	3	1	0	0	0	1	0	1	0	7	59
Lähtövaihtuvuuden syyt																	
- Poistuma yhteensä (vuoden alun henk.)		%	14,8	10,3	14,6	15,8	16,7	11,3	16,7	26,5	4,0	16,0	8,0	8,3		7,1	16,3
- Luonnollinen poistuma (vuoden alun henk.)		%	3,4	2,0	3,8	1,0	2,1	1,9	0,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	1,4
- Muu poistuma (vuoden alun henk.)		%	11,4	8,3	10,8	14,6	14,6	9,4	16,7	18,4	4,0	16,0	8,0	8,3		7,1	14,4
- Työkyvyttömyyseläkkeelle siirt. (vuoden alun henk.)		%	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,4
Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika		vuotta	11,4	10,9	11,3	9,05	1,8	2,2	2,4	3,38	2,0	2,5	2,9	4,82		4,38	8,1
2.2 IKÄRAKENNE JA ELÄKÖITYMINEN																	
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa		vuotta	48,7	48,8	47,8	47,7	45,4	44,6	45,7	47,1	44,6	46,6	46,8	49,32	45,5	42,42	47,6
45-v. ja vanhempien osuus henkilöstöstä		%	64,5	63,5	59,6	58,8	52,1	45,3	57,4	63,3	48,0	60,0	56,0	66,7	50,0	42,9	59,1
3 HENKILÖSTÖN MOTIVAATIO, OSAAMINEN JA TYÖKUNTO																	
3.1 TYÖYHTEISÖN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY																	
Virkestys ja liikunnan tukeminen		€/htv	793	408	344	962	663	386	0	673	505	202	9	536	389	774	
Työterveyspalvelut																	
- kustannukset (brutto, sis. terveyskustannukset)		€/htv	899	1008	1052	1053	295	250	577	692	117	141	513	260		709	958
Työtyytyväisyysindeksi		(1-5)	3,3	3,41	3,52	3,64	3,86	3,74	3,79	4,04	3,82	3,74	3,73	3,66		4,32	
Sairauspoissaolot		tap./htv	2,7	1,4	3,1	2,9	1,6	1,0	2,5	1,7	1,6	0,8	2,3	1,2		3,7	2,7
		työpv/htv	6,9	4,2	10,0	9,5	3,4	2,4	8,8	9,1	3,3	1,8	8,9	3,7		14,4	9,3
3.2 KOULUTUSRAKENNE JA -INVESTOINNIT																	
Koulutustasoindeksi		(1-8)	6,2	6,2	6,4	6,5	6,5	6,6	6,9	7,1	5,4	5,7	5,6	5,7	7,0	6,2	6,5
Henkilöstökoulutus																	
- työpäivää/ henkilötyövuosi		työpv/htv	1,1	0,9	0,6	0,8	1,1	0,9	0,6	0,9	1,0	1,0	0,5	0,8		0,9	0,8
- koulutuskustannukset (sis.palkat)		€/htv	766	620	237	453	771	591	239	476	717	629	228	439	311	476	457
Henkilöstön koulutusajakauma (% koko henkilöstöstä)																	
Perusaste		%	1,7	1,1	0,3												
Toinen aste (entinen keskiaste)		%	6,0	7,4	5,7	3,7	4,2	1,9	5,6	2,0	28,0	28,0	32,0	29,2		7,1	4,9
Erikoisammattikoulutusaste		%			0,3	0,5					4,0	4,0	4,0	4,2			0,6
Alin korkeaa-aste		%	6,5	6,0	4,6	4,4	4,2	3,8	3,7	2,0	4,0	4,0	4,0	4,2			4,1
Alempi korkeakouluaste		%	12,5	13,1	15,2	14,1	4,2	9,4	9,3	4,1	12,0	8,0	8,0	4,2		14,3	12,6
Ylempi korkeakouluaste		%	60,8	61,3	63,7	68,4	54,2	52,8	55,6	63,3	40,0	44,0	40,0	45,8	100,0	71,4	66,9
Tutkijakoulutusaste		%	8,0	7,1	7,3	6,4	25,0	24,5	25,9	28,6	8,0	12,0	12,0	12,5			8,7
Tyhjä tai tuntematon		%	4,5	4,0	3,0	2,5	8,3	7,5			4,0					7,1	2,2

Henkilöstötilinpäätös Valtion oppilaitokset	VALTERI-koulu				Suomalais-venäläinen koulu				Ranskalais-suomalainen koulu				Hgin eurooppalainen koulu				Meriturva				SAKK				Yht.		
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022		2022	
1 NYKYISET HENKILÖSTÖRESURSSIT																											
1.1 HENKILÖSTÖMÄÄRÄ																											
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	hiöä	593	562	559	557	110	106	112	126	106	106	108	105	88	79	78	90	25	25	26	27	67	72	79	75	980	
1.2 HENKILÖTÖYVUODET																											
Henkilötöyvuodet keskimäärin	htv	533	527	520	517	77	75	75	78	78	78	77	75	56	61	58	58	25	25	26	27	61	60	60	61,04	816	
- toimintamenoista palkatut	htv	531	526	519	516	77	75	75	78	78	78	77	75	56,0	60,6	58	58	25	25	26	27	61	60	60	60,99	815	
- kuntien maksamat																											
- muut (ml. tukityöllistetyt)	htv	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,05	1	
1.3 PALVELUSSUHDERAKENNE																											
Henkilöstöryhmäjakaukama																											
- Johto	%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	4%	4%	4%	4%	1%	1%	1%	1%	1%	
- Esimiehet	%	6%	5%	6%	5%	4%	4%	4%	3%	4%	4%	4%	4%	1%	1%	1%	1%	8%	8%	8%	7%	4%	4%	4%	4%	4%	
- Opettajat	%	21%	22%	21%	22%	50%	50%	49%	45%	61%	58%	58%	55%	49%	56%	54%	49%	40%	40%	42%	41%	42%	39%	39%	41%	33%	
- Opetusta tukeva henkilöstö	%	54%	56%	57%	57%	10%	10%	11%	9%	5%	7%	6%	7%	26%	10%	8%	10%	0	0	0	0	4%	4%	4%	4%	35%	
- Sivutoimiset tuntioptettajat	%	1%	1%	1%	1%	27%	27%	28%	35%	22%	21%	23%	25%	16%	23%	24%	23%	0	0	0	0	4%	4%	9%	5%	11%	
- Muu henkilöstö	%	17%	15%	14%	14%	8%	8%	8%	7%	8%	9%	7%	9%	7%	9%	12%	16%	48%	48%	46%	48%	43%	43%	43%	44%	16%	
Sukupuolijakaukama																											
- Naiset	%	78%	78%	78%	78%	86%	83%	85%	86%	73%	73%	79%	75%	62%	63%	67%	69%	16%	16%	15%	15%	72%	70%	72%	67%	75%	
- Miehet	%	22%	22%	22%	22%	14%	17%	15%	14%	28%	27%	21%	25%	38%	37%	33%	31%	84%	84%	85%	85%	28%	30%	28%	33%	25%	
Vakinainen henkilöstö	hiöä	441	429	443	443	55	55	60	57	58	63	55	61	38	39	36	38	25	25	25	27	46	46	46	48	674	
- Naiset	%	78%	79%	79%	78%	85%	82%	87%	82%	74%	75%	80%	77%	58%	59%	64%	61%	16%	16%	16%	15%	72%	70%	72%	71%	74%	
- Miehet	%	22%	21%	21%	22%	15%	18%	13%	18%	26%	25%	20%	23%	42%	41%	36%	39%	84%	84%	84%	85%	28%	30%	28%	29%	26%	
- Johto	hiöä	9	8	7	6	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
- Opettajat	hiöä	110	108	111	104	38	37	41	39	45	47	41	47	31	32	29	30	10	10	10	11	18	18	18	19	250	
- Opetusta tukeva henkilöstö	hiöä	202	218	229	238	5	5	5	4	2	4	5	4	3	3	3	4	0	0	0	0	3	3	3	3	253	
- Muu henkilöstö	hiöä	120	120	119	96	9	11	12	9	13	10	11	13	9	4	5	4	14	14	14	15	24	24	24	25	161	
Määräraikaiset (ei taustavirkkaa virastossa tai valtiolla)	hiöä	136	124	103	101	24	22	20	26	22	19	25	15	33	30	33	23	0	0	1	0	15	18	25	22	187	
- Naiset	%	78%	73%	75%	77%	88%	86%	80%	92%	68%	68%	76%	67%	67%	73%	70%	70%	83%	0%	0%	0%	0%	73%	72%	72%	59%	78%
- Miehet	%	22%	27%	25%	23%	13%	14%	20%	8%	32%	32%	24%	33%	33%	27%	30%	17%	0%	0%	100%	0%	27%	28%	28%	41%	23%	
- opettajista määräraikaisia	hiöä	13	14	9	13	17	16	13	8	19	16	19	11	12	12	13	15	0	0	1	0	8	10	12	11	71	
Kokoaikaiset	hiöä	510	498	484	485	65	69	72	71	63	69	67	61	45	48	48	49	25	25	26	27	49	51	54	53	746	
- Naiset	%	77%	77%	78%	77%	88%	83%	85%	85%	71%	75%	78%	72%	60%	65%	69%	69%	16%	16%	15%	15%	73%	73%	74%	68%	74%	
- Miehet	%	23%	23%	22%	23%	12%	17%	15%	15%	29%	25%	22%	28%	40%	35%	31%	31%	84%	84%	85%	85%	27%	27%	26%	32%	26%	
Osa-aikaiset	hiöä	67	55	62	59	14	8	8	12	17	13	13	15	26	21	21	12	0	0	0	0	12	13	16	17	115	
- Naiset	%	88%	84%	82%	90%	79%	88%	88%	92%	76%	62%	85%	87%	65%	67%	62%	67%	0%	0%	0%	0%	67%	62%	65%	65%	83%	
- Miehet	%	12%	16%	18%	10%	21%	13%	13%	8%	24%	38%	15%	13%	35%	33%	38%	33%	0%	0%	0%	0%	33%	38%	35%	35%	17%	
Sivutoimiset tuntioptettajat	hiöä	7	7	8	9	30	29	31	44	23	22	25	26	22	21	19	21	0	0	0	0	4	6	7	4	104	
1.4 TYÖVOIMAKASTUNNUKSET																											
Tehdyn työajan %-osuus säänn. vuositöajasta	%	81,2	80,2	80,2	79,5	90,8	83,9	83,6	81,2	92,7	92,3	92,2	92,1	91,5	94,6	91,9	91,9	78,0	81,5	79,1	78,1	81,8	82,1	83,3	79,4		
Käytettyjen työvoimakastunnuksien yhteensä:	tuhat €	27 682	27 738	27 530	28 137	4 296	4 310	4 429	4 682	4 513	4 611	4 660	4 664	3 205	3 255	3 479	3 474	1 625	1 653	1 766	1 887	3 191	3 181	3 306	3 498	46 341	
- Palkkasumma	tuhat €	22 687	23 030	22 888	23 196	3 601	3 600	3 648	3 871	3 798	3 827	3 876	3 874	2 720	2 699	2 878	2 926	1 361	1 386	1 464	1 551	2 639	2 692	2 780	2 949	38 366	
- Välliset palkat	tuhat €	4 749	5 142	5 031	5 444	412	680	702	860	387	449	467	479	290	238	320	350	338	300	346	405	536	577	570	710	8 248	
- Sosiaaliturva	tuhat €	3 929	3 901	3 828	4 095	617	642	671	701	634	712	652	679	459	490	540	522	240	235	271	277	457	457	487	492	6 766	
- Muut välliset työvoimakastunnuks	tuhat €	767	806	814	846	78	68	111	111	82	72	132	111	26	65	61	26	24	32	31	59	94	303	39	57	1 209	
- Välliset työvoimakastunnuksien yhteensä	tuhat €	9 445	9 849	9 673	10 385	1 107	1 390	1 484	1 671	1 102	1 233	1 251	1 270	775	793	921	898	602	567	648	741	1 087	1 067	1 095	1 259	16 223	
- Välliset työvoimakasta-/Tehdyn työajan palkat	%	52	55	54	59	35	48	50	60	55	52	37	37	32	32	36	33	59	52	58	50	50	50	50	50	56	
Henkilötöyvuoden hinta	€	51 525	52 598	52 810	54 161	55 744	57 616	59 472	60 671	58 296	59 604	61 284	62 811	56 009	57 204	59 528	59 798	65 208	66 333	68 063	70 566	52 247	52 624	54 069			
- Keskimääräinen kuukausipalkka (säännöllisen työajan ansio)	€	3 462	3 475	3 538	3 587	3 794	3 886	3 971	4 048	3 968	4 216	4 166	4 326	3 711	3 887	4 077	4 014	4 447	4 463	4 531	4 641	3 493	3 570	3 645	3 753	3783	
2 HENKILÖSTÖTARVE																											
2.1 PALVELUSSUHTEN KESTO																											
Rekrytoinnit / vakinaisuus	hiöä																										
Vaihtuvuus	%	26,8	30,2	25,0	23,5	61,0	62,9	26,8	26,2	46,3	40,0	37,0	44,8	42,6	21,3	29,5	28,9	4,0	4,0	3,8	7,4	128,2	88,5	53,2	80,0	30,5	
- Poistuma yhteensä	%	2,4	3,0	2,9	2,3	3,9	1,3	1,8	2,4	0,0	1,3	0,9	1,0	0,0	1,6	1,3	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	1,6	1,7	0,0	0,0	1,7	
- Luonnollinen poistuma	%	23,5	26,6	21,8	20,8	55,8	61,6	25,0	23,8	46,3	38,7	36,1	43,8	42,6	19,7	28,2	28,9	4,0	4,0	3,8	7,4	126,5	86,9	53,2	78,7	28,5	
- Muu poistuma	%	0,9	0,6	0,4	0,4	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,3	
- Työkyvyttömyyseläkkeelle siirt.	%	10	10	10	10	12	10	11	10	12,4	11,1	11,7	9,8	5,0	5,3	5,7	6	12,8	14	14	14	10	9	10	9	10	
Henkilöstön keskim. palvelusaika	vuotta																										
2.2 IRÄRAKENNE JA ELÄMÄTYÖAIKA	%	47	47	47	47	49	49	48	48	47	48	48	47	43	43	44	43	50	51	51	53	49	50	51	51	47	
Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa	vuotta	58%	57%	58%	58%	66%	65%	66%	61%	59%	65%	64%	61%	34%	33%	39%	36%	72%	76%	73%	78%	69%	70%	69%	67%	59%	
45- ja yli vuotiaiden osuus henkilöstöstä																											
3 HENKILÖSTÖN MOTIVAATIO, OSAAMINEN JA TYÖKUNTO																											
3.1 TYÖTYEITYSÖN HYVINVOINTI JA TOIMINTAKYKY																											
Virkistys ja liikunnan tukeminen	€/htv	300	139	49	187	71	156	118	242	374	313	279	402	60	86	77	148	328	200	227	325	111	83	0	160	211	
Työtyytyvyys	%																										
- käyttäjää, prosenttia koko henkilöstöstä	€/htv	678	525	582	583	804	758	846	1103	891	995	1303	1233	593	850	831	614	768	1 079	956	1 485	599	615	793	942	751	
- kustannukset (brutto)	(1-5)		3,75	3,78	3,75	3,69	3,70	3,57	3,57	3,15	3,42	3,39	3,79	3,50	3,55	3,70	3,78	3,87	3,99	3,93	3,89	3,62	3,70	3,44	3,61		
Työtyytyväisyysindeksi	tap./htv	3,4	3,5	6,6	5,1	3,1	3,1	6,4	5,3	2,0	1,7	4,7	3,2	3,2	2,5	6,5	4,8	1,5	0,9	2,5	1,2	2,8	1,8	3,7	3,1		
Sairauspoisaolat	työp/v/htv	14,4	13,9	27,0	19,7	10,3	9,2	15,9	16,7	5,6	8,8	19,4	12,0	10,2	8,5	14,8	10,3	6,0	2,6	9,5	8,7	10,1	10,3	14,8	15,8	17,4	
3.2 KOULUTUSRAKENNE JA -INVESTOINNIT																											
Koulutustasoindeksi	(1-8)	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	7	5	6												

5. Allekirjoitukset

Opetushallituksen vuoden 2022 tilinpäätös on hyväksytty Opetushallituksen johtokunnassa. Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Helsingissä 23.2.2023

Eeva-Johanna Eloranta
Kansanedustaja, puheenjohtaja

Nina Lahtinen
Koulutusjohtaja

Teemu Hassinen
Toimitusjohtaja

Pia Lohikoski
Kansanedustaja

Arja-Sisko Holappa
Opetusneuvos

Suvituuli Lundmark
Edunvalvonnan asiantuntija

Markku Jahnukainen
Professori

Riina Nousiainen
Asiantuntija, koulutus ja osaaminen,

Emma Kari
Kansanedustaja

Mikko Ollikainen
Kansanedustaja

Minna Kelhä
Pääjohtaja

Kirsi Rasinaho
Koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija

Hilkka Kemppi
Kansanedustaja

Kari Salminen
Apulaisrehtori

Jarkko Lahtinen
Kehittämispäällikkö

Sari Sarkomaa
Kansanedustaja

Roosa Veijola
Eurooppapolitiikan asiantuntija

This documents contains 115 pages before this page

Dokumentet inneholder 115 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 115 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 115 sider før denne side

Detta dokument innehåller 115 sidor före denna sida

NINA ANNELI LAHTINEN

f55203e0-20fa-4995-ad28-6c9a30e5e58a - 2023-02-23 16:17:38 UTC +02:00

BankID / MobileID - aee76d15-315c-4193-81c0-9b4d7bdf8dba - FI

MINNA SUSANNA KELHÄ

a1a8fa7d-cf06-4454-b232-e7317e1b6af7 - 2023-02-23 16:41:20 UTC +02:00

BankID / MobileID - a0562aaa-1c79-4a5f-9be8-7b1c4f9645fa - FI

EEVA-JOHANNA ELORANTA

e9f5c284-3436-464f-816d-493a346aaf25 - 2023-02-23 17:15:11 UTC +02:00

BankID / MobileID - b4f0c2aa-8156-4b94-9af0-ba5edfdd0de5 - FI

MARKKU TAPANI JAHNUKAINEN

b2b53917-663d-43a6-ab20-046500a95381 - 2023-02-23 17:51:09 UTC +02:00

BankID / MobileID - 8eb8d3c0-fa98-477a-aa2d-649dbe624820 - FI

Mikko Karl Antero Ollikainen

38b3540c-b043-41c4-ab57-cb6a90b817ee - 2023-02-23 22:53:12 UTC +02:00

BankID / MobileID - 9230794e-1284-43d9-8711-23b892002aae - FI

Pia Marjaana Lohikoski

d65ee17c-90f4-4501-a93f-f8ccbccf6055 - 2023-02-23 23:03:26 UTC +02:00

BankID / MobileID - 6af29dcd-a8db-4998-b73d-ff3e7071ac47 - FI

JARKKO JOHANNES LAHTINEN

c576aa10-42fc-4f11-bac9-35fe379e6224 - 2023-02-24 08:20:21 UTC +02:00

BankID / MobileID - 33164b45-b7db-42e2-86e2-613cf5f52d21 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 116 pages before this page

Dokumentet inneholder 116 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 116 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 116 sider før denne side

Detta dokument innehåller 116 sidor före denna sida

KARI JOHANNES SALMINEN

b2254271-7bab-4f6a-8d7c-53e26e886295 - 2023-02-24 08:39:55 UTC +02:00

BankID / MobileID - 55e4ff2e-fc8c-4f19-af0e-7b347018c7c7 - FI

ARJA-SISKO HOLAPPA

9de0e67b-7335-466f-8b9e-20b5d69767ed - 2023-02-24 09:11:54 UTC +02:00

BankID / MobileID - 7e040309-cb53-43e8-8f0e-adf9e30eeff8 - FI

TEEMU SAMULI HASSINEN

f82f45d1-73b2-4e7c-89cc-aaf3e53c5d79 - 2023-02-24 12:08:59 UTC +02:00

BankID / MobileID - 770dc225-c55d-4087-9548-8a421b694a05 - FI

ROOSA EMILIA VEIJOLA

b61b1940-741b-4184-8d37-a19af7fc7d5b - 2023-02-24 13:33:18 UTC +02:00

BankID / MobileID - d1ff8017-c30a-447b-9627-c0571ecdb179 - FI

SUVITUULI MARIA LUNDMARK

0637f1e1-a080-452e-89cc-0c35af2c3eab - 2023-02-24 15:10:46 UTC +02:00

BankID / MobileID - b3a6e808-f858-440c-98c5-fe6807d42efd - FI

SARI SARKOMAA

fc1bc30a-b31a-4b8a-86d8-0b799afd73e0 - 2023-02-24 17:12:53 UTC +02:00

BankID / MobileID - 518e0e99-7ab5-42fe-aab1-d9cbdb8e686d - FI

RIINA HANNELE NOUSIAINEN

9680c562-9e37-4a00-b0f6-b832124ec0fc - 2023-02-27 11:11:50 UTC +02:00

BankID / MobileID - f3f4c87a-bd36-4faf-8ccb-0cf4834d95e4 - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firimatekningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 117 pages before this page

Dokumentet inneholder 117 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 117 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 117 sider før denne side

Detta dokument innehåller 117 sidor före denna sida

KIRSI MARJA RASINAHO

d57788e3-e9f2-4689-93fe-60a55b94d33b - 2023-03-02 08:35:08 UTC +02:00

BankID / MobileID - 8f0f1144-658e-475e-896a-0527b10aed8f - FI

EMMA KARI

b60ae6c3-acf9-451a-bca5-6c3f2a3fb9d2 - 2023-03-02 12:44:54 UTC +02:00

BankID / MobileID - f154871b-cd7f-473f-9af5-5c26043c3509 - FI

HILKKA ORVOKKI KEMPPI

b1c67bdd-fa8c-4413-9ac6-afb8bac4ced2 - 2023-03-13 11:56:53 UTC +02:00

BankID / MobileID - f46abf55-a274-4e0a-8021-32ddd5682acd - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende